

BLAŽENI ALOJZIJE

Stepinac

GODINA XVIII. (2011.) 10. veljače BROJ 1. CIJENA 10 KUNA

Glasnik Postulature

ISSN 1331-9124

»Što više živim i gledam sudbinu Crkve, to mi je draža! O, velika si, Crkvo Božja!«

(Bl. Alojzije Stepinac)

Nagovor Benedikta XVI. uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 31. listopada 2010.

Bog ne isključuje nikoga, ni siromašne ni bogate!

Draga braćo i sestre!

Evanđelist sveti Luka posvećuje posebnu pozornost temi Isusova milosrđa. On, naime, donosi izvješća o nekim događajima koji ističu milosrdnu ljubav Boga i Krista, koji kaže da nije došao zvati pravedne, nego grješnike (usp. Lk 5, 32). Među tipičnim Lukinim izvješćima i ono je o Zakejevu obraćenju, koje se čita na ovu nedjelju. Zakej je »carinik«, štoviše, nadcarinik u Jerihonu, važnu gradu smještenu uz rijeku Jordan. Carinici su prikupljali porez koji su Židovi morali plaćati Rimskom Carstvu i zato su smatrani javnim grješnicima. Usto su se koristili tim položajem za iznuđivanje novca od naroda. Zato je Zakej bio vrlo bogat, ali prezren od svojih sugrađana. Kada se dakle Isus, prolazeći kroz Jerihon, zaustavio upravo u Zakejevoj kući, izazvao je javnu sablazan. Gospodin je, međutim, dobro znao što čini. On je, da tako kažem, želio riskirati i njegov je rizik urodio plodom: Zakej, duboko pogođen Isusovim posjetom, odlučio je promijeniti život i obećao je vratiti četverostruko od onoga što je ukrao. »Danas je došlo spasenje ovoj kući«, kaže Isus i zaključuje: »Sin Čovječji dođe potražiti i spasiti izgubljeno.«

Bog ne isključuje nikoga, ni siromašne ni bogate. Bog se ne daje uvjetovati našim ljudskim predrasudama, već vidi u svakome dušu koju treba spasiti, a posebno ga privlače one koje su po ljudskom sudu izgubljene i koje se takvima smatraju. Isus Krist, utjelovljenje Boga, pokazao je to neizmjerno milosrđe, koje ni najmanje ne umanjuje težinu grijeha, već ima za cilj spasiti grješnika, pružiti mu mogućnost da se otkupi, da započne od početka, da se obrati. U jednom drugom ulomku iz Evanđelja Isus kaže da je teško bogatašu ući u Kraljevstvo nebesko (usp. Mt 19, 23). U Zakejevu slučaju vidimo da se događa upravo ono što se čini nemogućim: »On«, komentira sveti Jeronim, »razdao je sva svoja bogatstva i odmah zauzvrat dobio bogatstvo kraljevstva nebeskog« (*Homilija na psalam* 83, 3). A sveti Maksim Torinski dodaje: »Bogatstvo je za bezumnike hrana za nepoštenje, za mudre je pak pomoć za postizanje krjeposti; ovaj si potonji njime pruža mogućnost za spasenje, a onaj si priskrbljuje prepreku na putu spasenja« (*Sermoni*, 95).

Dragi prijatelji, Zakej je prihvatio Isusa i obratio se, zato jer je Isus prvi prihvatio njega! Nije ga osudio, već je izašao ususret njegovoj želji za spasenjem. Molimo Djevicu Mariju, savršeni uzor zajedništva s Isusom, da i mi uzmognemo iskusiti radost što nas je pohodio Sin Božji, što smo obnovljeni njegovom ljubavlju, i prenositi drugima njegovo milosrđe.

Na naslovnoj stranici: Mons. Josip Mrzljak, biskup varaždinski, blagoslivlja kip bl. Alojzija Stepinca u Lepoglavi, 5. prosinca 2010.

Božji narod s pravom iščekuje proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca. On se na tu nakanu žrtvuje i moli. Za proglašenje svetim jednoga kandidata za čast oltara potrebno je dokazati da se na njegov zagovor dogodilo čudo – zbio događaj neprotumačiv današnjim spoznajama medicinske znanosti. Nepobitno je, a o tome svjedoče tisuće pismenih očitovanja vjernika, da su zadobili olakšanje životnoga križa, ozdravili, riješili svoje životne probleme ili muke, obratili se od grješnog načina života ili uspostavili bolje odnose među bližnjima ili djecom.

Za dokazivanje pravoga čuda nije dovoljno utvrditi samo njegovu moralnu značajku nego i stvarno ozdravljenje: trenutno i potpuno. Čudo ovdje znači tjelesno ozdravljenje onoga organa koji je bio izvan životne funkcije, a nakon usrdne molitve bolesnika ili njegove rodbine i prijatelja dotičnom kandidatu za čast oltara, taj je organ poprimio životnu funkciju. Stoga je zadaća Crkve da molitvu za čudo promiče i predlaže svojim vjernicima da bi pouzdanjem u Boga i utječući se zagovoru pojedinog kandidata za čast oltara porasli u vjeri, ljubavi prema Bogu, prema bližnjemu i tako sami uznapredovali u kršćanskom životu približavajući se svome uzoru – Kristu Gospodinu. Zato se i molitva za samu kanonizaciju priprema i promiče tek nakon dogođenoga i dokazanoga čuda.

Božji narod iščekuje proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca

Mnogi se pitaju hoće li Benedikt XVI. prigodom boravka u Republici Hrvatskoj 5. i 6. lipnja 2011. proglasiti svetim bl. Alojzija Stepinca. Po sebi bi to mogao, jer je to dio njegove pastirske službe. Međutim, pripremne radnje u kanonskom postupku dokazivanja čuda, koje pomažu vršenju njegove Petrove službe, nisu u ovom času dovršene. Ne treba ih ni požurivati jer će proglašenje svetim bl. Stepinca uvijek biti radost ne samo za hrvatski narod, nego i za sav dobronamjerni svijet.

Bl. Alojzije Stepinac kao sužanj u Krašiću sa župnikom vlč. Josipom Vranekovićem

Mnogi se pitaju hoće li Benedikt XVI. prigodom boravka u Republici Hrvatskoj 5. i 6. lipnja 2011. proglasiti svetim bl. Alojzija Stepinca. Po sebi bi to mogao, jer je to dio njegove pastirske službe. Međutim, pripremne radnje u kanonskom postupku dokazivanja čuda, koje pomažu vršenju njegove Petrove službe, nisu u ovom času dovršene. Ne treba ih ni požurivati jer će proglašenje svetim bl. Stepinca uvijek biti radost ne samo za hrvatski narod, nego i za sav dobronamjerni svijet.

Za bolje poznavanje mučeničkoga života i okolnosti u kojima je bl. Stepinac umro, Postulatura je pripremila i objavila dnevnike krašićkog župnika Josipa Vranekovića, koji je gotovo svaki dan bilježio što je blaženi Kardinal u Krašiću radio, kako je prosuđivao povijesne i aktualne događaje, kako je podnosio kušnje i progon kojim je komunistička vlast željela slomiti njegove živce i dovesti ga do prijevremene smrti. Preporučamo tu knjigu svakom dobronamjernom čovjeku, Hrvatu i pripadniku drugih naroda jer je ova knjiga obrazac duboke vjere u Boga, kršćanskog opraštanja te priručnik za poznavanje suvremene povijesti Crkve i društva.

Upravo je župnik Vraneković opisu i prikazu Stepinčeva svećeništva i žrtve ne samo brižan bilježnik nego i autentičan svjedok.

Njemu dugujemo spoznaje o bl. Stepincu

kao vizionaru budućnosti. Bijaše svjedok kršćanskih korijena Europe i prorok njezina jedinstva. Ali ne isključivo na gospodarskome napretku i na ideologiji koja je kadra srušiti istinske vrijednosti i dobrobit čovječanstva. Kazao je 26. travnja 1957.: »Zanimljivo je, da se ovih dana sastaju u Italiji predstavnici kršćanskih demokrata iz Europe. Svrha je sastanka sigurno ta, da što više i složnije porade na ujedinjenju Europe. To bi bio spas za Europu i spas kršćanske kulture, jer u tako ujedinjenoj Europi ne bi bilo mjesta komunizmu. Sigurno se i Sveti Otac veseli tom sastanku. Primit će učesnike tog sastanka. Nije važno, hoću li ja doživjeti to ujedinjenje, ali Vi sigurno budete, ako Vam se što iznenada ne dogodi. Molim, i svi bismo morali moliti na ovu dobru nakanu. Nadam se, da će se jednog dana i naš narod naći u sklopu ujedinjene Europe.«

Za bolje poznavanje mučeničkoga života i okolnosti u kojima je bl. Stepinac umro, Postulatura je pripremila i objavila dnevnike krašićkog župnika Josipa Vranekovića, koji je gotovo svaki dan bilježio što je blaženi Kardinal u Krašiću radio, kako je prosuđivao povijesne i aktualne događaje, kako je podnosio kušnje i progon kojim je komunistička vlast željela slomiti njegove živce i dovesti ga do prijevremene smrti. Predstavljanje svih pet svezaka Vranekovićevih dnevnika bit će u ponedjeljak, 7. veljače 2011., u Nadbiskupijskom pastoralnom institutu, Kaptol 29a, u 19,30 sati.

Valja uvijek imati na umu da Crkva u Hrvata i hrvatski narod u primjeru uzora i mučenika bl. Alojzija Stepinca prepoznaje svoju vjernost i svoj neuništivi osjećaj sinovske odanosti Rimskoj Crkvi. Tako je on za života učio i tako nas je i oporukom, napisanom u Krašiću 28. svibnja 1957., zadužio činiti. Reče: »Ostanite dakle, dragi moji dijecezani, pod svaku cijenu, pa ako treba i uz cijenu života, vjerni Crkvi Kristovoj, koja ima na čelu Petra, Papu za poglavara. Vi znadete da su očevi i djedovi naši prolili kroz stoljeća potoke i rijeke krvi da si sačuvaju blago svete vjere katoličke i da ostanu vjerni Crkvi Kristovoj. Vi ne biste bili dostojni imena svojih otaca, kad bi se dali otrgnuti od pećine, na kojoj je Krist sagradio Crkvu. Godine 1941. mi smo spremali svečanu proslavu 1300. godišnjice svojih prvih veza sa Svetom Stolicom. Rat je omeo našu nakanu za tu proslavu. Ali niti rat, niti mir, niti sreća, niti nesreća, ne smije nas pokolebati u našoj odlučnosti, da ostanemo vjerni do smrti Crkvi Kristovoj. Moramo biti kao Izraelci na vodama Babilona: 'Ako zaboravimo tebe, Jeruzaleme, neka se preda zaboravi desnica naša!' (Ps 136, 5) Kad bi se dakle ikada našao u vašoj sredini netko, bio on laik ili svećenik, koji bi ma samo i na čas kolebao u toj stvari, neka mu je daleko kuća od vas! Možda ćete reći da prestrogo sudim? Ja bih bio vaš najveći neprijatelj, kad bih vam sakrivao istinu. Kad ovako govorim, govorim radi vašega najvećeg dobra. Zar nije sam Isus upozorio: 'Gledajte, da vas tko ne prevari' (Mt 24, 4). Biti naime odrezan od Crkve, znači biti odrezan od Krista, koji je glava Crkve. Biti odrezan od Krista znači biti odsječen od čokota kao loza. Što mu je onda sudbina takvom čovjeku, nego ono, što veli Isus na Posljednjoj Večeri: 'Tko u Meni ne ostane, izbacit će se napolje kao loza, i osušit će se, i skupit će je, i u oganj baciti, i gorjet će' (Iv 15, 6). Vjernost dakle do groba Crkvi Katoličkoj!«

Stoga možemo Hrvatsku s pravom nazvati predziđem Crkve u Rimu jer joj je po Božjoj volji i po krvi svojih mučenika sačuvala vjernost i ljubav. Nastojmo da u njoj, zbog zloće pojedinaca, ne uzmanjka ljubav mnogih za bližnjega, kršćanske ideale, vlastiti narod i njegovu domovinu.

U vremenu nakon objavljivanja zadnjega broja *Glasnika* Postulatura je objavila kao samostalnu i prvu knjigu troknjižja: *Blaženi Alojzije Stepinac – svjedok Evanđelja ljubavi*, upotpunjujući je spoznajama o njegovom zatvorskom životu u Lepoglavi, te uzrocima smrti koja je nastupila u Krašiću 10. veljače 1960.

Neka članci i fotografije koje objavljujemo u ovome broju *Glasnika* pripomognu našem rastu u kršćanskoj vjeri i ponosu da smo Božji.

Nastojmo istodobno nasljedovati bl. Alojzija Stepinca u ljubavi prema hrvatskom narodu, kojemu je životom i smrću želio sačuvati dar kršćanske vjere kao značajku opstojnosti i prepoznatljivosti na vjetrometinama povijesti. On je znao da se s osjećajima naroda ne smije igrati niti njegovu samobitnost zlorabiti. Zato je uznastojao biti prisutan svim onim činima koji su pridizali narod u vrijednostima života, materijalnom blagostanju, slavi Božjoj i dobrobiti čovjeka.

Molimo i za okončanje postupaka koji će pridonijeti našoj radosti po činu proglašenja svetim bl. Alojzija Stepinca. Neka nas nikakvi novinski natpisi ili politička prepucavanja ne udalje od spoznaje da se u Crkvi Božjoj i u svijetu ništa vrijedno i za vječnost korisno ne događa bez molitve i žrtve.

U Zagrebu 6. siječnja 2011.

dr. Juraj Batelja, postulator

Predstavnici Božjega naroda pozdravljaju nadbiskupa Stepinca prigodom dolaska na blagoslov župne crkve sv. Josipa u Zagrebu, 20. lipnja 1937.

Zauzetost za siromašne

Blaženi Alojzije Stepinac imao je živu svijest za potrebe malih, slabih, siromašnih članova društva. Njegova zauzetost za siromašne dobivala je snagu iz spoznaje da je suprotnost siromaštvu, bogatstvo, jedna od najozbiljnijih zaprjeka za postignuće punine života u nebeskom kraljevstvu. »Teško će bogataš doći u nebesko kraljevstvo.«

Piše dr. Josip SABOL

Blaženi Alojzije Stepinac je imao živu svijest za potrebe malih, slabih, siromašnih članova društva. Njegova zauzetost za siromašne dobivala je snagu iz spoznaje da je suprotnost siromaštvu, naime bogatstvo, jedna od najozbiljnijih zapreka za postignuće punine života u nebeskom kraljevstvu. »Teško će bogataš doći u nebesko kraljevstvo.« Blaženik je dobro znao da je Isus kod ovih riječi mislio na prave ekonomske bogataše, dakle na one ljude, koji su u svako doba povijesti, osobito u naše vrijeme, gledali smisao života u zgrtanju materijalnog bogatstva i time se gotovo neizbježno udaljivali od duhovno-duševnog ozdravljenja po plodovima Božjeg kraljevstva. Radi toga vrijede za njih Isusove riječi: »Teško vama bogatašima.«

Siromahe je Isus nazvao blaženima: siromahe i u ekonomskom smislu. Stoga možemo Isusovu izreku »Siromaha ćete uvijek imati kod sebe« razumjeti proročanski. Isus, dakle, nije bio uvjeren u to da će buduće socijalne promjene ili reforme društvenih struktura imati za rezultat, da siromaha više neće biti unutar društva. Smijemo misliti da se Isus nije i iz tog razloga smatrao nekim socijalnim reformatorom ili čak socijalno-političkim revolucionarom. Naravno, radi toga bi bilo posve promašeno da Isusa proglasimo simpatizerom kapitalizma, znajući da će u kapitalizmu kao gospodarskom sustavu postojati uvijek velik broj siromaha. Po toj logici bismo mogli Isusa smatrati još većim simpatizerom socijalizma, budući da je u njemu bio još veći broj siromaha nego u modernom kapitalizmu. Očito je da Isus nije bio ni za jedno ni za drugo. On je samo konstatirao jednu društvenu činjenicu koja će biti sastavni dio sveopće povijesti sve do danas i u buduće.

Povijest potvrđuje da je Isusova izreka istinita. Moderno siromaštvo danas je činjeni-

Bl. Alojzije Stepinac prigodom blagoslova župne crkve sv. Josipa na Trešnjevci, 20. lipnja 1937.

Ako nosimo na svojim leđima sudbinu siromašnih, jer nam je djetinjstvo bilo uništeno ili jer nas muči zavist, ovisnost od raznih strasti, psihoza i neuroza radi neuspjeha, nemojmo se dati obeshrabriti. Potražimo često blizinu Isusovu. On će nas pustiti k sebi i ponijet će naše breme, naš križ do časa uskrsnuća, do blaženstva.

ca. Nažalost! No, za to stanje ne možemo kriviti ni Isusa ni njegovo revolucionarno odnosno antirevolucionarno djelovanje u smislu reformi društva. *Sveto pismo* nam jasno govori samo o jednom: da je Isusov život i sve njegovo djelovanje imalo samo jedan cilj: ispuniti volju svog nebeskog Oca i time učiniti mogućim ono najvažnije za svakog čovjeka, bilo siromaha bilo bogataša, ono najvrjednije, što nadilazi svako poboljšanje društvenog stanja: a to je mogućnost vječnog spasenja. Naravno, ovo je stvar perspektive i životnog opredjeljenja, i radi toga se može imati suprotno mišljenje. Ima i danas ljudi, kojima je borba za ukidanje materijalnog siromaštva važnija nego borba za ostvarivanje kraljevstva Božjeg već ovdje na zemlji i vječnog spasenja nakon prestanka ovozemaljskog života. Isto tako ima i danas ljudi, kojima je neprestano zalaganje za povećanje kapitala važnije nego zalaganje za povećanje duhovno-kulturalnog kapitala, kojega moljci ni zub vremena ne izgrizaju. Dakako, u ovom svjetlu treba postaviti pitanje siromaštva odnosno bogatstva posve drukčije nego ako kod toga mislimo na materijalno siromaštvo odnosno bogatstvo.

Iz cijelog konteksta Isusova djelovanja može se, zaista, ova Isusova izreka o stalnoj prisutnosti siromaha u povijesti shvatiti eshatološki, u smislu duhovnog siromaštva s obzirom na vječni spas čovjeka. Tko posjeduje mnogo novca, taj će dati Isusu pravo, kada on opominje da bogatstvo često prouzrokuje duhovno osiromašenje i time zatvara put k susretu čovjeka-stvora s njegovim Stvoriteljem. Bogataši mogu postati tako duboko uvjereni da je kapital jedini izvor sreće, da nisu u stanju ni osjetiti potrebu za Bogom, za otkupljenjem i spasom. Ako se sve dade rješavati potpisom čekova, onda se lako zaboravi na ovisnost od Boga, onda se lako zaboravi istina da smo samo stvorenja Božja, koja žive od Božje ljubavi i milosti. Ovi ljudi su slijepi za cjelokupnu stvarnost, koja daleko nadilazi ekonomsku stvarnost kao tek jedan dio sveopće stvarnosti.

Sa siromasima stoje stvari posve drukčije. Siromah u materijalnom i u duhovno-fiziološkom smislu dobro znade da treba pomoć odozgo. Nije slučajno da baš bolesni, prezreni, asocijalni, slabi i nemoćni traže blizinu Isusovu, kako nas izvješćuje *Sveto pismo*. Svi oni traže Isusa, hoće se njega dotaći, da bi tako primili od Isusa pomoć, da bi postali sudionici njegova bogatstva, njegove mudrosti i ljepote. Njihova čežnja biti s Isusom Isusova je čežnja biti s njima, s najmanjima u ljudskom društvu. Zbog toga ih Isus naziva blaženima, znajući da će ih obogatiti bogatstvom svog Duha: Duha mira, nade, ljubavi, ozdravljenja. Ovi »siromašni duhom« su shvatili ono što je sakriveno takozvanim mudrima ovoga svijeta: da je jedino Isus Krist izvor svakog bogatstva i svake sreće, svakog uspjeha i ugleda, a ne novac, a ne čast i moć među ljudima.

Ako nosimo na svojim leđima sudbinu siromašnih, jer nam je djetinjstvo bilo uništeno ili jer nas muči zavist, ovisnost od raznih strasti, psihoza i neuroza radi neuspjeha, nemojmo se dati obeshrabriti. Potražimo često blizinu Isusovu. On će nas pustiti k sebi i ponijet će naše breme, naš križ do časa uskrsnuća, do blaženstva.

Brojni kardinali, nadbiskupi, biskupi, svećenstvo, predstavnici diplomatskog zbora pri Svetoj Stolici i Božji narod okupili su se oko pape Ivana XXIII. na svečanoj zadušnici u bazilici sv. Petra u Vatikanu, 17. veljače 1960.

»Budi volja Tvoja«

Bila je srijeda, 10. veljače 1960. U župnoj kući rodne župe, u Krašiću, gdje je izdržavao kaznu pod nadzorom naoružane straže, u kućnom pritvoru od 1951., kardinal Stepinac trebao je primiti injekciju za bolji rad oslabljenoga srca.

Okrenuo se prema župniku koji je stajao blizu i rekao mu: »*Znate što, župniče! Pustite vi injekciju. Idemo najprije na ono što je najvažnije. Uzmite štolu. Čemu se zavaravati? Sjednite ovdje, pa idemo od početka. Osigurati se, pa što Bog dade!*« Blaženi je Alojzije tada učinio opću ispovijed cijeloga svog života te nakon toga rekao župniku: »*Dajte mi i sv. pomast. Ne zaboravite mi podijeliti i Papin blagoslov. Dajte mi sve sakramente, iako sam malo prije nešto popio, ja sam bolesnik, pa mislim, da mogu odmah sada primiti i sv. pričest. Pozovite i sestre ovamo neka se mole. Pozovite i preč. Šimečkog. Običaj je da kod podjeljivanja sakramenta ordinariju prisustvuje i Kaptol, pa je red da bude tu. A onda u ruke Božje.*«

Svi su kleknuli i molili. Nitko nije mogao pomisliti da bi ovo bila njegova smrtna postelja. Ali je on znao. Dok je primao svete sakramente, bio je posve miran. Pažljivo je promatrao župnika dok mu je podjeljivao bolesničko pomazanje, pazeći da mu kao biskupu ne bi pomazao dlanove, nego gornji dio šake. Sluga Božji je u svim molitvama odgovarao jasnim i svečanim glasom. Kad ga je župnik pomazao po očima, ušima i drugim osjetilima, snažno je i dugo odgovorio: »Amen«, što nije bio njegov uobičajeni način. Svi prisutni su primijetili kako se on, dok mu je župnik podjeljivao papinski blagoslov s potpunim oprostom, prekrižio s oduševljenjem i radosno. Dok se križao, ispružio je ruku koliko je god mogao.

Nakon što je primio svete sakramente, bio je izvanredno sretan i spokojan. Sestra njegova Josipa, koja je bila prisutna, nije mogla progovoriti od suza. Blaženi ju je Alojzije ohrabrio nasmiješivši se i rekavši glasom punim rado-

Bl. Alojzije Stepinac i njegov vjerni supatnik, krašićki župnik Josip Vraneković, koji je o Blaženiku u dnevniku zabilježio: »Voljeli smo ga, dok je bio tu s nama, ali sada sve više vidimo, tko je to bio među nama...«

sti: »*Što plačeš? ... U ruke Božje i čega se imamo bojati? Ludo je plakati, ako nam je poći s ovoga svijeta. Uvijek sam primao sve iz ruku Božjih, primam i sada, primat ću i ubuduće. Za kršćanina nema veće sreće negoli su ovi sv. sakramenti.*«

U dva sata po podne, reče: »*Dajte mi onu moju svijeću!*« Sjetili su se da je tek tjedan dana ranije, na blagdan Isusova prikazanja u hramu, blagoslovio svijeću za sebe i napomenuo da će mu uskoro trebati. Sestre su mu je donijele. Kako je krevet bio pokraj zida, ležao je na svoju desnu stranu, okrenut prema

Po uvjerenju Prvosvećenika, »ime kardinala Stepinca upisano je u Knjigu prvaka Crkve, koji su svojim mučeništvom zasvjedočili svoju vjernost katedri sv. Petra. Mučeništvom se osim toga, naglasio je Ivan Dobri, može smatrati nemaleno razdoblje od 14 godina koje je on proveo u izolaciji, posred svakodnevnih fizičkih i moralnih trpljenja«.

zidu kamo je upirao svoj pogled prema Gospi. Kad su mu donijeli upaljenu svijeću, prihvatio ju je odvažno i čvrsto držao. Za njega je ta svijeća bila simbol nadnaravnog svjetla vjere za koju se on trajno borio do samoga kraja, i simbol nade da će se njezina vatra ubrzo pretvoriti u veliko nebesko svjetlo koje se nikada ne će ugasiti. On ju je blagoslovio u liturgijskoj svečanosti kad se Crkva spominje posljednje molitve starca Šimuna: »*Sad otpuštaš slugu svoga, Gospodine, u miru!*«, u kojoj pjeva Krist: »*Svjetlo na prosvjetljenje naroda.*«

Kardinal je micao usnama dok je molio i stalno ponavljao: »*Blagoslovljeno Ime Božje!*« ... »*Fiat voluntas tua!* - Budi volja Tvoja!«

To su bile zadnje riječi koje je izgovorio umirućim usnama. Nakon par dubokih izdisaja, predao je svoj duh držeći stalno u ruci svijeću s kojom je dočekao anđela smrti. Goruća svijeća ostala je u njegovoj ruci još sat vremena.

Saznavši za smrt kardinala Stepinca, papa Ivan XXIII. dao je jedno od najsnažnijih svjedočanstava o krjeposnom životu i mučeništvu bl. Alojzija Stepinca. Nakanivši predvoditi svečane obrede u bazilici sv. Petra u Vatikanu, prve u povijesti Crkve za kardinala koji nije bio član Rimskog dvora, taj blaženi papa osobno je poželio:

»1. Obnoviti poštovanje koje gajimo, sve od kada smo ga osobno upoznali, jednostavnog svećenika, ali već bogata vrlinama.

2. Pojačati vez ljubavi sa stadom Kristovim, koje je bilo povjereno njegovoj pastirskoj brizi.

3. Iskazati počast djelu i smrti uzoritoga kardinala.«

Papa Ivan XXIII. predvodi svečanu zadušnicu u bazilici sv. Petra u Vatikanu, 17. veljače 1960.

Grob bl. Alojzija Stepinca u Zagrebačkoj prvostolnici godine 1970.

U prigodnom nagovoru želio je istaknuti upravo mučenički vid života i smrti kardinala Stepinca, osvjedočen da je Pio XII. kardinalskim grimizom želio nagraditi velikog pastira duša i branitelja prava Crkve, i kako to crvenilo grimiza odsijeva s odra kardinala Stepinca crvenim odbljescima, prizivajući u svijest liturgijske riječi: »Sve do prolijevanja krvi...«

Po uvjerenju Prvosvećenika, »ime kardinala Stepinca upisano je u Knjigu prvaka Crkve, koji su svojim mučeništvom zasvjedočili svoju vjernost katedri sv. Petra. Mučeništvom se osim toga, naglasio je Ivan Dobri, može smatrati nemaleno razdoblje od 14 godina koje je on proveo u izolaciji, posred svakodnevnih fizičkih i moralnih trpljenja«.

Uz te naznake, papa je želio izreći osobitu pohvalu velikome pastiru Katoličke crkve jer je bio osvjedočen o sljedećem:

»1. Primjeri raznovrsnih krjeposti odsijevali su u njegovu životu, osobito potpuno prianjanje uz Petrovu stolicu: vjernost, i uz cijenu života ako ustreba, sve do groba; neslomljiva jakost u obrani prava Crkve. Očita je bila nježna pobožnost prema Majci Božjoj.

2. Dobar se pastir prepoznaje ako prolije krv za svoje ovce. Kardinal Stepinac je odlučno branio svoje stado od svih zala, ne samo fizičkih, poput bijede i gladi, već i moralnih, kao što su zablude i stranputice koje se običavaju prikrivati na najrazličitije načine.

3. Nadbiskup Stepinac, premda nevin optužen i osuđen, nije popustio; bijaše sličan cedru libanonskom. Bio je svjestan da nije učinio ni najmanji čin reakcije protiv građanske vlasti, već je njegovo djelovanje bilo nadahnuto sviješću i zahtjevima pastirske službe.

4. Oprostio je svojim progoniteljima.

5. Sveto pismo bilo mu je utjeha i snaga, i njime je osobito u godinama zatvora i zatočenja hranio svetu dužnost propovijedanja.«

U samoj pak propovijedi na svečanom bogoslužju u bazilici sv. Petra u Vatikanu, papa Ivan Dobri nije se sustezao zazvati zagovor blaženoga Alojzija na Crkvu, na Kardinalski zbor i na Jugoslaviju, usporedivši ga s Dobrim Pastirom, »koji daje život svoj za svoje ovce«.

MONS. L. F. CAPOVILLA: »Bl. Stepinac ures je hrvatske zemlje«

U nadi da će doći do pobližih spoznaja o raspoloženju pape Ivana Dobroga na vijest o smrti kardinala Stepinca, uputili su se 23. lipnja 2010. vlč. Josip Žagar, župnik župe pape Ivana XXIII. u zagrebačkoj Dubravi, vlč. Darko Pužin, župnik sv. Klare u Zagrebu, i mons. Juraj Batelja, postulator, u pohod umirovljenom Papinu tajniku, nadbiskupu Lorisu Capovilli u San Giovanni Sotto il Monte.

Mons. Loris Francesco Capovilla rođen je u mjestu Pontelongo kraj Padove 14. listopada 1915. Za svećenika ga je zaredio kard. Adeodato Giovanni Piazza 23. svibnja 1940. Svećeničku radost i žar svjedočio je na mnogim i raznovrsnim službama u Venetskoj nadbiskupiji: župni vikar, obredničar u bazilici sv. Marka, kateheta u srednjim školama, duhovnik u zatvorima i bolnicama, a za vrijeme Drugoga svjetskog rata bijaše duhovnik u postrojbama zrakoplovstva. Od 1945. vršio

je službu nedjeljnog propovjednika na radiju Veneciji, zatim je bio urednik biskupijskog tjednika. Od 1953. do 1963. bijaše tajnik kard. Angela Giuseppea Roncallija, koji je 28. listopada 1958. izabran za papu i uzeo si ime Ivan XXIII. (Giovanni XXIII).

Nakon Papine smrti 3. lipnja 1963., njegov nasljednik Pavao VI. imenovao ga je stručnjakom u radu Drugog vatikanskog koncila, a godine 1967. nadbiskupom Chieti-Vasto. Godine 1971. mons. Capovilla imenovan je Papinskim delegatom za svetište Majke Božje u Loretu, gdje je ostao na službi do 10. prosinca 1988., kad je umirovljen te se povukao u mir rodnog mjesta Ivana XXIII. Sotto il Monte, gdje vjerno čuva i promiče uspomene na papu Roncallija.

Spominjući se bl. Stepinca i njegova poznanstva s papom Roncallijem, mons. Capovilla je pružio dragocjeno usmeno svjedočanstvo, a djelomično ga je potvrdio i u pismenom obliku 26. lipnja 2010. u pismu postulatoru, koje u prijevodu glasi:

Velečasni i dragi monsignore!

Hrlim k vama i subraći koja su me posjetila, srdačnim ganućem i radostan zbog Vašeg posjeta i ljubaznog razgovora ovdje, u kući blaženoga pape Ivana. Časne sestre i ja vrlo smo zahvalni za darove kojima ste nas razveselili: moći bl. Alojzija Stepinca koji je »ures hrvatske zemlje«.

Mons. Loris Francesco Capovilla, umirovljeni tajnik bl. Ivana XXIII., posvjedočio je 23. lipnja 2010. da je propovijed pape Ivana Dobroga na zadušnici za kardinala Stepinca bila »prvi zvuk udarca zvona koje najavljuje trajnu proslavu velikog Pastira«.

Pročitao sam privlačan i dragocjeni životopis: *Svjetlo na putu života*. Duhovni životopis kardinala Alojzija Stepinca. Osobito sam se zadržao na stranicama od 181. do 183. Bilješka koju je napisao papa Ivan, i koja je prenesena Državnome tajništvu, nema ništa s homilijom. Ona tumači svojevrsno odstupanje od običaja gledom na »papinski requiem« za pokoj i u čast pokojnoga kardinala. Propovijed, koju je vlastoručno napisao, od riječi do riječi, sâm Prvosvećenik posve je druga stvar. Ona je prvi zvuk udarca zvona koje najavljuje trajnu proslavu velikog Pastira.

Monsignore, putujmo složno potpomognuti stazama ovoga svijeta, prosvijetljeni i potpomognuti dokumentima 2. vatikanskoga sabora, [koji su] »zvijezda polarnica« 21. stoljeća (kako ih je nazvao papa Benedikt XVI.).

Vama i subraći srdačan spomen i zagrljaj u Svetoj misi.

Loris Francesco Capovilla,
arciv. di Mesembria
titolo di Angelo Gius. Roncalli (1934. - 1953.)

Umro je ponizan – kao junak vjere

U spomenicu župe Sv. Blaža u Zagrebu (*Liber memoriabilium*), knjiga I., str. 95., godine 1960. župnik Josip Crnković zabilježio je povodom smrti bl. Alojzija Stepinca:

»Godina obilježena velikim događajima za Crkvu i ovu župu. Nakon što je nadb. zagr. dr. Alojzije Stepinac osuđen od komunista na 16 god. zatvora (jesen 1946.), boravio je nekoliko godina u Lepoglavi, a zatim proboravio u rodnom mjestu Krašiću ostale godine u konfinaciji. Tu se nije slobodno smjelo k njemu, osobito zadnjih godina. Iako narušena zdravlja, ipak je naglo i neočekivano umro 10. II. 1960. u Krašiću. U zadnji čas su vlasti dozvolile pokop u zagr. katedrali. Pogreb je bio veličanstven i dirljiv. Kardinal sv. Rimske Crkve, koji nije mogao dobiti grimiza, umro je ponizan, no ne zalud, kao junak vjere. Branio je neotuđiva prava Crkve i duša, slobodu savjesti i vjeru u hrv. narodu. Zato je i bio toliko štovan. Grob mu stalno pohađaju vjernici, štuju ga kao Božjeg ugodnika.«

Pod zaštitom i u nasljedovanju Majke Božje

Papa Benedikt XVI. zaključio je u petak 11. lipnja 2010. proslavu Svećeničke godine kojom se htjelo zahvaliti najprije Bogu za dar »koji nosimo u glinenim posudama« i po čemu iznova »on po svoj našoj slabosti svoju ljubav u svijetu čini konkretnom«. Čitateljima »Glasnika« predočujemo lik svećenika-mučenika Petra Sivjanovića.

Premda je u slavljeničkom vidu završila Svećenička godina, ona se u mislima i životu svećenika i Božjeg naroda nastavlja. Stoga i mi u ovom broju *Glasnika* donosimo sažeti prikaz o svećeniku Petru Sivjanoviću.

Petar se rodio 18. siječnja 1893. u Virju. U rodnom selu završio je i pučku školu, a klasičnu gimnaziju i studij teologije u Zagrebu. Za svećenika ga je zaredio nadbiskup dr. Antun Bauer 13. srpnja 1916. godine. Kao svećenik službovao je u više župa. Bio je kapelan u Petrijancu, a od kolovoza 1920. u Sv. Ivanu Zelini. Dana 14. travnja 1921. imenovan je kapelanom u Grubišnom Polju, jednoj od najvećih i najtežih župa Zagrebačke nadbiskupije, s promjerom 20 km, s 14 vanjskih škola, i brojnim narodnostima. Živjeli su tu: Česi, Talijani, Nijemci, Srbi i Hrvati. On sam je tu činjenicu opisao riječima: »misijska zemlja« (»terrae missionum«).

Upravitelj župe i župnik u Grubišnom Polju

Gdje god je djelovao, ostavio je dojam zauzeta svećenika, neustrašiva zastupnika crkvenih i narodnih prava, revan u katehezi i dijeljenju sakramenta. Godine 1932., nakon smrti župnika Josipa Pudjaka, Sivjanović je imenovan privremenim upraviteljem župe i preuzeo je sve župne poslove. Posvetio se župnom pastoralu i pridonosio privrednom i kulturnom uzdignuću naroda, išao bi i po okolnim selima držati propovijedi i slaviti svete Mise pod vedrim nebom. Uznastojao je poljepšati župnu crkvu i njezin okoliš i urednima držati brojne kapele u filijalama.

Gdje god je djelovao, ostavio je dojam zauzeta svećenika, neustrašiva zastupnika crkvenih i narodnih prava, revan u katehezi i dijeljenju sakramenta. Godine 1932., nakon smrti župnika Josipa Pudjaka, Sivjanović je imenovan privremenim upraviteljem župe i preuzeo je sve župne poslove. Posvetio se župnom pastoralu i pridonosio privrednom i kulturnom uzdignuću naroda.

Kad je saznao da je zagrebačkim nadbiskupom koadjutorom imenovan dr. Alojzije Stepinac, zapisao je u kroniku župe Grubišno Polje:

»Budući da je stari nadbiskup dr. Ante Bauer osjetio slabost tjelesnu, a bojeći se, da

Vlč. Petar Sivjanović (stoji prvi slijeva) s kolegama svećenicima

bi Vlada mogla činiti neprilike sa imenovanjem nasljednika, odabrao si svoga za onda tajnika dr. Alojzija Stepinca.

Na Tijelovo bude imenovan za nadbiskupa koadjutora mladi svećenik, plemenita duša, dr. Alojzije Stepinac, koji iako se rodio 8. V. 1898. u Krašiću, dospio na ratište iz sjemeništa, studirao gospodarstvo na Sveučilištu u Zagrebu – nije osjećao zvanja za svjetski život, nego je otišao na svoj trošak u Rim na teološko-filozofski studij. I pošto je završio, doktorirao, dao se zarediti za svećenika god. 1931. Veoma težak je bio izbor koadjutora preuzv. Dr. Antunu Baueru, jer je on oslabio i ostario. Ali milijuni molitava dizali su se k prijestolju Svevišnjega, da izbor budućeg hrvatskog metropolite bude što sretniji. I molitve su uslišane: za novog zagrebačkog nadbiskupa imenovan je pravi Božji i narodni odabranik, pobožan, svet, uman, dalekovidan, odlučan i pun ljubavi prema svima i svakom, osobito prema sirotinji i seljacima.«[1]

A ubojstvo kralja Petra popratio je riječima: »I mi kršćani osuđujemo svako zlo djelo, ali i znamo da Bog ne plaća svake subote. Koliko je zla počinjeno sa strane vlade katoličkoj crkvi i narodu! Koliki su poginuli, ali hrvatski narod ostaje i nadalje katolički.«[2]

Bl. Alojzije Stepinac došao je u župu Grubišno Polje navečer 26. lipnja 1935. i tom prigodom obavio kanonsku vizitaciju te 27. lipnja podijelio sakrament sv. potvrde. Bila su 1034 potvrđenika.[3]

Apostol katoličkog tiska

Kao župnik u Grubišnom Polju, vlč. Sivjanović je jedno vrijeme bio potpredsjednik Hrvatskog učiteljskog društva za kotar Bjelovar, Garešnicu i Grubišno Polje. Širio je katolički tisak, nabavio je mnogo dobrih knjiga i brošura, a i sâm je često pisao za vjerski tisak. Bio je povjerenik *Jeronimskog društva* i širio njegova izdanja, a uz župni ured osnovao je malu Jeronimsku knjižnicu. Radi ovoga Društvo svetog Jeronima imenovalo ga je 19. ožujka svojim članom radnikom. Također je s jednim dijelom mještana Grubišnog Polja utemeljio Društvo za poljepšavanje Grubišnog Polja i više je godina bio tajnik tog društva. Zasadio je i uredio mjesni park u središtu mjesta, koji je ranije bio dosta zapušten.[4]

S osobitom pomnjom uključio je župu u proslavu 1300. obljetnice pokrštavanja Hrvata. U sklopu te proslave društvo Katoličke akcije izvelo je mnoge priredbe i duhovne vježbe »kao spomen obnove kršćanstva u sebi«.

Promicatelj organiziranog djelovanja laikata

Poznato je da je vlč. Sivjanović promicao kulturni život u Grubišnom Polju. Dana 3. travnja 1935. osnovao je »Društvo hrvatskih katoličkih muževa«, koje je brojilo šezdeset članova. Osim toga, osnovao je 11. srpnja 1937. »Društvo hrvatskih katoličkih mladića«, a 15. kolovoza »Društvo hrvatskih katoličkih djevojaka«. Time je i u Grubišnom Polju započela s radom *Katolička akcija*, u čijem su sastavu djelovala sva ranija crkvena katolička društva na području grubišnopoljske župe. Oni su uvježbali kazališne predstave i pripremali programe koje su zatim prikazivali tamošnjem pučanstvu u selima na području župe. Nastupili su u Velikom Grđevcu, a s igrokazom »Ružica od Garić-grada« postigli su izvanredan uspjeh u Našicama.[5]

[1] *Spomenica župe Grubišno Polje*, str. 58.-59.

[2] Isto, str. 60.

[3] Isto, str. 62.

[4] Isto, str. 68.

[5] Isto.

Župnu crkvu sv. Josipa u Grubišnom Polju župnik Ivan Nepomuk Jemeršić dao je oslikati hrvatskim rodoljubnim motivima

Raspoloženje i stanje u župi vlč. Sivjanović je opisao ovim riječima: »Dobra volja, veselje i rad koji je vladao društvima poticali su ih na još veći rad za Boga i domovinu, da se ovaj ionako zapušten kraj podigne iz mrtvih! Nismo se dali nikom smetati, makar su nam bacali često klipove pod noge, zato smo još ustrajnije bili na svom putu. Nismo išli za izrabljivanjem nego da postignemo svoju svrhu, rekristanizaciju naroda od Boga otpaloga!«[6]

Pomoćnik stradalima u ratu

No, djelovanje vlč. Sivjanovića nije bilo bez poteškoća i otpora. Činjenica je da ih je hrabro suočavao i nadvladavao. Dana 7. prosinca 1942. službeno je posvjedočio o prilikama u župi rekavši i ovo: »U okolini Grubišnog Polja nastanili su se partizani. Moje filijale imadu u glavnom oni u rukama. Dne 28. rujna o. g. u 3/4 na 5 sati u jutro provalili su u mjesto, i zapalili općinsku zgradu, u blizini župskoga dvora, zatim zgradu kotarske oblasti i željezničku stanicu. Sam župski dvor bio je u unakrsnoj vatri. Provalili su i na župni dvor, odnijeli su mi džepni zlatni sat i naočale, i kazali: 'Druže, Ti se ne boj, Tebi ne ćemo ništa načiniti!' Razumije se, da su mi odnijeli i cigarete, i nešto novaca, što je bilo na pisaćem stolu.

Do kasnijih provala u samo mjesto nije došlo, no neprestano prijete, da će i opet navaliti, a ujedno se i meni lično prijete, da će me ubiti, a crkvu spaliti, jer da sam dopustio na toranj staviti strojne puške ustaša, što ne stoji. Jednako mi prijete, da sam protivnik Srba (...). Što se tiče karitativne naše akcije napominjem, da sam odvedenima u logor slao hranu, bez obzira na njihovu vjersku pripadnost.

[6] Isto, str. 69.

Noviju organizaciju sakupljanja hrane za naše ljude u južnim hrvatskim krajevima za sada ne mogu provesti, jer je Grubišno Polje i okolica danas neprestano u ratnom području.«[7]

Žrtva komunističkog progona

Kad su završetkom Drugoga svjetskog rata komunisti preuzeli vlast i počeli otvoreno progoniti Crkvu, osobito katoličke svećenike, nije ostao pošteđen ni vlč. Sivjanović. Uhićen je 21. kolovoza 1945. U obranu ga je uzeo nadbiskup Stepinac, koji je 15. rujna 1945. uputio pismo dr. Vladimiru Bakariću, predsjedniku Vlade Federativne Hrvatske, u kojem je tražio oslobađanje svećenikâ Adolfa Dušića i Petra Sivjanovića te prestanak sustavnog progona katoličkih svećenikâ. Reče: »S velikom boli u duši moram se ponovno i ponovno obratiti na Vas u slučaju, koji se kao automatski na žalost ponavljaju u demokratskoj našoj federalnoj jedinici Hrvatskoj, a da nema ni otkale gotovo nikakove nade u poboljšanje ovih nesnosnih prilika.

O čemu se u ovom slučaju radi? (...). Sivjanović Petar, župnik u Grubišnom Polju, isto tako se već nekoliko dana nalazi u zatvoru, teško bolestan, te bi mogao i podleći, ako se odmah ne pusti na slobodu.

Budući da se ovakvi slučajevi zatvaranja svećenika ne smanjuju, nego sistematski i dalje nastavljaju, a veliki se broj svećenika nalazi zapravo zbog nikakvih razloga po logorima i zatvorima, tako da se duhovna pastva katoličkih vjernika zbog toga veoma otešćava. Sve ovo smatram sistematski uređenim progonom Crkve u Hrvatskoj, koji se nikako ne slaže ni sa slobodom vjeroispovijedanja i savjesti ni s riječima g. Maršala Tita: da se ne će nikome ništa dogoditi, tko nije okrvario ruke.

Osim toga ovakvo maltretiranje svećenstva, koliko mi je poznato, nije ni malo podesno za duh nezadovoljstva u narodnim masama, koje se zbog ovakvih slučajeva i te kako razdražuju.

Stoga Vas, gospodine predsjedniče, molim, da se najozbiljnije i najhitnije zainteresirate za ova dva spomenuta slučaja i vratite im slobodu, a drugim zatvorenicima i logorašima pribavite amnestiju.«

Vlč. Sivjanović optužen je, okrivljen i osuđen na montiranom sudskom postupku. Presuda mu je izrečena 26. studenoga 1945. godine na Okružnom sudu u Daruvaru, a smrtna kazna vješanjem izvršena je 21. veljače 1946.

U pismu mons. Josephu Hurleyju, regentu Apostolske nuncijature u Beogradu, nadbiskup Stepinac je 2. ožujka 1946. spomenuo i smrt vlč. Sivjanovića riječima:

»Mjere vlasti protiv katoličkih svećenika nastavile su se i kroz ovaj mjesec veljaču. Pače, baš u veljači desili su se bolni događaji, koji teško pogađaju kler i redovnike. To su dvije smrtne osude svećenika. Jedna od njih već je izvršena vješanjem u Daruvaru na 21. veljače nad župnikom Petrom Sivjanovićem, (Grubišno Polje).«[8]

Vlč. Sivjanović je živio u složenim vremenima i na vrlo nemirnom području. Volio je svoje zvanje, pokušavao razumjeti ljude, ali nije mogao udovoljiti svim njihovim zahtjevima, osobito kad nisu bili u skladu s načelima Katoličke crkve. Nastojao je kontrolirati svoj temperament i ostati miran pred izazovima i lažnim optužbama, ostajući vjeran odredbama Crkve. Dr. Stjepan Kožul je lik i djelo vlč. Petra Sivjanovića predočio riječima: »Bio je dobar svećenik, revan u službi, crkvenog duha, zato je postao mučenik svog zvanja.«[9]

Kad su završetkom Drugoga svjetskog rata komunisti preuzeli vlast i počeli otvoreno progoniti Crkvu, osobito katoličke svećenike, nije ostao pošteđen ni vlč. Sivjanović. Uhićen je 21. kolovoza 1945. U obranu ga je uzeo nadbiskup Stepinac, koji je 15. rujna 1945. uputio pismo dr. Vladimiru Bakariću, predsjedniku Vlade Federativne Hrvatske, u kojem je tražio oslobađanje svećenikâ Adolfa Dušića i Petra Sivjanovića, te prestanak sustavnog progona katoličkih svećenikâ.

[7] BATELJA, J., *BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata*, Knjiga 2, Dokumenti I, br. 1. - 399. (1933. - 1943.), str. 410.-411.

[8] Isto, Knjiga 3, Dokumenti II, str. 333.

[9] Stjepan KOŽUL, *Martirologij Crkve zagrebačke*, Zagreb, 1998., str. 113.; usp. HEROUT, V., Nepoznati događaji iz grubišnopoljske prošlosti (1921.-1937.), u: *Pučki kalendar Bjelovarsko-bilogorske županije 2011.*, Bjelovar, 2010., str. 136.-140.; HEROUT, V., Petar Sivjanović. Životni put od Virja do Grubišnog Polja (1893.-1946.), u: *Svećenici iz župe Virje rođeni krajem XIX. stoljeća*, (ur. PODRAVEC, D.), bez mjesta i godine izdanja, str. 96.-140.

Učenici Osnovne škole »Sućidar« iz Splita osvojili su 1. mjesto na državnom natjecanju iz vjeronauka održanom u Krapinskim Toplicama od 19. do 21. svibnja 2010. na temu »Kardinal Alojzije Stepinac – uzor svećenika«

Učenici Srednje škole »Hvar« iz Hvara osvojili su 1. mjesto na državnom natjecanju iz vjeronauka održanom u Krapinskim Toplicama od 19. do 21. svibnja 2010. na temu »Kardinal Alojzije Stepinac – uzor svećenika«

ZAHVALJUJEMO

Zahvaljujemo svim dobročiniteljima i suradnicima, čijom molitvom i darom napreduje postupak za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

***

Zahvaljujemo na svjedočanstvima o čudesnim uslišanjima na zagovor bl. Alojzija Stepinca koja su nam proslijedili.

***

Sve čitatelje »Glasnika« i štovatelje bl. Alojzija Stepinca, koji su se pismenim putem preporučili u zagovor bl. Alojzija Stepinca i zatražili molitvu na njegovu grobu, potičemo da se u molitvi sjedine sa svim njegovim štovateljima koji sudjeluju u sv. misi svakog 10. u mjesecu u Zagrebačkoj prvostolnici u 18 sati.

***

Svaki dopis na Postulaturu blaženoga Alojzija Stepinca kojim se priopćuje primljeno uslišanje ili uspomena, neka bude potpisan te obilježen nadnevkom i mjestom pisanja. Anonimna se pisma ne arhiviraju. Vjernici koji žele ostati anonimni neka to napomenu u dopisu.

OBAVIJEST ČITATELJIMA *GLASNIKA*

Vjernici koji na Blaženikov zagovor budu uslišani – zadobiju tjelesno ili duhovno ozdravljenje ili koju osobitu milost – neka opis uslišanja i cjelovitu liječničku dokumentaciju dostave na adresu:

dr. Juraj Batelja, postulator
Kaptol 18, p. p. 949
10001 ZAGREB

U Muzeju bl. Alojzija Stepinca na Kaptolu 31 možete nabaviti medalju bl. Alojzija – odlivenu u srebru ili bronci, uokvirenu staklenim okvirom – koja može biti dragi dar ili uspomena. **Cijena je 180 kn.**

DAROVI ZA POKRIĆE TROŠKOVA U POSTUPKU PROGLAŠENJA SVETIM BL. ALOJZIJA STEPINCA

Nakon objavljivanja zadnjega broja *Glasnika* svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kard. Alojzija Stepinca uručili su ovi darovatelji: Ivan HUDY – Zagreb; vlč. Ivan JANOŠ – Đakovo; Hotel DUBRAVA D.O.O.; John HRDI – Cleveland; Ozana CRNOGORAC – Biograd; Branislav MENALO; Barbara KUHARIĆ – Buzet; Jakov ŽUVELA – Zagreb; Optika STEPINAC – Zagreb; Stjepan SKRBIN; Mara ČELIĆ; preč. Josip GJURAN (Zagreb); Katarina KEČKEŠ – Zagreb; Irena SLIŠKOVIĆ; N. N.; Josip TKALEC; Sandra dr. VULETIĆ.

Uplatu i pretplatu za *Glasnik* i svoj dar za pokriće troškova u postupku za proglašenje svetim kardinala Alojzija Stepinca možete poslati preko Zagrebačke banke na ime:

Postulatura kard. Stepinca i kunski račun: 2360000-1101605758

ili iz inozemstva i domovine u devizama na sljedeći konto:

ZAGREBAČKA BANKA d. d. - ZAGREB
SAMOBORSKA 145 - HRVATSKA
SWIFT: ZABAHR 2X
KORISNIK: NADBISKUPIJA ZAGREBAČKA
POSTULATURA BL. ALOJZIJA STEPINCA
KAPTOL 31 - ZAGREB
IBAN: HR 40 23600001101605758

Hvala svim čitateljima, štovateljima blaženoga Alojzija Stepinca u domovini i širom svijeta, za molitve i darove te za nesebično i velikodušno promicanje glasa svetosti i mučeništva kardinala Alojzija Stepinca.

***

Od srca zahvaljujemo svim čitateljima *Glasnika* koji su nam proslijedili osobne sastavke ili članke već objavljene o bl. Alojziju Stepincu ili pak dokumente pronađene u pismohranama raznih ustanova, a sve sa željom da s njihovim sadržajem upoznamo širi krug Blaženikovih štovatelja.

***

Zahvaljujemo gospođi Mariji Capjak iz Rijeke, koja nam je proslijedila sačuvane primjerke mjesečnika »Obitelj« iz 1936., 1937. i 1938. godine i »Hrvatskog lista« iz godine 1944., koji čuvaju uspomenu na bl. Alojzija Stepinca, a časopise je njezina obitelj donijela iz Slavonije na Viškovo pored Rijeke i ljubomorno čuvala kao prilog istini o našem Blaženiku.

MOLITVENA ZAJEDNICA BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA

Već sedmu godinu u Zagrebu djeluje Molitvena zajednica blaženoga Alojzija Stepinca. To je skupina katoličkih vjernika koja nastoji živjeti evanđelje nadahnuta primjerom bl. Alojzija Stepinca. Do sada se u zajednicu uključilo oko 5000 molitelja. Ta naša braća i sestre nastoje molitvom, praćenom savjesnim kršćanskim životom, pridonijeti vlastitoj osobnoj duhovnoj formaciji, a time i duhovnoj i moralnoj obnovi Crkve u Hrvata i samoga hrvatskoga naroda, na temeljima četrnaestostoljetne katoličke baštine.

Tko može postati članom i što čini član Molitvene zajednice bl. Alojzija Stepinca?

Svaki se kršćanin može uključiti u Molitvenu zajednicu blaženog Alojzija Stepinca, koja promiče molitveni život, duhovne vrijednosti, i širi Kristovu ljubav u svim područjima javnoga života, kako je to činio i bl. Alojzije.

- Prijavnica se može naručiti na sljedećoj adresi:

Zajednica štovatelja BLAŽENOG ALOJZIJA STEPINCA
10 000 Zagreb, Kaptol 31, Tel. (01) 4894 879

Molitva u čast blaženoga Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika

Gospodine, Bože naš,
Ti si blaženom Alojziju Stepincu dao milost
čvrsto vjerovati u Isusa Krista
i spremnost trpjeti za njega sve do mučeničke smrti.
Pomozi nam slijediti njegov primjer i njegov nauk
da bismo ljubili Krista kako ga je on ljubio
i služili Crkvi kako joj je on služio
sve do darivanja vlastitoga života za nju.
Njegova živa vjera u Isusa Krista
i postojana ljubav prema Crkvi
neka nas učvrste u borbama života
na putu vječnoga spasenja.
Po njegovu zagovoru udijeli milost
svoga blagoslova našim biskupima,
svećenicima, redovnicima i redovnicama,
svećeničkim i redovničkim pripravnicima,
našim obiteljima da budu čvrste u vjeri
i blagoslovljene
novim i brojnijim životima.
Budi utjeha svim starijim osobama te pomoć
bolesnicima i patnicima.
Očeve i majke, djecu i mlade
očuvaj od unutarnjih i vanjskih pogibelji duše i tijela.
Udijeli milost svećeničkih i redovničkih zvanja
našoj župi, našoj biskupiji i Crkvi u Hrvata.
(Po njegovu zagovoru udijeli mi milost ...)
Po Kristu Gospodinu našemu. Amen.
Nakon toga izmoli: Oče naš, Zdravo, Marijo,
Slava Ocu, sa zazivom: *Blaženi Alojzije Stepinče, moli za nas!*

Nadbiskup Stepinac u pratnji kanonika Dušana Mičića i brojnog naroda pronosi moći sv. Vlaha ulicama Dubrovnika, 3. veljače 1941.

Svaki štovatelj blaženog Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu moli:

- za čast i proslavu Isusa Krista i Katoličke crkve,
- za čvrstoću osobne vjere i vjernosti Isusu Kristu i Crkvi,
- za svoje osobne nakane i potrebe,
- za domovinu Hrvatsku i svakoga čovjeka,
- za očitovanje i potvrdu svetosti bl. Alojzija Stepinca u postupku njegove kauze za proglašenje svetim.

Uz molitvu svaki štovatelj bl. Alojzija Stepinca uključen u ovu molitvenu zajednicu svojim radom nastoji:

- savjesno obavljati svoje svakodnevne obveze,
- svjedočiti kršćanske istine u osobnome i javnome životu,
- surađivati s Postulaturom u promicanju blaženikova glasa svetosti,
- sudjelovati svakoga 10. dana u mjesecu u slavlju sv. mise ili na molitvenom sastanku,
- darom i žrtvom pridonositi uspješnu dovršetku postupka za proglašenje svetim bl. Alojzija Stepinca.

S vjerom u općinstvo svetih, za svoje potrebe i potrebe braće ljudi, osobito za ozdravljenje bolesnih i obraćenje nevjernika, moli zagovor bl. Alojzija Stepinca, biskupa i mučenika, s nakanom što skorijeg njegova proglašenja svetim.

U nizu euharistijskih kongresa, kojima je blaženi Alojzije Stepinac nastojao pokrenuti sveopću moralnu i vjersku obnovu u Zagrebačkoj nadbiskupiji i u cijelom hrvatskom narodu, bijaše proslavljen i Euharistijski kongres u Starom Gradu na Hvaru 17. i 18. kolovoza 1940.
Napominjemo da cijeli prikaz pripreme i proslave ovoga kongresa, potom bibliografiju i slikovne zapise čitatelji mogu pronaći u knjizi »Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca«, Zagreb, 2006., str. 411. – 440.

Stari Grad na Hvaru, 17. i 18. kolovoza 1940. (2)

Europa bez Krista srlja u propast

Propovijed nadbiskupa Alojzija Stepinca

Hrvatski metropolit dr. Stepinac održao je prigodnu propovijed. Govoreći na temu *Ustrajati vjerno uz Krista!*, prikazao je suvremene zablude kojima nasjeda čovječanstvo:

»Draga braćo! U knjizi života, u *Svetome pismu*, čitamo neobičnu stvar. Kao što mati vodi za ručicu svoje dijete, tako je Bog vodio narod židovski iz Egipta u obećanu zemlju (usp. Hoš 11, 1 – 5). Ali umjesto da taj narod drži vazda na umu onoga koji ga je izbavio iz ropstva i koji ga je želio učiniti trajno sretnim, taj narod, tek što je Mojsije uzašao na goru, načini sebi zlatno tele, zapleše oko njega, pokloni mu se i prinesavši mu žrtve reče: 'Ovo su, Izraele, bogovi tvoji koji te izvedoše iz zemlje egipatske' (Izl 32, 8). Zaista, prizor za koji čovjek ne zna, da li bi se nad njim sažalno nasmijao ili gorko zaplakao. Čovjek, razuman stvor, klanja se teletu od zlata.

Starokatolici, masoni, komunisti

Ali nemojte se čuditi. Dobar dio današnjeg čovječanstva nije ništa bolji. On je tako

nestalan u svojim nazorima, tako prevrtljiv u svojim činima, tako lud u svojim pothvatima, da se ničim ne razlikuje od onih, koji su malo prije vidjeli snagu Božju, kad ih je vodila preko Crvenoga mora, a sada padaju ničice pred zlatnim teletom. Pogledajte po našoj vlastitoj domovini i naći ćete sličnih primjera.

Zar ne vidimo i tu ljudi koji su do jučer bili članovi Crkve katoličke, a onda su, ne za komad zlata, to jest za duhovno dobro, nego za zdjelu leće kao Ezav (usp. Post 25, 29-34), to jest radi kakve ženidbe, ostavili pećinu, na kojoj je Krist osnovao Crkvu svoju i otišli na drugu vjeru? Zar ne vidimo i kod nas ljudi koji čim su iza svjetskoga rata nanjušili da bi se mogli nečesa dočepati ako postanu članovi one zloglasne družbe slobodnih zidara, postali njezine sluge, a sada bježe iz nje, kad joj idu crni dani, da opet uskoče u nju ako bi joj se još kada posrećilo da zadobije vlast u našoj domovini? Zar ne vidimo i kod nas ljudi koji su zaboravili preko noći sve što su bili i što moraju biti, i bivaju pristaše najveće laži koju je svijet vidio - komunizma, čim im se približi kakva plaćena komunistička propalica? Spremni su odmah prodati ne samo svoje prvorođenstvo kao Ezav, nego i samo ime kršćansko i svoju domovinu Hrvatsku.

Crkva i socijalno pitanje

A što mislite, tko je kriv da je današnji čovjek tako prevrtljiv i da tako lako podliježe svakoj laži? Kriv je najviše on sam. A kriv je sam najviše zato, jer ga je Bog obdario razumom, da misli i sudi gdje mu je prava sreća i spas. Međutim, izgleda da dobar dio niti misli niti sudi svojom glavom, već padaju prvoj laži na lijepak baš tako kao i muha u mrežu paukovu.

Ono što razni sistemi danas najviše lažu čovjeku jest tvrdnja da je čovjeku dosta ako ima kruha i zabava. Baš tako kao što je nekad rimski puk vikao: *Panem et circenses*! Zato se jedino valja truditi, lažu modernom čovjeku, a sve drugo je besmislena izmišljotina svećenika. Da je čovjeku potreban kruh, tko će pametan zanijekati? Ta zar nas nije Krist učio moliti: 'Kruh naš svagdanji daj nam danas!' (Mt 6, 11). Sam Isus Krist čudom umnožava nekoliko hljebova da nahrani hiljade gladnih koji su ga slijedili. I zato čovjek ima ne samo pravo, nego i dužnost da se brine za kruh, pogotovo ako je otac obitelji.

»Ako zaboravimo tebe, Kriste, koji si nam dao sav život i veličinu u prošlosti, onda neka se preda zaboravu i uspomena na nas«, rekao je nadbiskup Stepinac na Euharistijskom kongresu u Starom Gradu 1940.

I zato je Katolička crkva dala jasne i sigurne norme za uspješno rješenje socijalnog pitanja, ali nažalost oni koji su na vlasti misle da će učiniti nešto bolje umjesto da poslušaju i provedu u život savjet Crkve. No, ako se kaže da je kruh jedino čovjeku potreban, onda je to najveća laž, da je to jedino čovjeku potrebno. Imade nešto više, imade nešto daleko vrednije, bez čega sve drugo ne koristi ništa. A to drugo nije ni više ni manje nego živi Bog, kojeg evo slavimo danas u svetoj Euharistiji. Tu vrijede one lijepe riječi velikog umnika svetoga Augustina: 'Jao drzovitoj duši koja se nada da će naći nešto boljega ako ode od Tebe, Gospodine! Ja sam se kretao na leđa, na stranu, na prsa, ali uvijek mi je ležaj bio tvrd. Ti si jedini mir, Gospode!'

Dostojanstvo čovjeka

I ja vama kažem: možete se okretati na prsa ili na leđa, na lijevu ili desnu stranu, možete pristati uz ovaj ili onaj sustav ili skupinu, izvan Krista nećete naći ništa boljega, pa da vam obećaju ili dadu baš cijeli široki svi-

■ *Nadbiskup Stepinac na Euharistijskom kongresu u Starom Gradu, 18. kolovoza 1940.*

■ *Nadbiskup Stepinac polazi na ... kongresa u Starom Gradu, 18. k...*

jet. A znate li zašto ne? Zato jer čovjek nema samo tijelo, nego ima i dušu. Čovjek nije samo životinja kao vol, magarac ili pas. To dobro znadu i osjećaju i oni koji viču da nema ništa drugo u čovjeku nego samo tijelo, i kad ono svrši, da je svršeno sve.

Jer ako možda riječima i tvrde tako, djelima niječu. Kušajte reći seljaku da je životinja, zar se neće s pravom uvijediti? Kušajte reći radniku da je životinja, zar se neće s pravom uvrijediti? A što istom da kažete tako školovanom čovjeku? Predat će vas sudu za uvredu poštenja. Ali ako kažeš magarcu da je životinja, nema uvrede. Ako kažeš volu da je životinja, nema uvrede. Ako kažeš psu da je životinja, nema uvrede, ama baš nikakve. A odakle proizlazi ta razlika? Sigurno ne po tijelu, koje će izjesti crvi i raspast će se u prah upravo tako kao i ono u magarca, vola ili psa, nego po duši razumnoj i besmrtnoj duši, koja ti daje sposobnost, da misliš i sudiš, da nisi isto što i životinja. I ta je tvoja duša po svojim težnjama neograničena. A pitam vas: tko može zasititi neograničene težnje nego onaj, koji je tu težnju usadio u ljudsku dušu i koji je po svojoj naravi i sam neograničen, a to je Bog? I zato je razumljiv zaključak glasovitog govornika Lacordairea: 'Ili je Bog naša budućnost ili mi uopće nemamo budućnosti. Ili ćemo u njemu živjeti ili neminovno idemo ususret smrti!'

Teror u komunističkom 'raju'

Ako, dakle, hoćemo da živimo i kao pojedinci i kao narod, onda nam nema druge nego ustrajati vjerno uz Krista. To je jedini zalog sigurnom uspjehu. Sve drugo mogu biti lijepe fraze, iza kojih će brzo slijediti krvavo i gorko razočaranje. Zato vam ne treba nikakvog drugog dokaza, nego uprijeti prstom na sisteme i zemlje koje su htjele izbrisati iz ljudskih duša Krista i njegov sveti zakon. Kakva gorka razočaranja! Razočaranja usprkos hvastavim službenim izvještajima, kad znamo da nitko ne smije, napose u komunističkom raju, da pisne i kaže što misli, ako mu je draga na ramenu glava. A nije li već to gorko ropstvo i teška kazna za čovjeka, da ne smije ni misliti više svojom glavom? Zato ponavljamo! Ako hoćemo da živimo i kao pojedinci i kao narod, ostanimo vjerni Kristu i zakonu njegovu. Krist je jedini izvor pravog ljudskog života, i nitko drugi.

I nehotice mi pada na um jedan prizor, koji sam doživio prije tri godine na putu s našim hrvatskim hodočašćem po Egiptu. Nanio nas je put na rub one glasovite pustinje Sahare. O kako žalostan prizor! Nigdje jedne travke, nigdje zelenog grma, nigdje kapi vode, nigdje traga kakvom životu. Po danu neizdrživa žega, a po noći studen. Nije mi bilo stalo da idem dalje po pustinji kad je svuda dalje ista pustoš i smrt. Neki pisac kaže: kad se milijarde onih

...to završnih slavlja Euharistijskog ...oza 1940.

Pada mi na um jedan prizor, koji sam doživio prije tri godine na putu s našim hrvatskim hodočašćem po Egiptu. Nanio nas je put na rub one glasovite pustinje Sahare. O kako žalostan prizor! Neki pisac kaže: kad se milijarde onih zrnaca pijeska pomaknute vjetrom počnu trti jedna o drugu, to sliči uzdisanju na smrt ranjenog orijaša. Ogromna pustinja po vjerovanju Arapa plače, plače što je postala beskrajnom nerodnom ravni. Plače kad se sjeti lijepih vrtova, mirisnih vinograda, zelenih šuma, čistih izvora, šarenih livada, plodnih polja sa zlatnim klasjem, koje je valjda i ona nosila na sebi prije nego je postala tužnom pustinjom. To je vjerna slika svake zemlje i svakog naroda koji ostavi Krista.

zrnaca pijeska pomaknute vjetrom počnu trti jedna o drugu, to sliči uzdisanju na smrt ranjenog orijaša. Ogromna pustinja po vjerovanju Arapa plače, plače što je postala beskrajnom nerodnom ravni. Plače kad se sjeti lijepih vrtova, mirisnih vinograda, zelenih šuma, čistih izvora, šarenih livada, plodnih polja sa zlatnim klasjem, koje je valjda i ona nosila na sebi prije nego je postala tužnom pustinjom.

Europa bez Krista srlja u propast

Draga braćo! To je vjerna slika svake zemlje i svakog naroda koji ostavi Krista. Pogledajte Europu dok je bila vjerna Kristu. Kakva je to bila plodna zemlja! Zemlja visoke kulture duha koji je stvorio majstorska djela u kiparstvu, slikarstvu, graditeljstvu, prema kojim su djelima sve tvorevine modernog čovjeka slične lješini prema živome čovjeku. Naoko slične, a stvarno sasvim oprečne, jer jedna nosi na sebi klicu života, a druga klicu smrti.

Zemlja visoke kulture duha, koja je stvorila divna djela kršćanske ljubavi, koja nije zatajila ni onda kad su se vodili možda ratovi. Zemlja visoke kulture koja je podređivala materiju duhu znajući da je 'duh onaj koji oživljuje, jer tijelo ne koristi ništa' (Iv 6, 64).

A danas? Danas imademo pred sobom pustinju nad kojom još sjaji nešto sunca svete vjere, ali strasti raspaljene i potpirivane od dobro plaćenih komunističkih agenata prijete joj da izdahne u samrtnom hrvanju. Te sudbine mi sigurno ne želimo svome narodu i domovini. Mi nećemo da naš narod postane beskrajna pustinja komunističkog divljanja i ubijanja, nego hoćemo da ostane plodna zemlja kršćanske civilizacije, civilizacije duha, kojoj je materija sredstvo, a ne cilj života na ovoj zemlji. Stoga neka naš zaključak na ovom kongresu bude isti kao i onaj zaključak Izraelaca na vodama Babilona: 'Ako zaboravimo tebe, Jeruzaleme, neka se preda zaboravu desnica naša!' Ako zaboravimo tebe, Kriste, koji si nam dao sav život i veličinu u prošlosti, onda neka se preda zaboravu i uspomena na nas!«

■ *Završno euharistijsko slavlje Euharistijskog kongresa u Starom Gradu na Hvaru, 18. kolovoza 1940.*

■ *Završno euharistijsko slavlje E Hvaru, 18. kolovoza 1940.*

Javno zborovanje

Nakon svečanog euharistijskog slavlja održano je javno zborovanje na kojem je govorio dr. Stjepan Vukušić, odvjetnik iz Splita, na temu: *1300-godišnjica pokrštenja Hrvata i veze sa Svetom Stolicom.* Zatim je gosp. Vice Barić, dipl. pravnik, održao govor na temu: *Euharistija i obitelj*, u kojem je istaknuo da budućnost hrvatskog naroda počiva na zdravoj i brojnoj obitelji, a pojedinci će moći jedino uz pomoć svete Euharistije svladati sve poteškoće i terete koje silom nosi obiteljski život.

Zajednička molitva i gromko pobožno pjevanje uz sklad mnogobrojnih glazbala prolazilo je iskićenim gradom. Svakome je okićen dom. I stari grješnici časte svoga Boga. I ondje, gdje bi netko mislio naći Njegova neprijatelja, mogao je vidjeti svete slike u cvijeću i sjaju svijeća. Spasitelj i narod prolaze pod slavolucima. Euharistijski Spasitelj je naš Otac, naš Brat, naš Pastir, naš Kralj, naš Vođa! Stoga je i to Njegovo slavlje slavlje svega Naroda Božjega.

Staleška zborovanja

U 15 sati održana su staleška zborovanja. Predavanje za muškarce održao je gosp. Ivo Šimetin, sudac Okružnog suda u Splitu, a za žene gđa Danica Ciko iz Splita.

Na omladinskom zborovanju govorili su predstavnici pojedinih omladinskih skupina.

Teoforička procesija

U 16.30 sati krenula je ulicama Staroga Grada veličanstvena teoforička procesija u kojoj je sudjelovalo oko 6.000 vjernika, a pratilo ju je više glazbenih orkestara. Mnoštvo je djece u bijeloj odjeći sipalo latice cvijeća u čast Euharistijskog Spasitelja. Simboli Euharistije dočaravali su vjernicima uspomene njegove ljubavi i žrtve.

Zajednička molitva i gromko pobožno pjevanje uz sklad mnogobrojnih glazbala prolazilo je iskićenim gradom. Svakome je okićen dom. I stari grješnici časte svoga Boga. I ondje, gdje bi netko mislio naći Njegova neprijatelja, mogao je vidjeti svete slike u cvijeću i sjaju svijeća. Spasitelj i narod prolaze pod slavolucima. Euharistijski Spasitelj je naš Otac, naš Brat, naš Pastir, naš Kralj, naš Vođa! Stoga je i to Njegovo slavlje slavlje svega Naroda Božjega.

aristijskog kongresa u Starom Gradu na

■ *Djeca, mladići i djevojke te svi uzrasti vjernika sačinjavali su veličanstvenu teoforičku procesiju na završetku Euharistijskog kongresa*

Zaključnu propovijed održao je o. dr. Sibe Budrović. Ukazivao je na posrtaje naroda, ali i na njegove odluke za promjenu života. Kako su pred Izraelcima padali bedemi grada Jerihona, tako će pasti i Božji protivnici pred srcem ispunjenim euharistijskom ljubavlju. Jer, reče govornik: »Krist pobjeđuje! Krist vlada! Krist uvijek kraljuje!«

Slijedila je zajednička posveta Presvetom Srcu Isusovu, zatim pjesme *Tebe Boga hvalimo i Divnoj dakle,* nakon kojih je hrvatski metropolit svima podijelio blagoslov s Presvetim Sakramentom.

Slijedio je ispraćaj hodočasnika Kongresa i vatromet, koji je popratila mjesna glazba.

REZOLUCIJE KONGRESA

Na zborovanju u Starom Gradu prihvaćene su sljedeće rezolucije:

Katolici Hvarske biskupije s mnogim vjernicima iz susjednih biskupija, pod vodstvom svoga natpastira preuzv. mons. Mihe Pušića i sudioništvom preuzv. zagrebačkog nadbiskupa i hrvatskoga metropolita dr. Alojzija Stepinca, sabrani dne 18. kolovoza 1940. na Euharistijskom kongresu u Starom Gradu oko svetootajstvenoga Isusa, izvora vremenitoga i vječnoga života, dok ispovijedaju vjeru u njega, dok mu iskazuju kao Bogu svoje poklonstvo i dok mu obećavaju svoju vjernost, istodobno:

1. Izjavljuju svoju odanost Isusovu Namjesniku Svetome Ocu papi zahvaljujući mu za očinsko nastojanje oko društvenoga uređenja u svijetu na temelju pravde i ljubavi, za brigu i trud oko željkovana mira i napose za otvorenje svetoga jubileja prigodom hrvatske proslave 1300. godišnjice pokrštenja, čemu je svrha opća duhovna obnova.

2. Osuđuju s obzirom na to stare narodne poroke osobito psovke i kletve te novo pogrđivanje dana Gospodnjih i rušenje svetosti braka bijelom kugom i kršenje drugih Božjih i crkvenih zapovijedi. Zato odlučuju i sami i pomoću vlasti po postojećim zakonima spriječiti i iskorijeniti javnu psovku, koja nas i sramoti pred kulturnim svijetom, i da će poraditi oko provođenja i promicanja kršćanskoga života.

3. Osuđuju također s jedne strane nečovječno i nekršćansko izrabljivanje i tlačenje siromašnih slojeva, a s druge framasunsko i komunističko pogubno djelovanje, kao i trovanje narodnih masa zamamnim, a protuprirodnim i lažnim socijalnim i prosvjetnim si-

■ *Svećenici, vjernici i sam nadbiskup Stepinac zahvaljivali su euharistijskome Spasitelju za opstanak Crkve u hrvatskom narodu*

stemima, zasnovanim u duhu materijalizma i bezboštva, uvjereni da se ljudsko društvo može urediti jedino u duhu evanđeoskih načela prema smjernicama velebnih papinskih enciklika *Rerum novarum* i *Quadragesimo anno*.

4. Vidjevši naročito prijeteće rasulo naroda u krizi i lagumanju obitelji, te prve društvene stanice, odlučuju da će povesti borbu protiv obiteljskih poroka i ženidbenih zlodjela, koji vapiju osvetu pred Božjim licem, a da će sve nastojanje uložiti oko preporoda obitelji na temelju ženidbene ljubavi, poštenja, požrtvovnosti i drugih kršćanskih krjeposti tražeći u tome i izdašnu pomoć od narodnih vlasti.

5. Odlučuju da će posebnu brigu posvetiti kršćanskom odgoju mladeži. Zato pozivaju naše vlasti da podupru u tom nastojanju Crkvu, te uklone iz škola, iz ustanova, knjištva i javnosti sve što truje uzdanicu naroda u vjerskom, moralnom, socijalnom i nacionalnom pogledu.

6. Prosvjeduju protiv nepristojna ponašanja i golotinje nekih stranaca, koji se šepire po našim primorskim stranama na štetu narodnoga ponosa i dobrih običaja, na štetu javne moralnosti i na pokvaru naše mladeži, te pozivaju naše vlasti, da u ovom pogledu vrše zakonske propise osobito prema protuzakonitom sablažnjivanju, organiziranju, sastajanju kojekakvih mješovitih (muških i ženskih zajedno) ferijalnih kolonija, a isto tako protiv skitanja nezakonitih parova.

7. Pozivaju napokon sve dobromisleće osobe i obitelji da, za ustuk općoj pokvari i u svrhu narodnoga preporoda, urede svoj osobni, obiteljski i društveni život izglednim ponašanjem, iskrenom pobožnošću, čestitim primanjem svetih sakramenata, međusobnim kršćanskim pomaganjem i natjecanjem u krilu prikladnih nabožnih društva, staleških, socijalnih i drugih društava Katoličke akcije i narodnih organizacija, jer jedino tako će se sretno uzdržati i obnoviti naša hrvatska domovina.

Klevetnički napad na nadbiskupa Stepinca

Nisu svi ljudi Euharistijski kongres u Starom Gradu doživjeli kao osobnu radost i prigodu za rast u vjeri. Bezbožnici i komunistički propagatori željeli su propovijed nadbiskupa Stepinca iskoristiti za napad na Katoličku crkvu i njezin socijalni nauk. Stoga je hvarski biskup mons. Miho Pušić sve vjernike svoje biskupije upozorio na neopravdane komunističke napade na nadbiskupa Stepinca, koji je u propovijedi prokazao zle posljedice komunističke ideologije. U pismu svim nadžupnim uredima u biskupiji istaknuo je ove misli:

»Hvala Bogu, euharistijski kongres u Starom Gradu lijepo je uspio, i nadamo se da će

donijeti duhovnog ploda. Dakako da je ovaj kongres bio trn u oku protivnicima vjere, pa sada komunisti nastoje neistinama omraziti tu vjersku manifestaciju. Oni šire glasove, da je preuzv. dr. Stepinac u svojoj propovijedi tobože govorio proti radnicima, što je očita laž, i mogu je konstatirati ono 8000 slušatelja toga govora. Istina je, govorio je proti komunizma, koji ruši vjeru, obitelj i uopće socijalni poredak, ali nije govorio proti radnicima nego je pače spomenuo da je Crkva već davno objavila sigurna načela za pravedno rješenje socijalnog pitanja, ali nažalost nisu je poslušali.

Svraća se pozornost mp. dušobrižnika i vjeroučitelja da ondje gdje se šire te lažne glasine u privatnom razgovoru, a do potrebe i u crkvi, to pobiju, a istodobno naglase da je Crkva već odavna ustala na obranu opravdanih zahtjeva radnika. Tako je npr. Lav XIII. u svojoj poznatoj enciklici *Rerum novarum* od 15. svibnja 1891. naglasio ova socijalna načela: 1/ da se rad ne može smatrati kao prosta trgovačka roba, nego kao djelo slobodnog moralnog bića *čovjeka*. 2/ da radnici imaju pravo ustanoviti svoja posebna udruženja (sindikate) na zaštitu svojih prava, što im je onda bilo zabranjeno. 3/ da se radnicima osigura dolična zarada, te da mogu pristojno živjeti oni i obitelj. 4/ da radnici imaju pravo na sedmični počinak od barem 24 sati, koji bi imao obuhvatiti i nedjelju, 5/ da se zabrani rad djece i ograniči rad žena i mladeži, 6/ da svaka država treba ustanoviti inspektorat za zaštitu radnika.

Ova je načela ponovno potvrdio Pio XI. u enciklici *Quadragesimo anno* od 15. svibnja 1931. Da su države nazad 50 godina usvojile i na vrijeme u praksi provele ova spasonosna načela Katoličke crkve, ne bi bilo došlo do ovog današnjeg socijalnog pomračenja. Crkva je učinila svoje. Svečano je objavila svoju nauku, ali ona nema vlasti da provede i uzakoni ova načela. Ona može stvar preporučiti, i ništa više. Tu vlast imaju zastupnici i vlade. Oni stvaraju zakone, pa zato su oni krivi današnjim socijalnim potresima jer nisu proveli blagotvorna načela Crkve, a ne Crkva, Papa, biskupi i svećenici. A ipak se nepravedno napada Crkva.

Nisu svi ljudi Euharistijski kongres u Starom Gradu doživjeli kao osobnu radost i prigodu za rast u vjeri. Bezbožnici i komunistički propagatori željeli su propovijed nadbiskupa Stepinca iskoristiti za napad na Katoličku crkvu i njezin socijalni nauk. Stoga je hvarski biskup mons. Miho Pušić sve vjernike svoje biskupije upozorio na neopravdane komunističke napade na nadbiskupa Stepinca, koji je u propovijedi prokazao zle posljedice komunističke ideologije.

Stoga treba da mp. dušobrižnici i vjeroučitelji češće u razgovoru i u crkvi rastumače puku što je Crkva sve učinila za pravedno rješenje socijalnog pitanja. Gdje se nastojalo provesti socijalnu nauku Crkve u zakonodavstvo, znatno su bili poboljšani životni uvjeti radništva. Tako u Belgiji, Njemačkoj (nastojanjem Centruma), Portugalu, Sjedinjenim Državama (gdje je Roosevelt pomno proučio encikliku *Quadragesimo anno*).

Protivnici uporno raspiruju laži. Trebamo i mi uporno širiti istinu. Još nešto: komunisti šire u nekim mjestima po otoku Hvaru očitu laž, da je potpisani tobože dobio za posvetu crkve u Dolu na Hvaru 5.000 dinara, dočim nije ni bilo posvete ni crkve ni zvona, a za posvetu popravljene crkve u Vrbanju da je tražio 15.000 dinara, dočim ova crkva ne treba ponovne posvete. Evo kako oni bune narod proti Crkve i crkvenim poglavarima. Stoga opetujem da trebamo i mi zgodnim načinom aktivno pobijati njihove laži u razgovorima, u našim društvima, u školi i u crkvi.

Na koncu određujem slijedeće: Neka mp. dušobrižnici u prvu nedjelju primitka ove okružnice pročitaju i potanje protumače u crkvi i na sastancima katoličkih društava rezolucije prihvaćene na Euharistijskom kongresu u Starom Gradu (tiskane u *Hrvatskoj Straži, Katoličkoj Riječi, Katoliku* itd.) te živo potaknu vjernike na vršenje onoga što na njih spada. To isto neka učine mp. vjeroučitelji u školi, osobito u višim razredima.«

Živjeti duh Euharistijskog kongresa

Mons. Miho Pušić potaknuo je dušobrižnike i vjeroučitelje svoje biskupije da trajno žive duh Euharistijskog kongresa. Učinio je to pastoralnim smjernicama za provedbu jubilejske godine hrvatskog naroda, kojima je sve svećenike i vjeroučitelje u biskupiji zadužio da u svakom mjestu sve sile ulože »da se rak rana /psovke i kletve/ što više iskorijeni« i da je baš u »tu svrhu dao i dijecez. Euhar. kongresu u Starom Gradu biljeg borbe protiv psosti i kletve« i odredio konkretne načine provedbe te borbe.

Zahvaljujemo gosp. Damiru Borovčaku koji nam je iz svoje knjige »Vjera u sjeni politike«, objavljenoj ove godine u Zagrebu, poslao prilog pod naslovom »Gvozdansko – zaboravljeno junaštvo!«

»Gvozdansko – zaboravljeno junaštvo!«

Prikaz staroga grada Gvozdanskog i junaštvo njegovih branitelja koji radije pomriješe nego da se predaju živi neprijatelju u ruke podsjeća na razoren grad-utvrdu Masadu, koja postade simbol Židova u borbi za slobodu i simbol nacionalnoga ponosa

Palaču je dao izgraditi Herod Veliki u 1. st. prije Kristova rođenja. Nalazi se na 800 metara visokoj hridi iznad Mrtvoga mora, u blizini grada Arada u Izraelu. Zidine Masade iskoristili su u prvom stoljeću židovski ustanici protiv Rimljana koju su je tri godine bezuspješno opsjedali. Da nakon tako uspješne i duge borbe ne padnu u ruke neprijatelja, njih oko 1000 osoba, uključujući muškarce, žene i djecu, izvršilo je kolektivno samoubojstvo.

Dok se iz Hrvatske na židovsku Masadu penju tisuće posjetitelja i hodočasnika u Svetu Zemlju, hrvatska Masada – Gvozdansko – zaboravljena je i zanemarena! Spomenuti Borovčakov članak prenosimo s nakanom da obnovimo ljubav prema djedovini i junaštvu iskazanom žrtvom života njegovih branitelja i boraca za slobodu hrvatskog naroda.

Gvozdansko – zaboravljeno junaštvo!

U krvavom 16. stoljeću Hrvatska se borila za goli opstanak zbog neprekidnih ratova s Turcima. Brojnim poznatim i nepoznatim junaštvima *ostaci ostataka nekad slavnog Hrvatskoga Kraljevstva* ipak su spašeni od silovitih turskih naleta. Tu je hrvatsku obranu i sam papa nazvao predziđem kršćanstva – *Antemurale Christianitatis.* Iz tih je vremena u hrvatskome narodu ostala u povijesnom pamćenju turska opsada Sigeta 1566. god. i junačka smrt posljednjih preostalih branitelja na čelu s Nikolom Šubićem Zrinskim. To je junaštvo opjevano u operi Ivana Zajca s poznatom budnicom Franje Markovića *U boj, u boj...*

Ovih su dana mediji usmjereni na Svjetsko rukometno prvenstvo u Hrvatskoj. Šal s natpisom *U boj, u boj*, poklikom koji je hrvat-

ski velikan Nikola Šubić Zrinski uzviknuo prije nego što je iz tvrđave Siget u 16. stoljeću navalio na Turke, bio je nepoželjan u splitskoj areni *Spaladium* na utakmici Hrvatska – Kuba, piše *Večernji list* 21. siječnja 2010. Pod naslovom *Poklik 'U boj...' nije zabranjen* opisuje se kako je Šibenčanin Ivan Papak ipak ušao u dvoranu, ali tek nakon što je takav šal ostavio na ulazu u dvoranu. Ni njemu nije bilo jasno zbog čega jer Zrinski i bitka s Turcima nemaju nikakve veze s ustašama. Razlika je barem u 400 godina. No, na snazi su oštre mjere protiv ustaškog znakovlja, pa je neki neuki redar očito bio previše revan. Izvršni odbor grada Splita izdao je nalog u kojem piše što je zabranjeno unositi u dvoranu, među inim i zastave na kojima je hrvatski grb s bijelim početnim poljem. To je rekao Petar Škorić, šef sigurnosti dvorane u Splitu, koji se pohvalio da je na Internetu proučavao kako izgleda ustaški grb! Za zaključiti je kako hrvatski povijesni grb, kao i u komunizmu, postaje po nečijoj procjeni i nalogu nepoželjan. Nevjerojatno je koliko daleko seže glupost pojedinaca. Po primitivnoj bi logici nepodoban mogao postati i krov crkve Sv. Marka u Zagrebu, nasuprot Saboru i Vladi, jer je na njemu, eto, hrvatski grb s bijelim početnim poljem. Krivotvorine o hrvatskoj povijesti, hrvatskom grbu, hrvatskom novcu, pokliču *U boj, u boj...* ili o pozdravu *Za dom spremni*, uvijek šire političari ulizice. Oni su spremni bez ikakva povijesnog znanja tumačiti podobnost hrvatske baštine, pa zašto to sada ne bi mogli i redari na utakmicama?

A hrvatska je povijest puna nedovoljno istraženih događaja, o kojima mnogi Hrvati nemaju pojma. Tako je nepoznato i da u Hrvatskoj postoji utvrda koja je doživjela sudbinu sličnu Sigetu, a izbrisana je iz hrvatskog sjećanja. U svjetskoj su literaturi nadasve poznata imena židovske utvrde Masade, portugalskog Alkazara ili teksaškog Alamoa. To su istoznačnice svjetskih razmjera za iznimnu hrabrost i žrtvu za domovinu, za junački otpor branitelja, za borbu do posljednjeg čovjeka. Tužno je i tragično što je u hrvatskoj povijesti hotimice zanemaren isti takav primjer! Riječ je o utvrdi Gvozdansko i velikom hrvatskom junaštvu, kojega se potrebno prisjetiti 13. siječnja svake godine.

Hrvatska je povijest puna nedovoljno istraženih događaja, o kojima mnogi Hrvati nemaju pojma. Tako je nepoznato i da u Hrvatskoj postoji utvrda koja je doživjela sudbinu sličnu Sigetu, a izbrisana je iz hrvatskog sjećanja. U svjetskoj su literaturi nadasve poznata imena židovske utvrde Masade, portugalskog Alkazara ili teksaškog Alamoa. To su istoznačnice svjetskih razmjera za iznimnu hrabrost i žrtvu za domovinu, za junački otpor branitelja, za borbu do posljednjeg čovjeka. Tužno je i tragično što je u hrvatskoj povijesti hotimice zanemaren isti takav primjer! Riječ je o utvrdi Gvozdansko i velikom hrvatskom junaštvu, kojeg se potrebno prisjetiti 13. siječnja svake godine.

Župa Gvozdansko osnovana je davne 1334., a obnovljena 1769. Gvozdansko se spominje i 1488. kao posjed obitelji Zrinskih. Moćni su Zrinski tu imali vlastitu kovnicu novca te bogate rudnike željeza i srebra. Poznat je i prvi hrvatski novac kovan u Gvozdanskom. Kad su Turci 1556. osvojili utvrdu Novigrad, današnji Dvor na Uni, Gvozdansko je postalo ugroženo. Dolinom potoka Žirovnice vodio je na zapad stari put koji je time postao nebranjen i otvoren za turske provale. Gvozdansko postaje važna strateška točka na tom putu, kao štit pred turskovlaškim osvajačima s istoka. Od 1571. do 1577. tursko-vlaška vojska poduzela je četiri neuspješne vojne na taj starohrvatski grad. Svaki je put posada Gvozdanskog u dramatičnim okolnostima odbila napade i uspjela zadržati utvrdu. Obližnji rodni grad Nikole Šubića Zrinskog, utvrda Zrin, pao je već 20. listopada 1577. Tako Gvozdansko ostaje jedina brana od prodora Turaka u srednju Hrvatsku i dalje prema Europi. Tek nakon pete višemjesečne opsade, 13. siječnja 1578., Turci su osvojili utvrdu Gvozdansko. No nisu dobili bitku. Kako to?

Još je prije tri godine, u glasilu *Hrvatski vojnik*, mjesečniku Hrvatske vojske (br. 68, siječanj 2006.), taj događaj podrobno prikazan na temelju kronika iz tog vremena. Utvrdu Gvozdansko branilo je oko 300 hrvatskih vitezova, 50-ak vojnika Zrinskih i 250 seljaka, rudara i žena s djecom. Obranom su upravljala četiri hrabra satnika: Damjan Doktorović, Juraj Gvozdanović, Nikola Ožegović i Andrija Stepšić. Podno grada utaborila se vojska od 10 tisuća turskih napadača zajedno s vlaš-

Bl. Alojzije Stepinac prigodom blagoslova župne crkve sv. Josipa na Trešnjevci, 20. lipnja 1937.

kim četama. Osvajanje Gvozdanskog započelo je 3. listopada 1577. i trajalo je nepredviđeno dugo – čak tri mjeseca, sve do 13. siječnja 1578. U vrijeme osvajanja, branitelji Gvozdanskog nisu bili u vezi sa slobodnim dijelom Hrvatske, pa pomoć ni u ljudstvu ni u hrani nije stizala. Zalihe su bile potrošene, toga je bio svjestan i turski osvajač Ferhat-paša. Ponudio je braniteljima Gvozdanskog da slobodno napuste utvrdu sa svom pokretnom imovinom i odu na slobodni prostor Hrvatske. Treće noći nakon ponude još uvijek nije bilo predaje. Tih noći u siječnju, zime Gospodnje 1578., drveće je pucalo od hladnoće u šumama oko Gvozdanskog, dok su konji na otvorenom počeli ugibati. Ferhat-paša je zapovjedio stražama da naložе još nekoliko vatri. Istovremeno su se vatre u utvrdi Gvozdansko noću 12./13. siječnja ugasile. Sve je utihnulo i tako uznemirilo turske straže. Zbog bojazni da bi mogao uslijediti napad iz utvrde, turska je vojska bila u pripravnosti.

U zoru 13. siječnja 1578. Ferhat-paša zapovjedio je svojoj vojsci pokret prema utvrdi zametenoj snijegom. Kad su Turci prišli bedemima grada, na njima su vidjeli nepomične stražare kako stoje s oružjem u rukama. Provalili su gradska vrata i našli samo smrznuta tijela. Tri stotine muškaraca, žena i djece, mjesecima bez dovoljno hrane, vode i ogrjeva, ostali su zaleđeni u junačkoj obrani Gvozdanskog. Turci su dobili grad, no ne i bitku. Tolika hrabrost i izdržljivost zadivile su Ferhat-pašu, te je naredio da se pronađe katolički svećenik te da se branitelji pokopaju na kršćanski način. Bio je to čin posmrtne počasti i poštovanja.

Junačka obrana utvrde Gvozdansko gotovo je izostavljena iz hrvatske povijesti, no začudo ostavlja trag u književnosti. Hrvatski političar i književnik Ante Tresić Pavičić napisao je ep o najviteškijem i najnevjerojatnijem djelu u povijesti čovječanstva. Nakon tri godine rada, od 1937. do 1940. ispjevao je najdulji hrvatski ep »Gvozdansko«, sastavljen od 21406 rimovanih deseteraca u 24 pjevanja. Autor je želio očistiti hrvatsku povijest od laži i izopačivanja. Tresić završava svoj ep mišlju da nijedan narod nije prolio toliko krvi za obranu kulturnih stečevina čovječanstva kao hrvatski.

Junačka obrana utvrde Gvozdansko gotovo je izostavljena iz hrvatske povijesti, no začudo ostavlja trag u književnosti. Hrvatski političar i književnik Ante Tresić Pavičić napisao je ep o *najviteškijem i najnevjerojatnijem djelu u povijesti čovječanstva*. Nakon tri godine rada, od 1937. do 1940. ispjevao je najdulji hrvatski ep *Gvozdansko*, sastavljen od 21.406 rimovanih deseteraca u 24 pjevanja. Autor je želio očistiti hrvatsku povijest *od laži i izopačivanja*. Tresić završava svoj ep mišlju da nijedan narod nije prolio toliko krvi za obranu kulturnih stečevina čovječanstva kao hrvatski. Ep je objavljen tek šest desetljeća kasnije, u slobodnoj Hrvatskoj 2000. god., ali ni do danas nije dobio dostojnu pozornost.

A ruševine utvrde Gvozdansko još uvijek strše na strmom brijegu poviše sela uz cestu

Glina - Dvor. Hrvati katolici preživjeli su tu turska osvajanja, što potvrđuje i crkva sv. Filipa i Jakova, ponovno izgrađena 1796. Ipak se stradanja Hrvata u Gvozdanskom nastavljaju. Za Božić 1941. pokolj Hrvata čine oni čiji su vlaški preci prije nekoliko stoljeća pomagali Turcima. Selo su napali četnici, Hrvate su poubijali i protjerali, kuće opustošili i na kraju zapalili zajedno s crkvom. Istu su sudbinu 9. rujna 1943. doživjeli i stanovnici Zrina, koji se nikada kasnije nisu smjeli vratiti na svoja ognjišta. Crkva u Gvozdanskom obnovljena je tek 1963., a zatim ponovno srušena 1991. Tada su se dogodili novi zločini. Zaklani su Mate Grabarević, sa suprugom Anom, i Boško Šesto, te su zajedno s kućom zapaljeni. U svibnju 1999. podignut je spomenik s imenima 58 četničkih žrtava. Podiglo ga je »Društvo prijatelja Zrina« na ruševinama rodne kuće Martina Grabarevića, u kojoj su mu 1941. Srbi ubili oca. Martin, povratnik iz Kanade, otkrio je spomenik. U Kanadi je 1982. g. napisao knjigu *Kalvarija hrvatskog vojnika* (obnovljeno izdanje, Zagreb, 1993.), u kojoj je opisao svoj životni put, kao i stradanja mještana Gvozdanskog u Drugom svjetskom ratu.

U Gvozdanskom danas nema ni oznaka, ni povjesnice s opisom junačkih događaja. Nema ni mostića preko potoka Žirovnice, kojom bi se lakše stiglo do ostataka sablasne utvrde. U utvrdu je teško ući, čak i zimi, jer je sva obrasla trnjem i gustim raslinjem. Arheološka istraživanja nisu nikada provedena, iako se spominje da su branitelji pokopani podno zidina. Napunila se 431. obljetnica junačke obrane Gvozdanskog, mediji šute, ne istražuju, o tom hrvatskom junaštvu ne uči se ni u školama. No političari ipak nešto znaju. Obećano je da će se ceste do utvrda Zrin i Gvozdansko urediti još 2006. g. i da će započeti restauratorski radovi, u koje da će Ministarstvo kulture uložiti 2 milijuna kuna. Nakon toga Gvozdansko se trebalo proglasiti hrvatskim vojnim svetištem, uz podizanje cijelog projekta na nacionalnu razinu. Sve je to obećao vrhovni zapovjednik oružanih snaga i predsjednik RH Stjepan Mesić, na sastanku s izaslanstvom »Društva prijatelja Zrina«, održanom 21. studenoga 2005. godine u Zagrebu. No ništa od obećanog nije učinjeno!

U Gvozdanskom nema tragova ikakvih radova. Je li to možda zbog zločina koji su se tu događali od 1941. do 1945., a koji se lažno predstavljaju kao antifašistička borba? Hoće li se obećani projekt hrvatskog vojnog svetišta u Gvozdanskom ipak ostvariti? Hrvatima je ipak nužna preobrazba povijesnog sjećanja, ali i srca i duše.

Dok je Komunistička partija Jugoslavije preko partijskih organizacija na Banovini i Kordunu provodila srbovanje te prema svjedočanstvu samih komunista zanemarivala »mobilizaciju hrvatskih i muslimanskih masa«, bila »nebudna prema četnicima«, te imala »nepravilan odnos prema oslobođenim hrvatskim selima (Gvozdansko itd.)«,[1] dotle je nadbiskup Stepinac pokušavao spasiti hrvatski narod i katoličke vjernike na tom području. On sâm je o tome posvjedočio kao sužanj u Krašiću, 24. rujna 1953.: »Umro je župnik Hulenić u Sisku. Pastorizacija je tu dosta zapuštena. Govorili smo o tome, kako bi tu trebalo jednog jačeg svećenika, koji bi provodio modernu pastorizaciju grada. Kažem mu, da bi Radanović za to odgovarao. Eminencija se s time složio, ali tko će onda u Hrastovicu. Tu sam ga poslao, jer na Kordun moramo misliti. Zrin i Gvozdansko tu su kao mali otoci. Zrin su izbrisali, ali oko 600 ih još raseljeno živi. Poručio sam im, neka samo čekaju vrijeme, kad će se natrag vratiti. Jer ako nam nestane tih dviju župa, onda nam je sve ovo presječeno.« - i pokaže na karti Kordun i Liku. – »To bi bilo bolno. Rekao sam Lachu neka misle na to, ali čini mi se, da oni nemaju za to smisla.«[2]

Već 27. rujna 1954. opet se sjetio teškog položaja katoličkih vjernika na Baniji i Kordunu. Krašićki župnik Josip Vraneković bilježi: »Eminencija je poslao pismeni apel na sve muške redove, da daju kojeg svećenika na upražnjene župe. - 'Kako mi je bolno, kad se sjetim Korduna. Srbi su potpuno uništili župu Zrinj. U drugim župama tolike su poubijali, porušili crkve i župne dvo-

[1] HDA f. 1220, CK KPH, KP-9/183, *Dragi drugovi*, 4. VI. 1942., str. 1.

[2] Josip VRANEKOVIĆ, *Dnevnik*, sv. II., str. 49.

rove. Neke su župe godinama bez svećenika. Tako se srpstvo širi, i to naglo, a mi nacionalno i vjerski propadamo. Rekao sam nekoliko puta Lachu, neka nešto poduzme u vezi toga, ali nekako nisu imali smisla za to.'«[3]

Župnik Vraneković je slične Blaženikove misli zabilježio i 15. listopada 1954.: »Pišem [...][4] radi Korduna. Taj mi je problem od početka na srcu. Čuntić, Gvozdansko i Zrinj predao sam franjevcima. Imao sam nakanu, da se tu formiraju samostani, koji će biti snažni centri – dorasli, da odole skizmi! Zato sam se i sastao tu na tromeđi s Burićem i pokojnim Garićem i održali euharistijski kongres u Cetinu. Dogovorili se, kako da ojača ovdje katolicizam i da onda od Korduna pa na Knin udarimo i tako presječemo klin, što su ga pravoslavni zabili u ove naše strane. Pišem Bakšiću, da učine na Kordunu, što najviše mogu. Organizirati molitvenu akciju. Pa i Vi to ovdje učinite. Neka djeca i časne sestre mole na tu nakanu!«[5]

[3] Isto, str. 265.
[4] Precrtano ime, ali se ispod crta nazire prezime Bakšić
[5] Isto, str. 276.-277.

Iz knjige dojmova u Muzeju bl. Alojzija Stepinca

29. 9. 2010. – Da nam je samo još JEDAN blaženik a uskoro SVETAC – Njegova svetost Alojzije Stepinac, bili bi mnogi pravi katolici... bili bi pravi Hrvati..., Bili bi istinski nasljednici predziđa kršćanstva - bili bi svoji na svome. U Boga se uzdajemo, *Juro Turalija i Ante Turalija, Melbourne, Australija*

23. 10. 2010. – Mala, ali hrabra grupa srednjoškolaca i animatora župe Navještenja BDM iz Velike Gorice posjetili su Muzej bl. A. Stepinca. Mladi na početku svog života utječu se Blaženiku kao moćnom zagovorniku kod Boga, da im bude primjer i poticaj u njihovim životnim nastojanjima i putovima. Blaženi Alojzije, moli za nas! *Tomislav Buntak, vlč. Andrija Miličević i mladi (svi su se potpisali)*

23. 10. 2010. – »Evo veliki Svećenik, koji se u svoje dane svidio Bogu, Zato je Gospodin pod zakletvom učinio da on raste za svoj narod!« Nevjerojatna snaga i ljubav prema Bogu i Hrvatskoj izvire iz života ovog Blaženika. Pod njegovu se zaštitu i zagovor utječe cijela Hrvatska i cijeli mu narod. Neka naše molitve urode velikim plodovima za širenje crkvenog nauka, na veću slavu Božju i na spas hrvatskog naroda. *Tomislav N.*

25. 11. 2010. – Na spomendan sv. Katarine posjetili smo Muzej bl. Alojzija Stepinca i doživjeli kratko iskustvo života Blaženika. Svjedok Istine za naše vrijeme puno govori. *Učenici, njih 42, i profesori OŠ Vinka Žganca, Kozari Bok. – s. Vlatka Dujmović, ŠSSF*

Šest novih svetaca

Ivo DULČIĆ, vitraž nad zapadnim vratima zborne crkve: Procesija sv. Vlaha s nadbiskupom Stepincem koji nosi Parčevu glavu. (snimio Božo Gjukić)

Papa Benedikt XVI. je u nedjelju 17. listopada 2010. uz sudjelovanje hodočasnika iz raznih krajeva svijeta proglasio šestoro novih svetaca i svetica koji su živjeli u razdoblju od XV. do XX. stoljeća. Novi sveci i svetice su poljski svećenik iz reda regularnih lateranskih kanonika Stanislaw Kazimierczyk Soltys, koji je živio i djelovao sredinom 15. st., zatim kanadski redovnik, časni brat iz Kongregacije sv. Križa Andre (Alfred) Bessette, koji je živio od 1854.-1937. i njegova suvremenjakinja španjolska redovnica – utemeljiteljica Kongregacije kćeri Isusovih Candida Maria de Jesus Cipitria y Bariola, te australska redovnica – utemeljiteljica Kongregacije sestara svetoga Josipa od Srca Isusova Marija od Križa (Mary Helen) Mac Killop, koja je živjela i djelovala na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće, kao i talijanska redovnica Giulia Salazano, dok je druga talijanska svetica Battista Camilla da Varano pripadala klarisama, a živjela je od 1458. do 1524.

Predstavljajući nove svece, Benedikt XVI. je istaknuo da su »sveci odraz Božje ljubavi. Pred nepravdama čovjek mora tražiti pravdu, ali nadasve moliti bez prestanka, jer Božja pravda nadoknađuje ljudsku nepravdu«. Potom je, osvrćući se na nedjeljno Evanđelje, objasnio da je Bog širokogrudan i milostiv i uvijek spreman poslušati molitve svojih vjernika. Zbog toga ne bi smjeli nikada očajavati, već ustrajno moliti, kao što su molili i novi sveci. Nekada dobivamo dojam da je molitva beskorisna, da nije djelotvorna te se posvećujemo djelatnostima, koristeći sva ljudska sredstva oko postizanja naših ciljeva i ne mislimo na Boga. Isus međutim kaže da moramo neprestano moliti. »Naravno – dodao je Papa – da molitva mora biti izraz vjere, jer inače nije prava molitva.«

Novi budući svetac i blaženici

Papa Benedikt XVI. odobrio je 10. prosinca 2010. objavljivanje dekreta za kanonizaciju blaženoga Guida Marije Confortija, utemeljitelja misionara ksaverijanaca, te za uzdignuće na čast oltara jedanaestoro slugu i službenica Božjih.

Guido Maria Conforti godine 1895. utemeljio je Kongregaciju svetoga Franje Ksaverskoga za vanjske misije. Bit će to jedan novi cvijet u vrtu Crkve; već godinu dana nakon ustanovljenja, naime, dva ksaverijanca odlaze u misije u Kinu. Conforti je u dobi od 37 godina imenovan nadbiskupom Ravenne, ali zbog bolesti odustaje nakon godinu dana. Međutim, godine 1907. postaje koadjutor biskupa u Parmi, potom njegov nasljednik, te je tijekom 25 godina vrlo aktivno vodio biskupiju. Tri godine prije preminuća, 1928. godine, mons. Conforti ostvario je svoj san, otputovao u Kinu i posjetio svoje ksaverijance. Godine 1995. Ivan Pavao II. ga je proglasio blaženim.

Samo je dvije godine mlađi od Confortija don Francesco Paleari, rođen godine 1863. nedaleko od Milana, ali je cijeli svoj život proveo u Maloj kući Božanske providnosti, koju je utemeljio sveti Josip Benedikt Cottolengo. Odgojitelj mladih, kao i odraslih posvećenih osoba, i laika, don Francesco se ističe kao jedan od brojnih svećenika apostola ljubavi koji osvjetljuju povijest Crkve na prijelazu iz XIX. u XX. stoljeće.

Među budućim blaženicama nalaze se i dvije utemeljiteljice. Riječ je o Mariji Chiari od Djeteta Isusa, koja je rođena u portugalskom gradu Amadora godine 1843., a 1871. je utemeljila Kongregaciju sestara franjevki bolničarka od Bezgrješnoga začeća, koje su danas posebno djelatne u skrbi za bolesne u Aziji te Sjevernoj i Južnoj Americi.

Osim nje, tu je i Španjolka časna službenica Božja Anna Maria Janer Anglarill, rođena u Cerveri u prosincu 1800. godine, a nadahnula je ustanovljenje Družbe sestara Svete obitelji iz Urgella.

Od sedmorice mučenika koji će biti uzdignuti na čast oltara, jedan je biskupijski svećenik, Luigi Andritzki, Nijemac iz Radwora, koji je godine 1943., sa samo 28 godina, izgubio život u koncentracijskom logoru u Dachau. Ostala šestorica – dva biskupijska svećenika, te skupina franjevačkih svećenika i klerika Reda manje braće i Trećega svjetovnog reda, dio su vrlo brojnih svjedoka vjere koji su tijekom progona Katoličke crkve, razbuktalih godine 1936. u Španjolskoj, krvlju platili svoju vjernost Evanđelju.

Kardinal Xavier Nguyên Van Thuân – kandidat za čast oltara

Kard. Xavier Nguyên Van Thuân propovijeda u crkvi sv. Jeronima Papinskog hrvatskog Zavoda sv. Jeronima u Rimu, 10. veljače 2001.

U Rimu je 22. listopada 2010. otvoren kanonski postupak za proglašenje blaženim i svetim kardinala Xaviera Nguyêna Van Thuâna, jednoga od velikih svjedoka vjere XX. stoljeća.

Xavier Nguyên Van Thuân bio je svećenik, biskup i zatvorenik. Rodio se 17. travnja 1928. u Phu Cam Parish. Za svećenika je zaređen 11. lipnja 1953. Između 1964. i 1967. bijaše generalni vikar nadbiskupije Hue. Papa Pavao VI. imenovao ga je 13. travnja 1967. biskupom biskupije Nha Trang, a kad ga je isti papa 24. travnja 1975. imenovao nadbiskupom koadjutorom u Saigonu, vijetnamska diktatura ga je stavila iza rešetaka, gdje je proveo trinaest godina, i to bez sudskoga postupka, jer to imenovanje – prema mišljenju vijetnamskih vlasti – nije moglo biti ništa drugo doli zavjera između Vatikana i imperijalista. Bio je čovjek živ pokopan, kako bi bio jedan kršćanin manje, a postao je Kristova sli-

ka zahvaljujući izvanrednoj ljudskoj čvrstoći i nepokolebljivoj i poduzetnoj vjeri. Hostija mu je bila mrvica kruha, s tri kapi vina na dlanu koji je bio i kalež i oltar, a papir za cigarete tabernakul. Njegovu su zatvorsku ćeliju tamničari smatrali grobom, a za njega je ona bila crkva.

Nakon puštanja iz zatvora režim mu je naredio živjeti u kućnom pritvoru nadbiskupskog doma i na različite načine vršio na nj pritisak da napusti zemlju. Kad je 1991. otišao u Rim, državna vlast zabranila mu je povratak. Ivan Pavao II. imenovao ga je 24. listopada 1994. Predsjednikom papinskog vijeća za pravdu i mir, a kardinalom ga je učinio 21. veljače 2001. Umro je u Rimu 16. rujna 2002.

Papa Benedikt XVI. rekao je za njega da je bio čovjek nade, živio je od nje, i širio ju na sve koje je susretao.

Zahvaljujući toj duhovnoj snazi, izdržao je u svim tjelesnim i moralnim teškoćama. Godinu prije no što će biti imenovan kardinalom, papa Ivan Pavao II. pozvao ga je da predvodi korizmene duhovne vježbe u Vatikanu. Iznenađen pozivom i ne znajući koju temu izabrati, sâm mu je papa sugerirao: »Dajte nam svoje svjedočanstvo.« Kalvariju koju je trpio 108 mjeseci pretočio je u nježne riječi.

Dirnut njegovom tako čvrstom, kršćanskom, odnosno radosnom vjerom, Ivan Pavao II. zahvalio mu je ističući kako je kardinal sâm bio svjedok križa, tijekom dugih godina zatočeništva u Vijetnamu, a pripovijedajući o svojemu zatočeništvu, ojačao nas je – kako je rekao Ivan Pavao II. – u utješnoj sigurnosti da kada se sruši sve oko nas, a možda i u nama, Krist ostaje naša neprolazna potpora.

Godinu dana prije preminuća, kao predsjednik Papinskoga vijeća za pravdu i mir, s papom je pripremao skup u Asizu, u siječnju 2002. godine. Tom je prigodom dao svjedočanstvo u razgovoru za Radio Vatikan te rekao da je imao doista teških trenutaka, kušnji odmazde, kušnji očaja – rekao je – ali u najkritičnijem trenutku, u ponoru moje bijede, moje ljudske slabosti, u tom trenutku Gospodin mi je pružio ruku i nada se vratila, poput svjetlosti nakon kiše.

Hrvatski se narod blagopokojnoga kardinala Van Thuâna sjeća posebno po njegovoj propovijedi koju je održao na treći liturgijski spomendan blaženoga Alojzija Stepinca, 10. veljače 2001. godine, u Hrvatskoj crkvi svetoga Jeronima u Rimu. Stepinac je oprostio i nacistima i komunistima, rekao je tada kardinal te dodao kako je Kardinalovu svetost priznao i Tito. Znajući da bi tisuće ljudi svakodnevno hodočastile u Stepinčevo rodno mjesto Krašić, Tito je dopustio da kardinal bude pokopan u Zagrebačkoj katedrali kako bi u velikome gradu neprimjetnije prošao dolazak velikog broja vjernika, istaknuo je kardinal Van Thuân.

»U godinama moga tamnovanja primjer svjedočenja bl. Alojzija Stepinca bio mi je velika utjeha. Stepinac je bio moj učitelj i uzor. Osjećam da sam sjedinjen s vama u euharistiji, i molim vas da svoje molitve uputite Bogu i za moju domovinu – Vijetnam – koja i danas nastavlja svoju patnju.

Posebna mi je radost što mogu slaviti Božju milost koja je djelovala u Blaženikovoj duši. Osjećam veliku poteškoću pri pomisli govoriti o jednoj tako velikoj osobnosti kao što je bio Alojzije Stepinac. Pomolio sam se, i sada bih vam želio priopćiti što izvire iz moga srca.

Ne pronalazim riječi kojima bih mogao opisati svoje ganuće, pobožnost i divljenje prema Stepincu. Jednom zgodom sveti Ambrozije je trebao održati propovijed o svetoj Agnezi i jedino što je rekao bilo je: 'Nazvat ću je mučenicom, i ja sam dovoljno propovijedao.'

Ako svi Alojzija Stepinca nazovemo mučenikom, uočit ćemo da je u riječi 'mučenik' sažeta već cijela propovijed, i ništa više ne treba dodavati. Pokušajmo ipak razmišljati o plodovima milosti u njegovoj divnoj duši. Tolike izrečene propovijedi pomažu nam upoznati blaženog Alojzija, počevši od one koju je izrekao Sveti Otac 3. listopada 1998. prigodom proglašenja blaženim u Mariji Bistrici. K tome prisjećam se propovijedi kardinala Kuharića, nadbiskupa Bozanića, i tolikih drugih pastira koji su veličali Stepinčeve krjeposti (...).

Pio XII. je proces protiv Stepinca ocijenio 'velikom žalošću'. Ali istina, snaga i svjetlo koji su zračili iz Stepinca, djelovali su na sve koji su bili prisutni na njegovu suđenju. Čak su i dvojica odvjetnika, koje je postavio režim, umjesto da napadaju Stepinca branili ga i optužili samu državnu vlast. Snaga jednoga sveca, njegova hrabrost i heroizam, promijenili su srca i dvojice državnih pravnika. Razumljivo je da je u tim trenucima, kad je on odvojen od stada, od svojih vjernika koji su bili raspršeni jer je njihov Pastir bio progonjen, duboko osjećao patnju i napuštenost.

I ja sam iskusio taj osjećaj. Ponekad, za vrijeme boravka u zatvoru, u meni se pojavilo svojevrsno buntovno pitanje: Zašto Gospodin dopušta da budem u zatvoru kada sam potreban svom narodu? Kada su moji sjemeništarci, svećenici, redovnici i redovnice, toliki mladi ljudi u župama ostali bez pastira? Ali tada bih čuo Gospodinov glas u svom srcu: 'Izaberi Boga, a ne Božja djela.' Sve moje dužnosti bile su Božja djela, ali to nije i sam Bog. Mislim da sav život Pastira u zatvoru mora biti poput krunice u kojoj se neprestano ponavlja:. 'Izaberi Boga, a ne Božja djela.' (...)

Bio sam sjemeništarac; mlad svećenik, sada sam biskup; svjedočanstvo Alojzija Stepinca i tolikih drugih mučenika unijelo je u moj život svjetlo i osposobilo me na vjernost Crkvi i Papi, sve do spremnosti na smrt. Stepinac je i učitelj molitve te marijanske pobožnosti, primjer pravoga duhovnog pastira. No ne možemo zaboraviti njegovu pastirsku službu, njegovu ljubav prema Euharistiji.

Kroz devet godina potpune izolacije, u zatvoru sam slavio svetu misu držeći na dlanu tri kapi vina i kap vode, zasigurno zahvaljujući i primjeru Alojzija Stepinca. On mi je dao snagu da slijedim Isusa kao vjerni učenik.

Stepinac je za sve, pa i za mene, također primjer opraštanja i pomirenja sa svima koji su mi učinili zlo. Volio je svoje neprijatelje. Volio je i opraštao Srbima; volio je i opraštao fašistima, nacistima i komunistima koji su ga progonili. Zbog toga je velik, jer je velika ljubav, autentična Isusova ljubav u njegovu srcu.

Bio sam sjemeništarac; mlad svećenik, sada sam biskup; svjedočanstvo Alojzija Stepinca i tolikih drugih mučenika unijelo je u moj život svjetlo i osposobilo me na vjernost Crkvi i Papi, sve do spremnosti na smrt. Stepinac je i učitelj molitve te marijanske pobožnosti, primjer pravoga·duhovnog pastira. No ne možemo zaboraviti njegovu pastirsku službu, njegovu ljubav prema Euharistiji.
Kroz devet godina potpune izolacije, u zatvoru sam slavio svetu misu držeći na dlanu tri kapi vina i kap vode, zasigurno zahvaljujući i primjeru Alojzija Stepinca. On mi je dao snagu da slijedim Isusa kao vjerni učenik.

Alojzije Stepinac je blaženik, ali možemo slobodno reći, sudeći prema životopisu, da su ga 'kanonizirali' sami komunisti! Kada je umro, njegov je grob bio pripremljen u crkvi njegove župe u Krašiću, gdje je bio zatočen. Ali je Tito iznenada izdao naredbu da se njegovo tijelo ipak preveze u Zagrebačku katedralu. Njegovo razmišljanje je bilo ovakvo: 'Ako Stepinca pokopamo u Krašiću, svakodnevno će onamo dolaziti 5.000 ljudi i tako ćemo od Krašića napraviti novo svetište. Bolje je, dakle, prenijeti ga u katedralu, koja je u središtu Zagreba, gdje se tih 5.000 ljudi neće toliko primjećivati.' Time su, na izvjestan način, komunisti – njegovi neprijatelji – priznali Stepinčevu svetost i predvidjeli njegovu beatifikaciju.

Blaženi Alojzije na poseban je način štovao sveca čija je liturgijska proslava 11. veljače. Ime toga sveca je: 'Quodvultdeus', što znači: 'Ono što Bog hoće'. I Stepinac je jedan 'Quodvultdeus', jer je do kraja vršio Božju volju.

Zaključujući velim: ako smo ga nazvali 'mučenikom', dosta smo propovijedali.

Blaženi Alojzije, moli za nas! Štiti svoju voljenu Hrvatsku, zemlju križeva i zemlju mučenika, posebno u ovom trenutku krhkog i osjetljivog mira.

Blaženi Alojzije, ti si slava sveopće Crkve, ti si slava herojske Hrvatske, ti si ponos Božjega naroda u Zagrebu.«[1]

[1] Cjelovit tekst propovijedi »Stepinac je bio moj učitelj i uzor!«, Françoisa-Xaviera Nguyen Van Thuana, predsjednika ustanove »Iustitia. et pax«, objavljen je u *Glasniku postulature Blaženi Alojzije Stepinac*, God. 8. (2001.), Br. 2 – 3, str. 51.-53.

Stalna sakralna izložba Tomislava Ostoje u Supetru

Manifestacija kulta i kulture

Mons. Slobodan Štambuk, biskup hvarsko-bračko-viški prigodom otvaranja donirane izložbe akademskog umjetnika Tomislava Ostoje, 20. rujna 2010., u crkvi sv. Martina u Supetru pred Alojzijem Stepincem, najreprezentativnijim kipom iz donacije koju je umjetnik poklonio župi Supetar

Mons. Slobodan Štambuk, hvarsko-bračko-viški biskup, 20. rujna 2010. pred starom crkvom sv. Martina (18. st.) u Supetru, obnovljenu nastojanjem župnika Ursića, u nazočnosti velikog broja vjernika i mještana otoka Brača, otvorio je stalnu sakralnu izložbu suvremenog hrvatskog kipara, slikara i donatora Tomislava Ostoje.

Otvarajući izložbu, biskup Štambuk je zahvalio velikom donatoru Tomislavu Ostoji na značajnom daru župi Supetar: 42 skulpture i deset slika te gipsanom modelu bl. Alojzija Stepinca (290 cm) za koji je umjetnik svojedobno dobio prvu nagradu. Biskup je naglasio važnost ovog kulturnog događaja jer Crkva je u svojoj povijesti kultom promicala i kulturu, bogoljublje i domoljublje. U galerijskom prostoru crkve sv. Martina sjedinili su se kult štovanja Boga i kultura koja svjedoči o crkvenim i nacionalnim herojima. Spomenici jesu vrijedni i svjedoče svoje vrijeme i kulturu, ali su najvrjedniji hodajući spomenici, a to su djeca bez koje nema budućnosti. Kipar Ostoja bio je sedmo od osmoro djece, pa njegovi roditelji moraju biti putokaz mladim majkama i očevima da se ne zaustavljaju na jednom ili dvoje djece – naglasio je biskup Slobodan. Gledajući mnoštvo ljudi i velik broj sastava i izvođača, biskup je poželio da ovaj dan ostane za Supetar dan susreta i manifestacija kulta i kulture.

Među odlično postavljenom zbirkom u prezbiteriju dominira kip bl. Alojzija Stepinca. **(A. U.)**

Moći bl. Alojzija Stepinca u Širokoj Kuli

U Širokoj Kuli, selu nedaleko od Gospića, teško stradalom u Domovinskom i u 2. svjetskom ratu, posvećen je u utorak 21. rujna, na blagdan zaštitnika župe sv. Mateja, novosagrađeni oltar u koji su ugrađene moći bl. Alojzija Stepinca.

U nazočnosti brojnih vjernika oltar je posvetio gospićko-senjski biskup Mile Bogović, uz svećenike Gospićkoga dekanata na čelu s mjesnim župnikom Lukom Blaževićem. Nakon kratkog prikaza svetačkog života sv. Mateja, biskup Bogović je u propovijedi istaknuo kako su se na taj način župljani odužili brojnim žrtvama koje su stradale tijekom povijesti na tim prostorima.

Pozdravljajući nazočne, župnik Blažević podsjetio je da je župa Široka Kula utemeljena 1860., dok je crkva sv. Mateja izgrađena 1734. U doba II. svjetskog rata, 21. lipnja 1942., crkva je spaljena. Godine 1948. crkvu i župni stan komunističke su vlasti minirale, i od toga materijala gradile zadružnu štalu. Poslije toga župom je upravljao Alojzije Kukec, koji je tražio dopuštenje za obnovu i gradnju crkve, no komunističke vlasti to nikad nisu dopustile. Unatoč teškoćama, prijetnjama i zabranama župnik je na tim temeljima slavio misu.

Poslije vojno-redarstvene operacije Oluja Kuljani su se vratili u svoj kraj te postupno počeli obnavljati mjesto. Temeljni kamen župne crkve položen je 27. kolovoza 1998., a već za dvije godine crkva je bila pod krovom. Poslije toga postupno se uređivala da bi se za blagoslova oltara u nj ugradile moći bl. Alojzija Stepinca.

Oltar, ambon i krstionicu izradila je klesarska radnja Ivice Pezelja-Gliše iz Gospića.

Proslava titulara Župe bl. A. Stepinca u Velikoj Gorici

Mnoštvo Božjega naroda sudjeluje u misnom slavlju na obljetnicu posvećenja svoje župne crkve u čast bl. Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici, 3. listopada 2010.

Mons. Vjekoslav Huzjak, biskup bjelovarsko-križevački, predvodi misno slavlje u crkvi bl. Alojzija Stepinca u Velikoj Gorici, 3. listopada 2010.

Moto Stepinčeva života: U tebe se, Gospodine, uzdam!

Velikogorička župa bl. Alojzija Stepinca proslavila je 3. listopada 2010. svečanim misnim slavljima blagdan posvete crkve, te titulara i zaštitnika župe. Kako je to i godišnjica beatifikacije kardinala Stepinca, obilježena je i 12. obljetnica njegova uzdignuća na oltar i završeno je obilježavanje 50. obljetnice smrti kardinala Alojzija Stepinca.

Euharistijska slavlja u 9 i 11 sati predvodio je dr. Tonči Matulić, profesor KBF-a, a svečanu misu u 18,30 sati mons. dr. Vjekoslav Huzjak, biskup bjelovarsko-križevački, uz koncelebraciju biskupa Janusza Kaleta, apostolskog administratora u zapadnom Kazahstanu, župnika Josipa Ružmana, te još dvadesetak svećenika Velikogoričko-odranskog dekanata.

Podsjetivši na uzništvo hrvatskog blaženika, biskup Huzjak je pozvao vjernike da uvijek u kardinalu Alojziju Stepincu pronađu uzor vjere i požrtvovnosti, jednako u Crkvi kao i u društvu.

Dajući svjedočanstvo za Boga, dajemo svjedočanstvo za čovjeka. Nema prave ljubavi bez žrtvovanja i davanja vlastitoga života za druge. Koja ovozemaljska ljepota može potaknuti na žrtvu za drugoga do smrti? Jedino Božanska žrtva.

Od prvih apostola do danas Crkvu su progonili oni kojima je Crkva smetala zbog istine, zbog svoga čovjekoljublja, stvaranja perspektive čovjekove za vječnost. Crkva uvijek diže glas za dostojanstvo čovjeka, jer Bog je došao radi nas i našega spasenja.

To je ono svjedočanstvo koje je dao kardinal Stepinac. On je stajao čvrsto na braniku vjere. Borio se za dostojanstvo čovjeka, nije mu bilo važno koje je vjere, nacije i koje boje kože. U svakom je čovjeku gledao sliku i kap Božanske ljubavi i žrtve Krista Gospodina - kazao je biskup Huzjak.

U onim vremenima nije bilo lako dići glas protiv bilo koje manipulacije i bilo koje strane koja je od čovjeka htjela napraviti poslušnike. Njegov je život primjer hrabroga neustrašivoga života Krista Gospodina i Evanđelja. *In te, Domine, speravi* - U tebe se, Gospodine, uzdam - to je bio moto njegova života. Svoj život dati kao svjedočanstvo za Boga i za Crkvu. To je poziv i nama danas, svjedočiti za Krista Gospodina - naglasio je biskup Huzjak.

Svetkovini titulara župe prethodila je devetodnevna duhovna priprava. Kroz nadahnute propovijedi za župni blagdan vjernike su pripremali p. Stjepan Fridl, p. Zvjezdan Linić OFM, dr. Tomislav Ivančić i p. Zdravko Tuba.

Euharistijska slavlja pjesmom su oplemenjivali zborovi susjednih župa. Kako svjedoči župnik preč. Josip Ružman, velik broj vjernika pristupio je sakramentu pomirenja. Bili su to, kaže, dani od velike duhovne koristi, na slavu našem Spasitelju, kako je to svojim životom svjedočio zaštitnik ove župe, hrvatski blaženik Alojzije Stepinac.

U Cirkovljanu postavljen kip bl. Alojzija Stepinca

Mons. Mrzljak, svećenici i predstavnici folklorne skupine s ministrantima oko blagoslovljenog kipa bl. Alojzija Stepinca, 11. listopada 2010.

U ponedjeljak 11. listopada 2010., na obljetnicu sramotne presude koju je poslijeratni komunistički sud 1946. godine donio na montiranom procesu protiv zagrebačkog nadbiskupa Alojzija Stepinca, u središtu Cirkovljana kod Preloga u Međimurju – kraju koji je hrvatskim očuvao i taj zagrebački nadbiskup koji je rado pohađao međimurske vjernike, koji su se zajedno s njime okupili i na veličanstvenom euharistijskom kongresu u Čakovcu prije 75 godina – blagoslovljen je njegov kip koji ga predstavlja kao mučenika i blaženika Katoličke crkve.

Novi Blaženikov kip djelo je akademskog kipara Anđelka Odaka, a otkriven je i u prigodi ovogodišnje 50. obljetnice mučeničke smrti »prijatelja i zaštitnika Međimurja«, kako je istaknuto na postolju kipa.

Kip bl. Alojzija Stepinca u Cirkovljanu, rad akademskog kipara Anđelka Odaka

Kip blaženog Alojzija na središnjem mjesnom Trgu sv. Lovre blagoslovio je varaždinski biskup Josip Mrzljak. Uz brojne goste, župljane i vjernike iz mnogih župa, među kojima su bili i članovi molitvene zajednice bl. Alojzije Stepinac, svečanosti su nazočili najviši predstavnici Međimurske županije, Grada

Mons. Josip Mrzljak, dr. Matija Berljak (donator), župnik preloški Antun Hoblaj i vatrogasci, pokraj blagoslovljenog kipa bl. Alojzija Stepinca u Cirkovljanu, 11. listopada 2010.

Preloga, Zrinske garde Čakovec, čakovečkog ogranka Matice hrvatske, Družbe Braća hrvatskoga zmaja i drugih institucija i udruga.

Okupljene su pozdravili Zlatko Horvat, predsjednik Vijeća Mjesnog odbora Cirkovljan, koji je istaknuo kako sam naziv mjesta govori o višestoljetnoj povezanosti mještana s Crkvom, te domaći župnik preč. Antun Hoblaj, dekan Donjomeđimurskog dekanata. Svečanosti su nazočili donatori nedavnog uređenja trga i obnove crkve, te donator kipa prof. dr. Matija Berljak, kanonik u Zagrebu, domaći sin rodom iz Cirkovljana.

Postulator Batelja čestitao je i zahvalio idejnim začetnicima koji su zamislili i poduprirateljima koji su ostvarili veliko povijesno djelo podizanja spomenika svom nadbiskupu, za kojeg je podsjetio da je Svetom Ocu Piju XII. pisao: »U Međimurju živi moj narod i vjernici mojoj duhovnoj pastvi podređeni. Povjereni su mojoj ljubavi, pa Vas molim neka se ne bi dogodilo da taj narod ostane bez svoje hrvatske riječi, bez svoga hrvatskoga pisma i bez svoje hrvatske pjesme.« Dodao je kako je napisao i četiri pisma hrvatskim vlastima, u kojima je molio da sve poduzmu da se »sačuva zdravi živalj hrvatski i katolički na ovom prostoru«. Stoga je okupljenima poručio da se i danas, kao i za vrijeme Drugog svjetskog rata, blaženi Alojzije ovdje nalazi u svome domu, jer su ga međimurski vjernici sačuvali u svojem srcu.

Zatim su biskup Mrzljak, donator Berljak i autor Odak zajedno otkrili kip koji prikazuje Stepinca kao zatočenika u okovima, dok mu se sa stražnje strane uspravnog tijela oslikava lik križa. Akademski kipar Anđelko Odak, predstavljajući svoje djelo, u uvodu je kazao da je blaženi Alojzije simbol opće Crkve i nosi sudbinu svjedoka učenika Krista koji je stajao pred Pilatom, kako je Alojzije stajao pred svojim tužiteljima. Biskup Mrzljak blagoslovio je zatim kip izliven u ljevaonici umjetnina Ujević u Zagrebu, a predstavnici Grada Preloga zapalili su svijeće. Nakon svečanog blagoslova, biskup Mrzljak predvodio je zajedno s 15-tak svećenika zahvalno misno slavlje u mjesnoj crkvi sv. Lovre.

Otkriven kip bl. Alojzija Stepinca u Lepoglavi

Spomenik blaženog kardinala Alojzija Stepinca otkriven je u Lepoglavi u nedjelju 5. prosinca 2010., na dan njegova izlaska iz zatvora u kojem je proveo pet godina na području Varaždinske biskupije, kojoj je danas nebeski suzaštitnik. Stepinčev kip djelo je akad. kipara Anđelka Odaka iz Zagreba, a u godini 50. obljetnice njegove smrti blagoslovio ga je varaždinski biskup Josip Mrzljak, koji je uoči otkrivanja predvodio misno slavlje u župnoj crkvi Bezgrješnog začeća BDM. Budući da je Odakov kip nedavno otkriven i u Cirkovljanu u župi Prelog, s biskupom su koncelebrirali preloški župnik preč. Antun Hoblaj, preč. Matija Berljak, kanonik, rodom iz Cirkovljana, generalni vikar mons. Ivan Godina, dekan Bednjanskoga dekanata preč. Stjepan Vorih, direktor Glasa Koncila vlč. Nedjeljko Pintarić i drugi svećenici, a sudjelovao je i domaći sin đakon Ivica Cujzek.

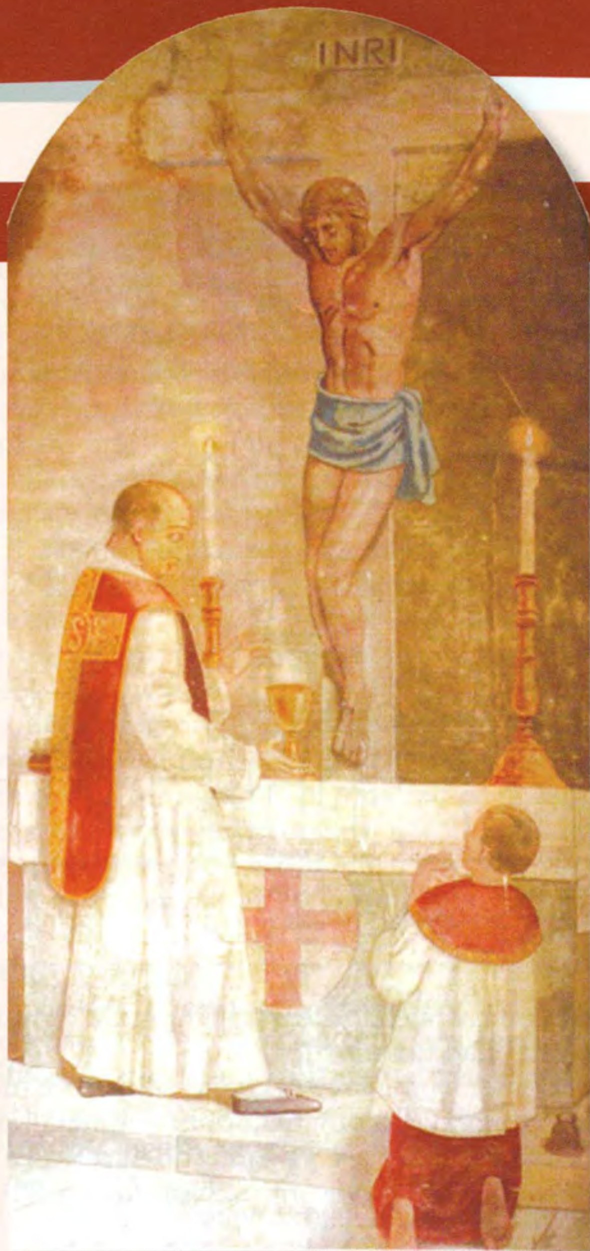
Župnik Kišiček je podsjetio kako je Lepoglava bila veliko duhovno središte i da su četvorica priora lepoglavskog pavlinskog samostana bili i poznati zagrebački biskupi.

Gradonačelnik Marijan Škvarić izrazio je radost zbog postavljanja prvoga kipa u gradu Lepoglavi, a posebno što je to kip blaženog Alojzija. Podsjetio je kako Lepoglava ima bogatu povijesno-kulturnu tradiciju na koju su ponosni, a vezana je uz crkvu i samostan. U svečanosti blagoslova sudjelovali su domaći vatrogasci, limena glazba, članovi KUD-a »Lepoglavski pušlek«, domaće čipkarice i gosti »Zrinska garda« iz Čakovca, te uz župljane i drugi gosti, uzvanici te predstavnici društvenog života.

LUDBREG

600. obljetnica posebnog štovanja Krvi Kristove

U središtu ove jubilejske godine svakako je euharistija i promicanje slavljenja Dana Gospodnjega, ali pozornost valja usmjeriti i na izražaje pučke pobožnosti.

Fresko-slika u kapelici Baćanijeva dvora u Ludbregu vjekovni je svjedok čudesnog euharistijskog događaja u Ludbregu

Tijekom godine 2011. u Ludbregu će se proslavljati 600. obljetnica posebnoga štovanja Krvi Kristove. Za tu značajnu obljetnicu biskupi Zagrebačke crkvene pokrajine uputili su vjernicima posebno pismo u kojem su napomenuli da je »u središtu ove jubilejske godine svakako euharistija i promicanje slavljenja Dana Gospodnjega, ali pozornost valja usmjeriti i na izražaje pučke pobožnosti. Među pobožnostima ističemo: Vijenac Predragocjene Krvi Kristove, Litanije Krvi Kristove, Sat klanjanja Predragocjenoj Krvi Kristovoj, Put Krvi Kristove (Via Sanguinis). U tim se pobožnostima, prožetima biblijskim čitanjima i molitvama, jasno vidi povijesno-spasenjska nit vodilja i molba za dobivanje milosrđa i oproštenja, kao i prinos Predragocjene Krvi za dobro Crkve«.

Svetište u čast Presv. Krvi Isusove nastalo je povezano uz čudesni događaj koji se zbio godine 1411. ili koju godine ranije. Predaja govori da je neki svećenik slaveći Misu posumnjao, da li se uistinu nakon riječi pretvorbe: *Hoc est corpus meum* (»Ovo je tijelo moje«) i *Hic est Calix sanguinis mei* (»Ovo je kalež krvi moje«) kruh i vino pretvaraju u Tijelo i Krv Isusovu. Naime, kad je dospio do onoga dijela Mise gdje se hostija lomi u tri dijela, a jedan dio spušta u kalež, opazi on, da je u kaležu svježa krv. Silno uzbuđen spremio je iza oltara u kaležu krv i brzo dovršio Misu.

Taj je svećenik neko vrijeme taj događaj držao u tajnosti, ali papa Leon X. piše 4. travnja 1513. u svojoj buli: »Svevišnji Gospodin Bog nije htio, da se tako odlično čudo i potporanj katoličke vjere protiv sumnjivaca u njoj dulje krije, pa je rečeni svećenik nalazeći se u zadnjim časovima svoga života sam tu stvar, kako se bila dogodila, javno pred svjedocima priznao i rečeni kalež s istom tekućinom (*liquor*), koja ima boju vidljive i naravne krvi, bio predao na vječno čuvanje u župnoj crkvi Presv. Trojstva gradića Ludbrega (*oppidi Ludbregh*), koja se nalazi u Zagrebačkoj biskupiji, i od onoga je vremena Višnji Gospodin u rečenoj crkvi kod istoga kaleža mnoga i velika čudesa učinio [i] iz dana u dan nije ih prestao činiti.« (usp. *Sluga Božji Alojzije Stepinac*, Glasnik postulature, br. 2.-3. (1994.), str. 48.-50.)

ZNANSTVENI SKUP O ŠTOVANJU KRVI KRISTOVE U LUDBREGU

U Ludbregu je 28. listopada 2010. održan znanstveni skup na kojem se s povijesnog vidika govorilo o 600 godina štovanja Presvete Krvi u Ludbregu. Pokrovitelj skupa bio je Hrvatski sabor, a organizirali su ga Varaždinska biskupija, Grad Ludbreg i ludbreška župa Presvetog Trojstva.

Skup je otvorio varaždinski biskup Josip Mrzljak, zahvalivši svim predavačima koji su se potrudili istražiti povijesne zapise i dokumente koji će još više rasvijetliti šest stoljeća časćenja relikvije Krvi Kristove. Zahvalio je i organizacijskim odborima na čelu s mons. Antunom Perčićem i mr. sc. Damirom Bobovcem. Okupljene su pozdravili i ludbreški gradonačelnik Marijan Krobot te domaći župnik i upravitelj svetišta Predragocjene Krvi Kristove preč. Josip Đurkan.

Prijepodnevnim dijelom skupa predsjedao je bjelovarsko-križevački biskup Vjekoslav Huzjak. Prvi predavač dr. sc. Slavko Slišković govorio je o povijesnom kontekstu ludbreškog čuda, odnosno o povijesnim crkvenim neprilikama u vrijeme čuda.

Dr. sc. Zvonimir Kurečić govorio je o događaju ludbreškog čuda prema povijesnim izvorima. U izlaganju je prikazao događaj čudesne pojave Krvi Kristove u Ludbregu na temelju šest najstarijih poznatih isprava koje se odnose na ludbreško svetište. Najstarija isprava je ona od 28. listopada 1410. godine.

Dakle, prije točno 600 godina u Ludbregu je napisana isprava u kojoj se govori o osnivanju nove župe i župne crkve posvećene Krvi Gospodina našega Isusa Krista. U nastavku izlaganja osobito se zadržao na ispravi iz godine 1510., u kojoj kardinali u Rimu donose ispravu kojom spominju župnu crkvu u Ludbregu u kojoj se čuva čudotvorna Krv Kristova. Ostale četiri isprave vezane su uz papin nalog o ispitivanju ludbreškog događaja te uz samu bulu Lava X. iz 1513. godine.

O odnosu plemićke obitelji Batthyany i relikvije Presvete Krvi govorio je dr. sc. Hrvoje Petrić, koji je naglasio kako su članovi te obitelji arhivsku građu prilagođavali u svoju korist, pa mnogi izvori više nisu dostupni. Također je naglasio kako se čudo nije moglo zbiti u dvorskoj kapeli, kako je to isticala obitelj Batthyany, jer je kapela Svetoga Križa izgrađena kasnije, dok je u vrijeme čuda na tom mjestu bila kula utvrde.

Nacrt za kapelicu Presvete Krvi Isusove u Ludbregu

Dr. sc. Tomislav Mrkonjić zatim je iznio paleografsko-diplomatički opis originala bule Lava X. iz 1513. g., a mr. Anđelko Košćak predstavio je povijesni razvoj ludbreškog prošteništa.

U poslijepodnevnom dijelu skupa, kojim je predsjedao generalni vikar Varaždinske biskupije mons. Ivan Godina. Prvi predavač bio je dr. Stjepan Razum. Govorio je o zavjetu Hrvatskog sabora iz 1739. te prvom i drugom uspješnom pokušaju njegova ostvarenja.

Potom je mr. Damir Bobovec izlagao o ludbreškoj Knjizi milosti i čudesnih uslišanja po zagovoru Presvetoj Krvi. Zaključio je kako vjernici nisu u svim vremenima imali jednak osjećaj za milosti, znakove i čudesa Božje ljubavi. Zaželio je da ih ovaj mali, ali dragocjeni dokument o vjeri, pobožnosti i Božjoj ljubavi ne samo informira, nego i potakne na veću pozornost na milosti, znakove i čuda što im se svakodnevno događaju.

Prof. Andrija Lukinović, koji je među prvima istraživao povijesne izvore o ludbreškom svetištu, izlagao je o izvješću dekana Ivana Nepomuka Likevića, župnika u Martijancu, o istrazi nad relikvijom Krvi Kristove koju je 1896. proveo po nalogu zagrebačkog nadbiskupa Jurja Posilovića. To je jedi-

na poznata istraga relikvije koju je provela crkvena vlast nakon 1512. godine po nalogu tadašnjeg pape. Podsjetio je da je čudo uvijek čudo iz razloga što izmiče prirodnim zakonima. Ujedno je izrazio uvjerenje kako se samo čudo zbilo u župnoj crkvi, gdje se i čuvala kroz prvih 100 godina, privremeno je zbog turske opasnosti bila sklonjena u Gotalovec, a neko je vrijeme bila i u dvorcu u doba dvorske kapelanije.

Postulator kauze za kanonizaciju bl. Alojzija Stepinca dr. Juraj Batelja govorio je o povezanosti bl. Alojzija i štovanja Presvete Krvi u Ludbregu. Naglasio je da je sve ono što je Stepinac učinio za promaknuće svetišta u Ludbregu izviralo iz njegove duboke vjere, osobito u sakrament euharistije. To svetište, uz ono u Mariji Bistrici, smatrao je mjestom moralne obnove hrvatskog naroda. Nedaće hrvatskog naroda vidio je i u neizvršavanju danog zavjeta iz 1739. godine, zbog čega je želio da se on ispuni o njegovoj 200. obljetnici.

Mons. Batelja predstavio je Stepinčeva nastojanja i događanja u tim predratnim godinama, kao i ponovnu aktualizaciju ostvarenja zavjeta 1944. godine, no novonastale prilike to su onemogućile. Zaključno je iznio kako je i današnji oblik čašćenja Presvete Krvi u Ludbregu nastavak njegovih želja i nastojanja.

Na kraju je o odjeku štovanja Presvete Krvi u Ludbregu u izdanjima Glasa Koncila progovorio direktor te nakladničke kuće vlč. Nedjeljko Pintarić, koji je predstavio mnogobrojna izvješća i napise o štovanju Presvete Krvi u tjedniku *Glas Koncila* i drugim izdanjima unatrag 40-tak godina, a osvrnuo se i na napise u *Katoličkom listu* i lokalnom crkvenom listu *Podravski zvonici*.

Nakon simpozija zahvalno misno slavlje u župnoj crkvi Presvetog Trojstva u Ludbregu predvodio je biskup Mrzljak u zajedništvu s domaćim župnikom Đurkanom, predavačima, te brojnim svećenicima koji su sudjelovali na cjelodnevnom skupu, i vjernicima.

Jubilarna 600. obljetnica posebnoga štovanja Krvi Kristove u Ludbregu u Varaždinskoj biskupiji bit će tijekom godine 2011. obilježena brojnim skupovima, slavljima i pobožnostima u Ludbregu i diljem domovine.

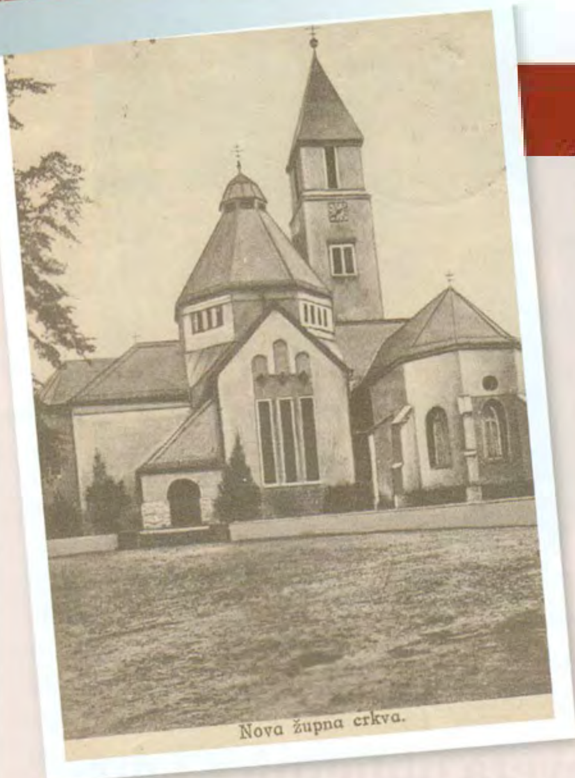
Kardinal Franjo Kuharić predvodio je sv. Misu u Zagrebačkoj prvostolnici, 1. travnja 1974.

Deveta obljetnica smrti kardinala Kuharića

Dana 11. ožujka 2011. navršava se deveta obljetnica od smrti zagrebačkoga nadbiskupa kardinala Franje Kuharića. U svom pastirskom nauku i osobnim svjedočanstvom bijaše vjeran sljedbenik evanđeoske istine koju je neustrašivo propovijedao i kojoj vjeran proživljavaše izazove svijeta, bivajući uključen i u komunistički progon Katoličke crkve. Ostao je postojan i vjeran svjestan, da »Crkva nije od ovoga svijeta, ali živi u svijetu«. »Ona je«, reče u korizmeno-uskrsnoj poslanici 1990., »evanđeoskim kvascem oplemenila razne kulture i unijela u civilizacije najviše pojmove čovječnosti. Ako promatramo samo europsku civilizaciju, što bi ostalo od nje kad bismo uništili sve vrijednosti i sva djela umjetnosti, znanosti, prava i dobrotvornosti, sve što je izraslo iz nadahnuća Evanđelja i što nosi pečat stvaralaštva Crkve?«

Deveta obljetnica Kardinalove smrti prigoda je dublje shvatiti njegov poziv upućen u istoj poslanici: »Ljubimo Crkvu kao svoju duhovnu obitelj, kao svoju duhovnu Majku koja nas je rodila kao djecu Božju i odgaja nas za baštinu vječnoga života. Ljubimo Crkvu jer je ona Otajstveni Krist! U njoj smo mi hodočasnici u apsolutnu budućnost kroz sva iskušenja vremena.«

UMRO PREČ. MATIJA BURJA

»Jadna država koja se bavi ovakvim poslovima«

U nedjelju 31. listopada preminuo je u župnom dvoru u Mariji Bistrici svećenik Zagrebačke nadbiskupije preč. Matija Burja u 80. godini života i 53. godini svećeništva.

Preč. Burja rođen je 15. srpnja 1930. godine u Brezariću u župi Krašić kao drugo od osmoro djece Josipa i Barbare rođene Stepinac. Nakon završene osnovne škole u Krašiću odlazi u međubiskupijsko sjemenište na Šalati u Zagrebu, gdje završava i teološke studije.

Za svećenika je zaređen 29. lipnja 1957. godine. Iste godine prima službu kapelana u Koprivnici. Od 1958. do 1962. godine obnaša župničku službu u Sveticama, a nakon toga imenovan je župnikom u Lukaču kod Koprivnice, gdje ostaje do 1974. godine. Iste godine u jesen imenovan je župnikom u župi sv. Nikole u Krapini, koju obnaša do godine 1999., kada je imenovan supsidijarom u župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Mariji Bistrici i duhovnikom u Karmelu Majke Božje Bistričke i Blaženoga Alojzija Stepinca u Mariji Bistrici.

Misu zadušnicu je u bazilici Majke Božje Bistričke u Mariji Bistrici u ponedjeljak 1. studenoga predvodio zagrebački pomoćni bi-

VARAŽDINSKE TOPLICE

Moći bl. Stepinca ugrađene u oltar u Varaždinskim Toplicama

Na središnjem misnom slavlju u prigodi proslave župnog blagdana u župi sv. Martina biskupa u Varaždinskim Toplicama, u četvrtak 11. studenoga 2010. varaždinski biskup Josip Mrzljak posvetio je novi oltar župne crkve u koji je položio moći bl. Alojzija Stepinca.

Dan ranije, u srijedu 10. studenoga, nakon večernje mise Blaženikove moći bile su izložene vjernicima na štovanje. Bio je znakovit odaziv školske djece, kojoj je upriličena i kateheza o bl. Stepincu, mučeniku jedinstva Crkve i ljubitelju hrvatskog naroda.

Moći bl. Alojzija Stepinca, koje će biti ugrađene u oltar župne crkve sv. Martina u Varaždinskim Toplicama, bile su izložene vjernicima na čašćenje. Među pobožnicima najzanimljivije je bilo djeci, 10. studenoga 2010.

Povodom Dana škole, učenici OŠ Slave Raškaj iz Ozlja hodočastili su u Krašić. Posjetili su rodnu kuću bl. Alojzija Stepinca u Brezariću, a onda slavili svetu misu u župnoj crkvi u Krašiću te izveli prigodni program u čast bl. Alojzija Stepinca, 29. travnja 2010.

skup Valentin Pozaić, a potom je pokojnikovo tijelo prevezeno u rodnu župu u Krašić, gdje je u srijedu 3. studenoga u župnoj crkvi euharistijsko slavlje predvodio varaždinski biskup mons. Josip Mrzljak, a sprovod mons. Valentin Pozaić. U sprovodnim obredima sudjelovao je i vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, oko 70 svećenika, te uz krašićke vjernike i brojni vjernici iz župa gdje je preč. Burja djelovao.

Krašićki je župnik Josip Vraneković 14. srpnja 1957. ovim riječima opisao mladu Misu preč. Matije Burje:

»Danas je u Krašiću oko 40 milicionera. Opkolili su mjesto. Posebno stoje oko crkve. Ipak ujutro sa ljudima uspije vlč. Žgeli i dvojici bogoslova, da se probiju u crkvu. Dvojici iz Penićeve kuće nije uspjelo i oni se ispod sela po livadi vrate u Brezarić. Od Jaske do Metlike, od Žumberka do Karlovca silan je svijet krenuo prema Krašiću. Tisućama bilo je onemogućeno. Mnogi su prodrli u mjesto, ali do crkve nisu mogli. Nervoza vlada. Svijet je ogorčen. Bilo je plača. Milicija nesmiljeno vraća ljude. I pendreki su bili u akciji. Ugovorili smo, da vjernici Brlenića i Brezarića pričekaju kod mladomisnikove kuće. Ja ću doći pred njega u 10 sati. Prolazeći mjestom s lijeva i desna vidim puna dvorišta stranog svijeta. Žene se preoblačile u krašićku nošnju. Nekima je tako uspjelo doći u crkvu. Silan svijet i 10 svećenika čeka kod Burje.

Upozorim ljude, da ovo nije procesija i neka idu u grupi. Na pragu rodne kuće mladomisnika pozdravi Katica Stepinac. Te riječi i blagoslov oca i majke natjerali svima nama prisutnima suze na oči. U sredini grupe krenem s mladomisnikom i rodbinom. Sjetim se: bolje je, da mi idemo malo među posljednjima, da nam ne mogu predbaciti, da smo vodili procesiju. Putem do crkve bile su 4 straže. Svijet je nagrnuo za nama i oko nas. I svećenici su u civilu krenuli s muževima. Dr. Šemudvarca i Dimnjakovića vratili. Petorica svećenika i 4 bogoslova probili se do crkve. Tako je bila osigurana potpuna asistencija. Kad smo se približili crkvi – nastala je tolika gužva, da je milicija postala nemoćna i silan je svijet potrčao na crkveni prostor. Komandir milicije bespomoćno je raširio ruke i rekao: 'Pa što im mogu, neka idu.'

U sakristiji se obuče asistencija (*duplex – dvostruka*), no pred crkvom izađem samo ja, preč. Šimečki i mladomisnik i domaći abiturijent, obučeni kao klerici. Bilo je tu 8 ministranata i djevojčice sa simbolima Euharistije i muke Isusove na jastucima. Silan svijet pomiješan sa milicijom i Udbom stajao je tu pred crkvom i oko crkve, dok je crkva iznutra bila ispunjena do zadnjega mjesta. Čim se mi pojavili pred crkvom, zbor gromko zapjeva pozdrav mladomisniku. Zatim sam ja govorio. Slijedile su deklamacije i pozdravi djevojčica - djece. Uđemo u crkvu. Jedva smo se jedan po jedan probili do oltara. Pred oltarom bio je Uzoriti propovjednik. Mi pred oltar, a »ilegalna« asistencija stopi se s nama dolazeći iz sakristije.

Eminencija je imao tihu sv. Misu u ½ 6 sati ujutro. Tu su bili kod te sv. Mise, koji su kasnije bili zauzeti poslom kod mladomisnikove kuće. Iza sv. Mise do ½ 11 sati Eminencija je promatrao kretanje svijeta i milicije - kako crveni »ureduju«. Vidio je žalosnih, ali i smiješnih »okršaja« na cesti.

- 'Sve u svemu - rekao je - jadna država, koja se bavi ovakvim poslovima.'

Eminencija je divno govorio. Na početku govora bio je toliko ganut, da je gotovo pla-

kao i taj čas jedva izgovorio nekoliko riječi. Sv. Misa lijepo je svršila. Eminencija radostan, kao malo kada.

- 'Na objed ne idem – veli on, jer bi ovi išli za mnom – rastjerali svećenike od stola, pa čemu ta neprilika? Ostajem veseo ovdje sâm. Danas ću sâm objedovati kao Papa' – rekao je kroz smijeh.

Zanimljivo je bilo, da je udbaš u civilu prije Mise stao pred Starčevića, upr. župe iz Draganića. No, ovaj ga je odgurnuo i skočio u crkvu. Još više iza Mise Starčević potrči u župni dvor – i ravno Eminenciji u sobu. Tu sam bio sâm s Eminencijom, kad najednom on - Starčević - samo se stvori na koljenima pred Eminencijom. Eminenciju je ta smionost obradovala, pa mu smijući se reče:

–'To je samo Starčeviću slično!'

Iziđe. Milicija ga uhvati i odvede na stanicu. Zapisnik... puste ga - i čekat će, da vidi, kakva bude kazna!

Na objedu je bilo 16 svećenika, 9 bogoslova i 150 uzvanika. *Deo gratias!* Toliko su poduzimali, da osujete slavu. Ukoliko im je to djelomično uspjelo, efekt svoje vrsti i opet je na našoj strani!

A preč. Matija Burja je pred sudskim povjerenstvom koje je utvrđivalo glas svetosti i mučeništva bl. Alojzija Stepinca, 30. svibnja 1995., posvjedočio i ovo:

»Sluga Božji Alojzije Stepinac bio je potpuno svjestan ozbiljnosti svoga zdravlja. prihvaćao je da ga liječnici pohađaju i izvršavao terapije koje su mu savjetovali cijeneći njihovo služenje prema njegovoj osobi. Vedrinom duha prihvaćao je trpljenja i potpuno se predao u ruke Božje. U tim teškim trenutcima svojega života nikada nije imao osjećaje mržnje prema svojim neprijateljima. bezbroj puta rekao je da je spreman i raspoložen dati vlastiti život za katoličku vjeru, za svetu crkvu i za vjernost papi. S obzirom na osjećaje opraštanja [kardinala Stepinca] prema svojim progoniteljima sjećam se i toga da mi je dao novčani prilog da primijenim nakanu u slavljenju svete mise 'za svoje neprijatelje'; to potvrđuje i moja bilješka u knjizi misnih nakana koju sam upisao 7. listopada 1957. (...)

S obzirom na neposredne uzroke smrti kardinala Stepinca, mogu reći to, što mi je priopćio župnik Marijan Mihelčić, župnik župe Svete Obitelji [u Zagrebu] kojemu je za vrijeme razgovora s jednim od liječnika koji su liječili slugu Božjega, dr. Šercer, rekao da je [nadbiskup Stepinac] otrovan u zatvoru u Lepoglavi. Rekao mi je i to da ne širim takvu izjavu zbog straha od komunističke vlasti, jer je dr. Šercer s njome već prije imao poteškoćâ. Osim toga, sluga Božji mi je osobno povjerio da je njegova bolest prouzročena boravkom u zatvoru u Lepoglavi.«

VERBUM DOMINI

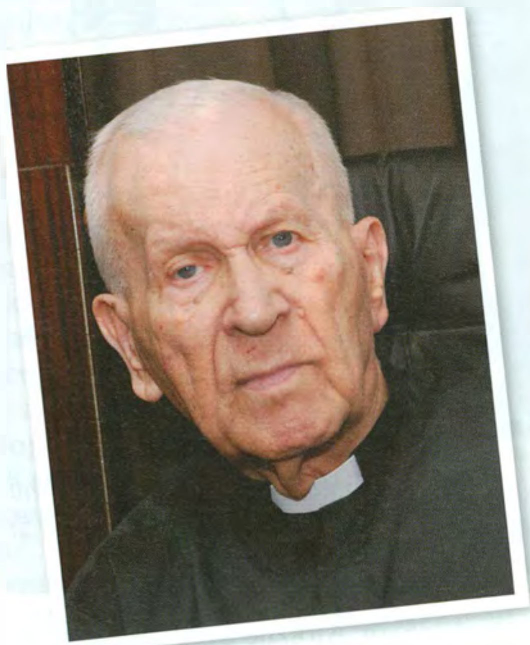
Bl. Alojzije Stepinac – učitelj i učenik Sv. pisma

Papa Benedikt XVI. u postsinodalnoj apostolskoj pobudnici *Verbum Domini*, koju je potpisao 30. rujna 2010., u broju 48. vrlo pohvalno govori o svecima i blaženicima koji su kroz zemaljski život na osobit način bili suživljeni s riječju Božjom. Dapače, koji su omogućili da riječ Božja oblikuje njihovu osobnost čitanjem, osluškivanjem i razmišljanjem o njoj. Reče: »Svaki svetac je kao zraka svjetla koja snažno izvire iz riječi Božje: možemo se sjetiti sv. Ignacija Loyole u njegovoj potrazi za istinom i njegovu razlikovanju duhova; sv. Ivana Bosca u njegovu žaru za obrazovanje mladih; sv. Ivana Marije Vianneya u njegovoj svijesti o veličini svećeništva kao dara i zadatka; sv. Pija iz Pietrelcine koji je svojim služenjem postao oruđe božanskog milosrđa; sv. Josemaríje Escrivà u njegovu naviještanju sveopćeg poziva na svetost; bl. Terezije iz Kalkute, misionarke Božje ljubavi prema najodbačenijima, kao i na mučenike nacizma i komunizma, koje predstavljaju, s jedne strane, sv. Terezija Benedikta od Križa (Edith Stein), karmelska redovnica i s druge strane bl. Alojzije Stepinac, kardinal i nadbiskup zagrebački.«

Doista je blaženi Stepinac bio služitelj Svetoga pisma i o njemu je govorio i želio progovoriti, kako sâm reče, »ne u jednom nego u mnogim nagovorima, buduć o njemu vlada veliko neznanje, a od toga neznanja proizlazi neprocjenjiva šteta za čovjeka, izravno za dušu, a neizravno za tijelo. Jer tko ne pozna zakona Božjega nužno pada u grijeh, a 'grijeh čini narode nesretnima' (Izr 14, 34)« (*1. propovijed na Knjigu Postanka*).

Vlč. Željko Rudolf Pavličić:

»Nadbiskup Stepinac pomogao mi je doći do oltara«

Na đakovačkome je groblju u nazočnosti mnogih svećenika, časnih sestara, rodbine i vjernika iz župa u kojima je nekada djelovao, 30. lipnja 2010. pokopan svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije vlč. Željko Rudolf Pavličić. Ukopne je obrede predvodio pomoćni biskup dr. Đuro Hranić, a na pokojnikovu grobu je govorio i župnik Župe sv. Martina biskupa u Bošnjacima vlč. Vladimir Mikrut, koji je posebno spomenuo sjemeništarca sveta života Matiju Pavličića, kojemu je pokojnik bio nećak. Nakon ukopa misu zadušnicu je predvodio nadbiskup dr. Marin Srakić, a u homiliji posebno isticao pokojnikovu svekoliku zauzetost za povjerene župe i vjernike.

Željko Rudolf Pavličić rođen je u Đakovu 10. travnja 1923. od oca Antuna i majke Marije rođ. Hajling kao treće od njihovo petoro djece. Osnovnu školu pohađao je u Zagrebu, a klasičnu gimnaziju u zagrebačkome Dječačkom sjemeništu. Teološki studij započeo je u Zagrebu, a završio u Đakovu. Za svećenika ga je zaredio bosanski ili đakovački i srijemski biskup mons. Antun Akšamović u Đakovu 1948. godine. Mladu je misu imao u Bošnjacima, srijemskom mjestu i župi, odakle je potjecao njegov otac i za koju je rodbinski bio vezan cijeloga života.

Nakon ređenja Pavličić je bio pisar u Biskupijskome ordinarijatu te kapelan u Đakovu. Kao svećenik službovao je u nekoliko župa sadašnje Đakovačko-osječke nadbiskupije: u Štitaru (do 1961.), u Osijeku-Retfali (do 1963.), u Nuštru (do 1965.), u Vrbanji (do 1971.), Gradištu (do 1974.) i Ruščici (do 1981.). Zbog slaba zdravlja umirovljen je 1985. godine, otkad živi u Svećeničkome domu u Đakovu, gdje je i umro 28. lipnja 2010.

Ni nakon umirovljenja Pavličić nije prestao s pastoralnim radom; održao je duhovne obnove u preko 400 župa diljem domovine, a u petnaestak godina napisao je i izdao gotovo 40 knjiga i brošura kršćanskoga sadržaja, od kojih su neke imale i ponovljena izdanja.

Poznato mi je da je Pavličić bio osobiti štovatelj blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, pa ovdje prenosim zapis iz njegove kratke autobiografije pisane autoru ovih redaka: »Ja sam već u četvrtom razredu osnovne škole izrazio želju da budem svećenik, što je roditelje veoma obradovalo. Upisali su me u Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Zagrebu – malo sjemenište, gdje sam svršio osam razreda gimnazije prema tadašnjem prosvjetnom planu. Kada mi je otac umro, majka je ostala s četvero djece bez ičega, a svi smo bili djeca. Ja sam svršio šesti razred gimnazije kada je otac umro i na početku sedmog razreda bio sam u velikom strahu kako ću nastaviti sa školovanjem. Odmah na početku sedmog razreda pozvao me je sjemenišni poglavar vlč. Kukula i rekao doslovno: 'Željko, nemoj se brinuti, preuzvišeni Stepinac je rekao da će za Vas plaćat.'

Nikada ne bih došao do oltara, da dragi Blaženik nije preuzeo brigu za mene, plaćao sâm od svojih prihoda. Na jesen 1941. ja-

vio sam se u zagrebačku bogosloviju iz zahvalnosti prema Nadbiskupu, i tu sam svršio dvije godine filozofije kod profesora svjetskog glasa. U jesen 1943. razbolio sam se na plućima i moja tetka Ana Lešić (...) me je primila na oporavak te sam se u Bošnjacima nalazio do pred svršetak rata. (...) 1945. u travnju sam se skupa s roditeljima i bratom i sestrom povukao u Zagreb te onda proslijedio na put kroz Sloveniju s nekoliko svećenika i bogoslova. Došli smo do blizu Klagenfurta, a onda su nas Englezi predali partizanima. Nakon višemjesečnog zatvora i kratkog boravka u vojsci, pušten sam kući gdje sam se upisao u djakovačku bogosloviju.«

Pavličića sam nekoliko puta posjećivao u njegovoj sobi u Svećeničkome domu u Đakovu, a pamtim kako sam ondje vidio i Blaženikovu sliku. Sâm mi je posvjedočio da se utjecao u Stepinčev zagovor te da mu je bio zahvalan za to što je postao svećenik. (Vinko Juzbašić)

Kard. Peter Erdö: »Bl. Stepinac bijaše neustrašivi ispovjednik vjere.«

Ostrogonsko-budimpeštanski nadbiskup kardinal Peter Erdö, predsjednik Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE-a), na otvorenju 40. plenarnog zasjedanja CCEE-a u Zagrebu 30. rujna 2010. progovorio je i o bl. Alojziju Stepincu, pastiru Crkve zagrebačke, »kojega njezin puk osobito ljubi i sluša, a koji je podnio mnoge nedaće i zatvor zato što je odbio prihvatiti Titove manevre, usmjerene na to da se u Jugoslaviji stvori nacionalna Crkva odijeljena od Rima. U godini u kojoj se slavi 50. obljetnica njegova 'rođendana - *dies natalis* - kroz mučeništvo', želimo osobito podsjetiti da se u vrlo teškim vremenima, u kojima je bio nametan bezbožni komunizam, blaženi Stepinac na kršćanski način borio za zaštitu temeljnih prava svakoga čovjeka i svakoga naroda, te se žrtvovao kako bi obranio i zaštitio sve progonjene. U svojim spisima, a osobito u pismima, kardinal je nastojao uliti hrabrost i povjerenje svim predstavnicima Crkve i vjernicima koji su mu se obraćali za savjet te kako bi od njega dobili potporu u mračnim godinama militantnog komunizma, koji je Titova politika nametnula narodima Jugoslavije. U svojem je svjedočanstvu blaženi Alojzije Stepinac bio solidaran i duhovno povezan s drugim biskupima Središnje i Istočne Europe, područja koje je na ciničan način bilo bačeno kao plijen staljinizmu«.

Nadbiskup Stepinac pobožno je slavio euharistiju, blagovao ju je kao zalog vječnoga života i klanjao joj se kao pravome Bogu

U homiliji u zagrebačkoj prvostolnici, na euharistijskome slavlju završetka proslave 50. obljetnice smrti bl. Alojzija Stepinca, u sklopu 40. plenarnoga zasjedanja Vijeća europskih biskupskih konferencija, u nedjelju 3. listopada 2010., kardinal Peter Erdö je, pozivajući se na nedjeljno evanđelje Lk 17, 5-10, rekao:

»U ovoj nedjeljnoj euharistiji slavimo veliku stvarnost: ozbiljnost i dubinu zauzetosti u biskupskoj službi koja se očitovala u životu blaženoga kardinala Alojzija Stepinca, koji je ostao vjeran sve do mučeništva. To je zauzetost i izazov biskupskoga poziva s kojim se trebamo suočiti i mi, današnji europski biskupi. Kada tražimo temelj svoga jedinstva, možemo ga pronaći u samome biskupskom ređenju koje nas čini na najpotpuniji način dionicima trostrukoga Kristova poslanja. Povezuje nas s Njime, jedinim Velikim svećenikom Novoga zavjeta; povezuje nas jedne s drugima, nas današnje biskupe s biskupima koji su živjeli prije nas.

Razmišljajući o današnjemu Evanđelju, već na samome početku odlomka koji smo čuli, pred nama se javlja temeljna istina. Svatko se može pouzdati u svoje dobre prijatelje. Imajući pouzdanja u neku osobu, vjerujemo da je istinito to što nam ona govori. Vjerujemo joj. U kontekstu današnjega Evanđelja postavlja se pitanje do koje mjere možemo vjerovati u Boga, kako trebamo u njega vjerovati. Molba koju učenici upućuju Gospodinu: 'Umnoži nam vjeru', smješta se u puno širi kontekst. Znamo da je Isus često izrekao riječi koje su pobudile čuđenje i negodovanje; govorio je o stvarima koje su bile kušnja i za njegove najvjernije sljedbenike.

»Živjeli naši pošteni radnici, kojima nije ideal ljudsko društvo u kojem se strijelja i ubija bez suda i istrage, nego takovo ljudsko društvo, u kojem se svakome daje što mu po Božjoj pravdi pripada, bio on na vlasti ili podređen, velik ili malen! Živjelo kršćansko uređenje ljudskog društva! Za kršćansko pak uređenje tog društva borit će se i nova naša župa na Trešnjevki pod zaštitom sv. Josipa«, bile su riječi bl. Alojzija Stepinca prigodom blagoslova župne crkve sv. Josipa u Zagrebu, 20. lipnja 1937.

Kako je moguće svemu tomu vjerovati? Stoga: 'Umnoži nam vjeru', jer ti želimo vjerovati, jer se pouzdajemo u tebe, jer te volimo. Učini, dakle, da možemo vjerovati ono što nam govoriš. Početna molba znači to. I Isusov je odgovor sličan. Premda nam se čini neobičnim i teško vjerojatnim ono što nam govori, u vjeri to možemo prihvatiti. To je istinska poruka prispodobe o dudu, kojemu možemo reći: 'Iščupaj se s korijenom i presadi se u more', i on će nas poslušati. Vjera je ta koja, ako je dovoljno snažna, može presaditi drvo čak i u more. Kristu možemo vjerovati i u tim stvarima koje nam izgledaju nemogućima, jer on dobro zna o čemu govori, i zacijelo nas ne želi prevariti.

Snaga te vjere očituje se u životu svetih u svakome razdoblju povijesti Crkve. Božja je milost moćna, sposobna preobraziti život svakoga čovjeka. Tijekom povijesti Crkve, čovjek se, milošću preobražen na sliku Kristovu, javlja u raznim oblicima. Svaki svetac očituje snagu milosti na svoj poseban način. Dvadeseto je stoljeće bilo stoljeće velikoga razvoja, širega priznavanja ljudskih sloboda i prava u pojedinim krajevima svijeta; bilo je to stoljeće koje je u mnogim narodima donijelo puno slobode ili čak suverenosti te mnoštvo demokratskih vrijednosti.

Taj je napredak, u nekim vidicima, prisutan i u razvoju zajednice naroda u Europi. Kada je 1957. Rimskim ugovorima zaživjela stvarnost koja se danas zove Europskom Unijom, mnoštvo je kršćana radilo na tome djelu koje je od samoga početka pružalo i nastavlja pružati primjeren okvir za miroljubiv suživot, štoviše, za pomirenje među narodima. U tome smislu i mi ovdje, u srednjoistočnoj Europi, imamo priliku – koju nam je ponudila Božja Providnost – da bratskom simpatijom gledamo druge narode i pročistimo svoj spomen, svoju memoriju, kako je rekao sluga Božji, papa Ivan Pavao II. Mi, katolici, možemo dati svjedočanstvo toga pomirenja koje može postati stvarateljska snaga i na društvenoj razini.

No, povijest dvadesetoga stoljeća i krvava je povijest. Najgrozniji ratovi, najstrašniji genocidi, najveće nepravde i diskriminacije obilježavaju to zadnje stoljeće. I u sadašnjosti se – barem u zapadnome svijetu – pokazuju zabrinjavajući znakovi slabosti u intelektualnome razmišljanju i poteškoća u donošenju životnih odluka, kao što je izbor profesionalnoga zanimanja, svećeničkoga ili redovničkoga zvanja, braka itd. Prisutni su također elementi relativizma, koji prijeti oduzimanjem slobodi njezina pozitivnog sadržaja i pretvaranjem slobode u puko formalno načelo. Takva sloboda, bez uvjerenosti u istinu i njezine objektivne vrijednosti, ne govoreći o svim mogućim kratkotrajnim užitcima ovoga

života, često u konačnici donosi razočaranje, gorčinu i očaj.

> »Isusov herojski svjedok, koji nam može služiti kao primjer, bio je sin ove zemlje blaženi kardinal Alojzije Stepinac, koji se u svome životu morao suočiti s tri zla 20. stoljeća: nacizmom, fašizmom i komunizmom. Vjernost istini stajala ga je progona, zatvora i na kraju smrti...«

Na tamne stranice toga razdoblja sveci unose Kristovo svjetlo; oni su naši primjeri i naši nebeski zaštitnici. U teškim godinama Drugoga svjetskog rata i komunističkoga progona, pojedini su crkveni predstojnici na ovim našim stranama pružili ohrabrujući nauk za cijele narode, štoviše – za sveopću Crkvu. Blaženi Alojzije Viktor Stepinac, kardinal i nadbiskup ovoga grada, borio se tijekom rata za prava progonjenih i diskriminiranih, izazivajući bijes nacista. A nakon rata, usprkos pokušajima da ga se udalji od zajedništva sa Stolicom sv. Petra, uvijek je ostao vjeran Katoličkoj Crkvi i nasljedniku sv. Petra.

Zbog toga je trpio u zatvoru i zbog toga je bio podvrgnut višegodišnjemu progonstvu, da bi na kraju – teško bolestan zbog pretrpljenih muka u zatvoru – bio cinički otrovan. Neustrašivi ispovjednik vjere zapečatio je svoje svjedočanstvo vlastitim mučeništvom. Ne tako davno vidio sam fotografiju koja ga prikazuje pred komunističkim sudom 1946. godine. Iz njegova ozbiljna lica, iz njegovih otvorenih i mirnih očiju, iz njegova uspravnoga držanja vidi se njegova spremnost da ostane vjeran sve do smrti. Postoji velika sličnost između te fotografije i fotografije kardinala Józsefa Mindszentya na sudu u Budimpešti dvije godine nakon toga. Kardinal Mindszenty, nešto stariji od svoga hrvatskoga subrata, sjedi jednako tako uspravan i svojim dubokim očima i prodornim pogledom gleda do dna srca onih koji ga promatraju i u našim danima.

Bilo je ispravno da se papa Pio XII. u svome glasovitom apostolskom pismu, koje počinje riječima »Dum maerenti animo« (»Dok ožalošćena duha«), objavljenomu 29. lipnja 1956., povodom petstote obljetnice apostolskoga pisma koje je papa Kalikst III. uputio narodima istočne Europe, obratio kardinalima Józsefu Mindszentyu, Alojziju Stepincu i Stefanu Wyszynskomu te svim biskupima, klericima i laicima zemalja srednjoistočne Europe. Tri velika pastira, imenom spomenuta u tome papinskom pismu, bili su iznimni svjedoci vjere. Zagrebački je nadbiskup prvi među njima primio mučenički vijenac. Njihove osobnosti i njihovo svjedočanstvo, njihova duhovna baština povezuje narode naših zemalja, i istinsko je vrelo bratstva među katolicima. Veliki se Papa obraća trojici kardinala sljedećim riječima poštovanja i priznanja: »U našemu je ožalošćenom srcu trajno prisutno sve ono što ste vi, nepravedno udaljeni od svojih biskupskih sjedišta i od svoje svete službe, pretrpjeli i nastavljate nepoljuljani trpjeti za Isusa Krista.« (AAS 48, 1956, 549.-554.) Ove smo godine slavili pedesetu obljetnicu smrti kardinala Stepinca. Molimo njegov zagovor za nas, biskupe i svećenike naših zemalja i cijele Europe, kako bismo mogli služiti Kristu, njegovoj Crkvi i svim ljudima, u strpljivoj i radosnoj sigurnosti istine Evanđelja te otvorena srca, spremna oprostiti. Molimo njegov zagovor za hrvatski narod i za narode cijele Europe, kako bi se mogli hraniti Kristovom životnom snagom i naći ispravan put kršćanskoga življenja u našemu tako složenom svijetu.«

Dominique Mamberti: »Kardinal Alojzije Stepinac – Isusov herojski svjedok«

Tajnik Svete Stolice za odnose s državama nadbiskup Dominique Mamberti boravio je tijekom mjeseca listopada u višednevnom boravku u Republici Hrvatskoj. U četvrtak 21. listopada posjetio je Muzej bl. Alojzija Stepinca i zagrebačku katedralu. Pomolio se na grobu bl. kardinala Stepinca, a 21. listopada navečer je u propovijedi u riječkoj katedrali sv. Vida, tijekom euharistijskog slavlja kojim je zaključeno 41. plenarno zasjedanje HBK, održano u Lovranu, ustvrdio: »Isusov herojski svjedok, koji nam može služiti kao primjer, bio je sin ove zemlje blaženi kardinal Alojzije Stepinac, koji se u svome životu morao suočiti s tri zla 20. stoljeća: nacizmom, fašizmom i komunizmom. Vjernost istini stajala ga je progona, zatvora i na kraju smrti. Ali ostao je vjeran, bez ikakvog kompromisa, jer njegova je snaga u borbi protiv zla bio Gospodin Isus. Više nego ikada, današnji svijet treba svjedoke istine evanđelja. Ne možemo strahovati pred istinom, makar ona nije uvijek unosna, već, naprotiv, može prouzročiti progon, čak i od strane najbližih.«

IZDANJA POSTULATURE

Donosimo popis knjiga koje je o blaženom Alojziju Stepincu objavila Postulatura za njegovo proglašenje blaženim i svetim, a svaki ih čitatelj »Glasnika« može naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp 949, 10001 Zagreb:

- BARBOUR, H. Ch. i BATELJA, J. , **Svjetlo na putu života**, popravljeno i prošireno izdanje (2007.) službenoga duhovnog životopisa kardinala Alojzija Stepinca, nadbiskupa zagrebačkoga, mučenika, uz njegovo proglašenje blaženim (1998.) (50 kn + poštarina)
- Alojzije STEPINAC, nadbiskup zagrebački, **Propovijedi, govori, poruke** (1934.-1940.) Priredio i predgovor napisao: dr. Juraj BATELJA; proslov: dr. Ante MATELJAN, Zagreb, 2000. (100 kn + poštarina)
- BATELJA, J., **Euharistijska evangelizacija nadbiskupa Alojzija Stepinca**, izd. Postulatura za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i Glas Koncila, Zagreb, 2006. (180 kn + poštarina)

- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Jastrebarsko. Euharistijski kongres 1939. i pohod ratnoj siročadi 1943.**, Zagreb, 2008., (30 kn + poštarina).
- BATELJA, J., **Blaženi Alojzije Stepinac i grad Varaždin**, Zagreb, 2008., (50 kn + poštarina)
- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi o lurdskim ukazanjima; pozdravno slovo: mons. Juraj Jezerinac, vojni ordinarij; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja, Zagreb, 2008.; (50 kn + poštarina)
- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi bl. A. Stepinca o sv. Josipu, Mala knjižnica Postulature blaženoga Alojzija Stepinca: Propovijedi iz sužanjstva, sv. 2.; pozdravna riječ: Kard. Tomáš Špidlik; uvodne misli, bilješke, biblijska kazala i kazalo imena sastavio J. Batelja; Zagreb, 2009. (50 kn + poštarina)
- Alojzije kard. STEPINAC, Propovijedi Presvetom Srcu Isusovu; proslov: mons. Valentin Pozaić, pomoćni biskup zagrebački; priredio te uvodnim slovom i bilješkama popratio dr. J. Batelja; Zagreb, 2009. (50 kn + poštarina)

Župnik Josip Vraneković (desno) i preč. Josip Šimečki asistiraju bl. Alojziju Stepincu prigodom krunjenja kipa »Kraljice Orijenta«, 31. svibnja 1959.

Upravo je objavljena knjiga Josipa VRANEKOVIĆA - *Dnevnik. Život u Krašiću zasužnjenog nadbiskupa i kardinala Alojzija Stepinca (svesci 1.-5.)*; predgovor je napisao kardinal Josip BOZANIĆ, nadbiskup zagrebački, a knjigu je priredio i bilješkama popratio dr. Juraj BATELJA.

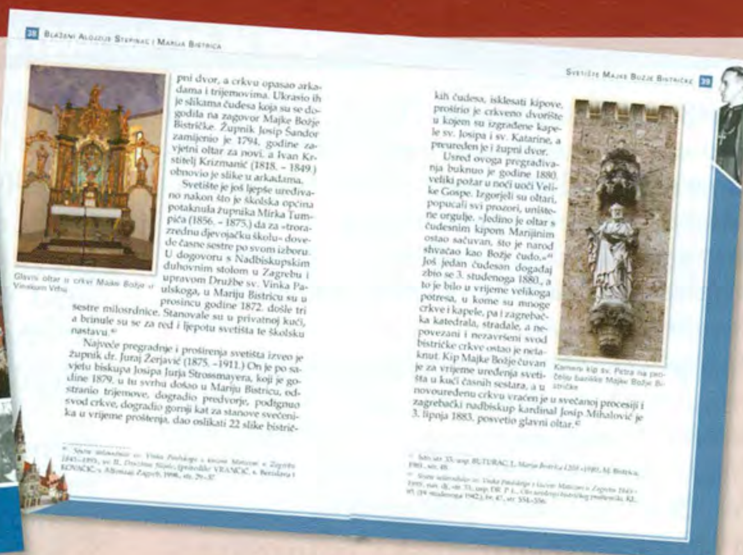
Nakon što je godine 2006. objavljen sadržaj 1. i prvi dio 2. sveska Vranekovićeva dnevnika, sada se u jednoj knjizi donosi cjelovit tekst svih pet svezaka rukopisa koji javnosti pruža uvid u način života bl. Stepinca u krašićkom sužanjstvu, u perfidni progon kojim je komunistička vlast gotovo u zatvor pretvorila župnu kuću i mjesto Krašić te okolnosti Blaženikove mučeničke smrti.

Vranekovićev dnevnik može se naručiti na adresi Postulature: Kaptol 18, pp. 949, 10001 Zagreb; cijena: 200 kn + poštarina.

■ BATELJA, J., Blaženi Alojzije Stepinac i Marija Bistrica, izdavač: Postulatura bl. Alojzija Stepinca, Zagreb, 2010.

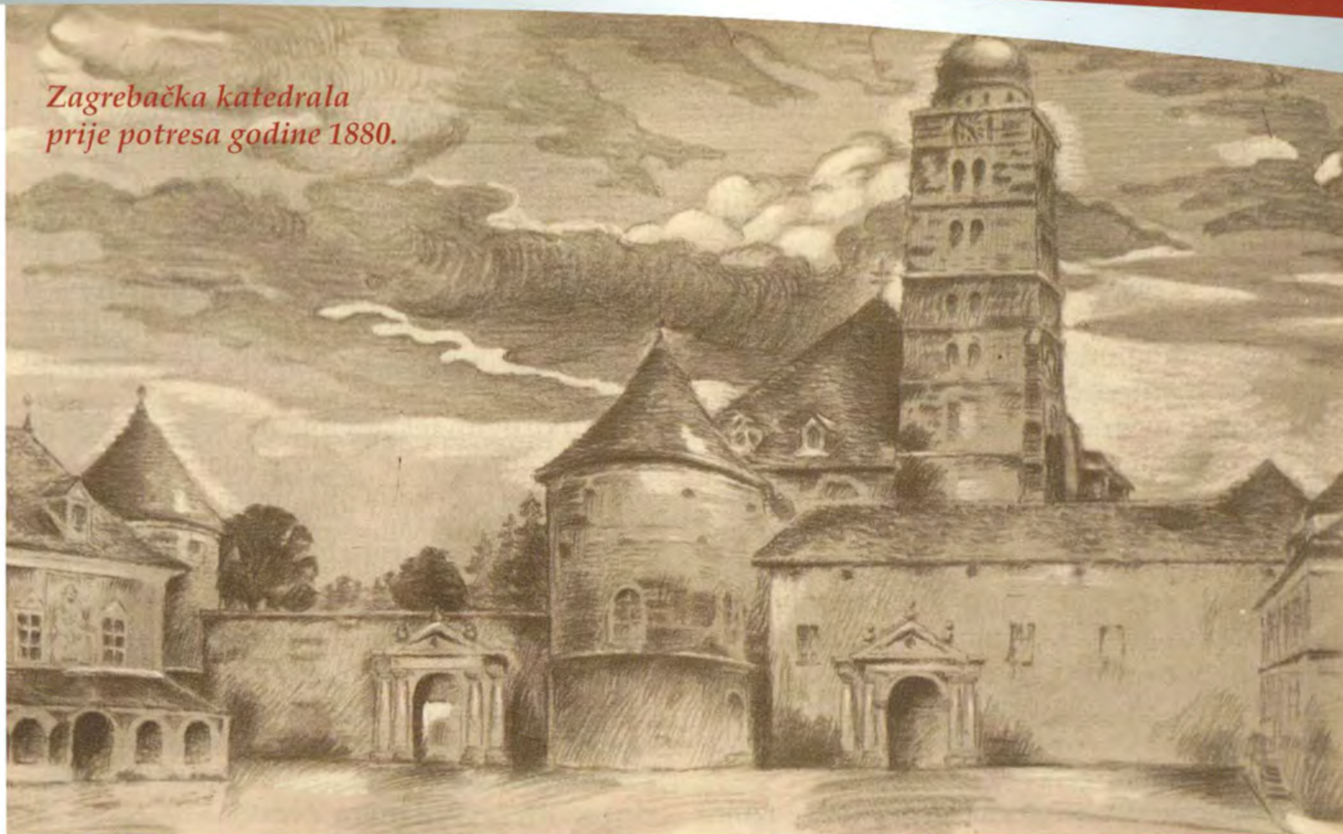

■ BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi

U izdanju Postulature bl. Alojzija Stepinca je početkom 2010. objavljena knjiga: BLAŽENI ALOJZIJE STEPINAC – Svjedok Evanđelja ljubavi. Životopis, dokumenti i svjedočanstva – prije, za vrijeme i nakon Drugoga svjetskoga rata (Juraj BATELJA); riječ je o trilogiji: Knjiga 1, Životopis; Knjiga 2, Dokumenti I, br. 1. – 399. (1933. – 1943.) i Knjiga 3, Dokumenti II, br. 400. – 691. (1944. – 1998.).

Ova zbirka predočuje javnosti 691 dokument nadbiskupa Stepinca iz razdoblja od 1933. do 1998. godine i svjedočanstva o njegovu spašavanju ugroženih ljudi, koji su bili žrtve represivnih režima, žrtve gladi i vremenskih nepogoda, stradalnici i žrtve rata. Među njima je velik broj Hrvata, Poljaka, Roma, Slovenaca, Srba, Židova, ustaša, komunista (»crvenih«), muslimana, pravoslavnih i drugih.

Trilogija se može kupiti u Muzeju blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31, 10000 Zagreb ili naručiti na adresi: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p. p. 949, 10001 Zagreb ili telefonom: (01) 48 94 879 te na e-mail adresi: juraj.batelja@zg.htnet.hr

Zagrebačka katedrala prije potresa godine 1880.

Sarajevski mjesečnik bosanskih franjevaca »Svjetlo riječi« u slobodi vlastitog promišljanja crkvene stvarnosti kao da ponekad »izgubi kompas« ne mareći previše za vrijednosti »drugih« (koji zapravo i nisu »drugi« jer su »isti« ¬ »njihovi«)

»Ne izmišljajte rasprave!«

Piše: Tomislav Vuković

Nedavno je na opću radost hrvatskih katoličkih vjernika, cijelog hrvatskoga naroda i svih dobronamjernih hrvatskih građana, nakon susreta predsjednika HBK đakovačko-osječkog nadbiskupa Marina Srakića i zagrebačkog nadbiskupa kardinala Josipa Bozanića s hrvatskim predsjednikom Ivom Josipovićem, objavljena vijest u svim medijima da je papa Benedikt XVI. prihvatio poziv hrvatskog državnog vrha i Katoličke crkve u Hrvatskoj da posjeti Hrvatsku. Taj pohod ostvarit će se 4. i 5. lipnja ove godine. No, ono što je uz tu vijest također važno istaknuti – novinarima je obznanjen podatak u Uredu Predsjednika da će tom prigodom papa pohoditi i grob blaženog kardinala Alojzija Stepinca.

Taj je detalj dobro povezati s gotovo svim europskim (nad)biskupima, koji su na nedavnom zasjedanju Vijeća europskih biskupskih konferencija (CCEE) u Zagrebu, također na grobu bl. Alojzija Stepinca, zajednički molili njegov zagovor za »hrvatski narod i za narode cijele Europe«, kako su to prenijeli mediji. Potrebno je citirati i pozdravne riječi zagrebačkog nadbiskupa, kardinala Josipa Bozanića, koji je tom prigodom prije koncelebriranog euharistijskog slavlja u zagrebačkoj prvostolnici zahvalio Bogu »za dar bl. Alojzija, čijem zagovoru danas posebno preporučujemo Crkvu u Europi«.

Jednako tako nije zgorega podsjetiti se da je papa Ivan Pavao II. proglasio 3. listopada 1998. blaženim Alojzija Stepinca na velebnom skupu katoličkih vjernika u Mariji Bistrici.

Mnogi se s razlogom mogu zapitati: Čemu sada spominjanje dvojice papa, hrvatskih katolika, kardinala Bozanića, europskih (nad)biskupa, proglašenja na Mariji Bistrici, blaženog Alojzija Stepinca, Božjeg dara hrvatskome narodu, kojemu se upućuju molitve za Europu i sve europske narode i sl.? Da-

kle, zašto spominjanje već poznatih činjenica, događaja i osoba?

Zato što osobno smatram (s mojim se mišljenjem kao pojedinca, dakako, ne mora svatko složiti i ne smatram da je ono mjerodavno) kako je potrebno upozoriti katoličku javnost u Hrvatskoj i katoličke Hrvate u svijetu na neke unutarcrkvene ocjene i ideje, koje su ne samo u potpunoj suprotnosti sa spomenutim, nego, možda je preteška riječ, podrivaju tako potrebno crkveno zajedništvo Hrvata u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. To zajedništvo, dakako, ne isključuje pluralizam mišljenja, ideja i pogleda u samoj Crkvi o Crkvi, koji je poželjan te uopće nije sporan. Međutim, poznato je da vlastita sloboda (promišljanja) mora voditi brigu o drugome, njegovoj slobodi, dostojanstvu, vrijednostima, što uključuje svojevrsnu dozu opreza, taktičnosti, primjerenih riječi i sl.

Konkretno, ako vjernička zajednica iznjedri osobu, koja je u teškim životnim trenutcima na poseban način odskakala svojim životom od prosječnosti, u bogoljublju, čovjekoljublju i domoljublju, vjernosti Kristu, Evanđelju, Crkvi, ona je dar, kako je to istaknuo kardinal Bozanić, ne samo narodu iz kojega je potekla, zemlji i Crkvi u tom narodu, nego i svim vjernicima cijele Crkve, i budućim naraštajima. Zato su sluge Božje, blaženici i sveci – uzori i primjeri, koji mogu potaknuti na što zauzetije dosljedno, životno i svjedočko nasljedovanje.

Međutim, sarajevski mjesečnik bosanskih franjevaca »Svjetlo riječi« u slobodi vlastitog promišljanja crkvene stvarnosti kao da poneki put »izgubi kompas« ne mareći previše za vrijednosti »drugih« (koji zapravo i nisu »drugi« jer su »isti«, »njihovi«). Kako npr. pomiriti i spojiti sve gore spomenuto o hrvatskome blaženiku Alojziju Stepincu s tvrdnjama u tekstu dr. fra Petra Jeleča: »Ne dajte da se Bosna dijeli« u broju od prosinca 2008. u kojem se hladnokrvno i kategorički tvrdi: »Stepinca se ne može uzimati kao univerzalni model za svako vrijeme, jer su nove okolnosti i povijesne prilike uvijek drukčije«!?

Običan vjernik mogao bi se naći u nedoumici: Komu sada vjerovati: papi, biskupima, hrvatskome narodu, u kojemu se bl. Stepinac štuje diljem svijeta, kojemu se podižu crkve i kapele, koji je postao crkveni i narodni simbol i ponos, ili »Svjetlu riječi« i dr. Jeleču? U istome tekstu dr. Jeleča također stoji: »U ovoj prilici želio bih se samo nakratko osvrnuti na dominantnu tezu u crkvenom tisku da se Stepinac istim žarom, dosljednošću i odlučnošću borio protiv fašizma (nacizma) i protiv komunizma, što teško da odgovara povijesnoj istini.«

I u drugim tekstovima dr. Jeleč donosi ne samo kontroverzne nego i znanstveno problematične teze kada npr. u istu razinu stavlja »komunističku i velikosrpsku historiografiju« i »klerikalno-nacionalističku hrvatsku historiografiju« (»Manipulacije poviješću«, »Svjetlo riječi«, siječanj 2008.) spominjući s jedne strane autore, kao što su: Viktor Novak, Sima Simić, Vladimir Dedijer, Atanasije Jeftić, Dejan Lučić, Dragoljub Živojinović, Milorad Lazić, Predrag Dragić i Momir Vasiljević (isto), a s druge strane: Vitomira Zečevića, »Glasilo vicepostuplature fra Rafe Kalinića« i Antu Bakovića!? (»Odsutnost samokritike«, »Svjetlo riječi«, veljača 2008.). Koliko je teza o izjednačavanju dr. Jeleča »nategnuta« po svaku cijenu govori podatak da svu spomenutu »klerikalno-nacionalističku hrvatsku historiografiju« može strpati u pola knjige jednog jedinog spomenutog autora »suprotne« strane – »Veliku optužbu« Viktora Novaka od 1119 str. (*Svjetlost*, Sarajevo, 1964.). Osim velikog količinskog nerazmjera ne treba zaboraviti da je mnoštvo knjiga, a riječ je o desetcima tisuća stranica »komunističke i velikosrpske historiografije«, prevedeno na sve svjetske jezike, pa bi bilo zanimljivo čuti kakva je utjecaja na povjesničare u svijetu, kao protuteža, imalo npr. spomenuto glasilo vicepostulature?

Na kraju, neka »Svjetlo riječi« i dalje nastoji dobronamjerno u potpunoj slobodi promišljati sve unutarcrkvene teme, događaje i osobe zalažući se za dobro naroda i Crkve, ali bilo bi dobro kada bi zbog sadašnje rastrgane, izmučene, jadne, razdijenjene, opljačkane, prevarene, osiromašene i iznevjerene hrvatske sirotinje, dr. fra Jeleč i njemu slični barem poslušali vapaj: »Ne izmišljajte rasprave«! Jasno je da im to ne će biti lagano jer o tome ovisi i njihova atraktivnost u sadašnjim svjetovnim medijima u Hrvatskoj.

Nastavljamo objavljivati izabrana poglavlja dnevnika vlč. Josipa Vranekovića, u kojima je on opisao život i stradanja blaženoga Alojzija Stepinca na izdržavanju kazne u Krašiću.

Tekst spomen-sličice na Prvu svetu misu vlč. Josipa Vranekovića, Samobor, 22. srpnja 1945.

Blaženik je u potpunoj tajnosti na novu postaju križnoga puta u Krašić prebačen 5. prosinca 1951. Bilo je to premještanje iz jednoga zatvora u drugi. No, on je i tu bio onemogućen u vršenju biskupske službe, ponižavan i progonjen. O tom progonu on je napisao mnoga svjedočanstva. Jedno od njih nalazimo i u pismu koje je napisano 26. siječnja 1960., dakle, dva tjedna prije smrti:

Carissime!

Primio sam Vaše cijenjeno pismo, te sam radi stvari, o kojoj pišete, pisao preuzv. koadjutoru. U koliko Vas već nije zvao radi te stvari i njezina uređenja, pođite osobno do njega, pa ćete dobiti potrebna objašnjenja radi uređenja toga pitanja.

Velite, da se moje izgnanstvo primiče kraju. Međutim, nemojte se varati! To može biti istina, ali može se i protivno desiti. Treba znati, što je komunizam, pa se ne podavati nikakvim iluzijama u vezi s njime.

Ali jedno znajte, da Crkva Božja ne će propasti ni sada, makar jedna trećina zemaljske kugljе stoji pod znakom crvene zvijezde. Garant je Isus Krist svojim obećanjem: »*Et portae inferi non praevalebunt!*«[1] Ako moj život mora pasti u toj borbi, Bog bio stoput blagoslovljen. A Vi i ostali svećenici držite se opomene Isusove: »*Tene quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam!*«[2]

Uz blagoslov i pozdrav u Gospodinu

+ Alojzije kard. Stepinac
nadbiskup zagrebački

15. I. 1954.

Na šetnji:

– »Ako je Božja volja, da se vratim na svoje mjesto, zamolio bih Sv. Stolicu, da smijem uz sjemenište imati konvikt za vanjske đake. Oni bi dakako plaćali i time bi se uzdržavalo sjemenište, a opet imali bismo dobro uzgojenu mladež, a uvjeren sam, da bi i tu niknulo po koje svećeničko zvanje. Ta koliki su iz Orfanotrofija pošli u bogosloviju![3] Kakova god bude kasnije vlast, kad svrši ovaj pakao, morati će računati sa pomoći i suradnjom Crkve! Zato ću i moći odmah tražiti, neka pomognu uzdržavati sjemenište. Samo sjemenište, što više napuniti đacima, jer se čvrsto nadam, da će biti brojna zvanja svećenička, svećenika premalen broj, a potrebe su velike!«

***

– »Rekao sam našim industrijalcima i bogatašima 1945. g. kako bi dobro bili uradili, da su osnivali konvikte. Sredstva su imali izobilna, i da su ta plemenito uložili, ne bi li naša stvarnost drugačije izgledala!«

***

– »Sve mi se čini, da bi se nešto značajnoga moglo dogoditi u vezi sa Đilasovim slučajem. Osam onih članaka, što ih je objelodanio i gdje onako odrešito kritizira sadašnji položaj u zemlji – i to na svim linijama, temeljito će potresti partiju. Moral će sigurno dosta pasti.

[1] »I vrata paklena neće je nadvladati«, Mt 16, 18.

[2] »Čvrsto drži što imaš da ti nitko ne ugrabi vijenca«, Otk 3, 11.

[3] Orfanotrofij je ustanova za uzdržavanje i odgoj siromašne djece, a u Zagrebačkoj nadbiskupiji je desetljećima bio u funkciji i maloga sjemeništa. Bl. Alojzije Stepinac bio je također pitomac zagrebačkog Orfanotrofija u Vlaškoj ulici u Zagrebu.

Nema li iza svega toga i Engleska svoje prste, da se riješi Tita? Ne veselimo se ničijoj propasti, ali Gospodin Bog se ne da izrugivati. Velike su blasfemije bačene na Boga i Bogorodicu. – Naše je: krunicu u ruke i neka nam se dobri Bog smiluje!«

16. I. 1954.

...[4] kroz crkvu dođe u župni stan. Veli, kako je posvuda proširena kardinalova marka u USA. Prošle godine poslovno se vozio u Skopje. U vlaku sjede dva Makedonca. Iz razgovora razabra, da su jugoslavenski špijuni kod ambasade u USA. Jedan će: »Znadeš, mi bismo sa svim neprijateljima nekako izišli na kraj, jedino je teško s Katoličkom Crkvom. U USA brojem nisu najveći, daleko zaostaju za protestantima, ali oni daju danas ton života. Silno su uplivni. I kod nas je teško s Crkvom. Prozreli su, što želimo sa CMD-om: odcjepljenje od Rima. Kad bi se doista učlanili svi svećenici, lako bi bilo. Odijele se od Rima – i onda su brzo gotovi. Ali oni to vide – i ne daju se!«

***

Kod nas su 19. ovog mjeseca liječnici došli, dovezo s njim vlč. Petrović iz Prekrižja. Siđe pred kućom iz auta, ode naprijed pješke, ali ga policija ne pušta kroz Krašić kući, jer je »nakon opomene« pohodio kardinala. Mora zaobići Krašić i sa zapadne strane iza sv. Ivana izaći na cestu. Teror raste. Nikoga ne puštaju k nama.

17. I. 1954.

Kao jučer, tako je i danas vlč. Sajović išao na Lović. Milicija mu zapovijedi, da se ne smije k nama svratiti. Ni stati ne smije pred vratima. Ne posluša li, neće smjeti ići na Lović preko Krašića!

***

Kod objeda me pita, što mi je svećenik Kuharić govorio i što ima nova u Križevcima?

»Dobro je, velim, samo su neki svećenici upravo bijesni, što naši na vrhovima šute i ne pokreću zabranu CMD-a."

– »Što mogu – reče Eminencija. Toliko sam pisao, poručivao, govorio. Pa znadete, koliko su puta samo sestre putovale u Zagreb! Nije Vam sve ni poznato, što sam pisao ... ali uzalud. Što mogu drugo, nego i gledati i plakati... žao mi je, što dijaceza toliko strada. Učinio sam koliko sam mogao: pišem svećenicima i poručujem, neka se drže, neka se ne daju slomiti. Neka paze, što im diktira savjest, a ne teror! Bogu hvala, mnogi se lijepo odazvali i učvrstili.«

Pitam ga opet: »A zar ne biste sami mogli riješiti pitanje zamjenika?«

– »Kako? Veze sa Svetom Stolicom nemam... Pokušao sam i to, ali što znam? Sâm, da imenujem! Pa istog će ga dana zatvoriti.

...[5] Ja im ne mogu dati drugo srce, kad se boje. Lach strahuje za ona 4 mjeseca. Salis se boji globe, a ja mogu ovako čamiti 9 godina. Ah, ne smijem na to ni pomišljati, tako je to bolno!«

***

Polazeći na večeru, dao mi je pisma, što će ih sestra sutra nositi u Zagreb. Tom mi je zgodom rekao:

– »Vidim, da nisam ni učenjak, ni svetac i Crkva me toliko ne treba, nego će Bog dati da moj život ode. Evo otići ćeš... Neka ide. Rado ga dajem za dobro Crkve i naroda.«

[4] Precrtano ime.

[5] Slijedi nekoliko riječi koje je precrtao biskup Nežić.

Impressum

Časopis Blaženi Alojzije Stepinac (skraćeno Blaž. Alojzije Stepinac) glasnik je Postulature za proglašenje svetim blaženoga Alojzija Stepinca i časopis njegovih štovatelja, Kristovih vjernika i svih ljudi dobre volje. God. XVIII. (2011.), 10. veljače, broj 1.

Cijena: 10 kn; za inozemstvo 4 eura ili 8 USD; Glasnik izlazi četiri puta godišnje s dopuštenjem crkvenih poglavara. Izdavač: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31 – p. p. 949 10001 Zagreb. Uređuje i odgovara: dr. Juraj Batelja, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb. Adresa uredništva: Postulatura blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 18, p.p. 949, 10001 Zagreb; telefon (01) 48 14 920; faks: 48 14 921; Spomen-zbirka iz ostavštine blaženoga Alojzija Stepinca, Kaptol 31, p. p. 949, 10001 Zagreb, telefon: (01) 48 94 879 ili e-mail adresa: juraj.batelja@zg.htnet.hr
Kad se u našem *Glasniku* spominju riječi »čudo«, »svetost«, »svetac« i sl., u duhu je to crkvenih propisa i treba ih razumjeti u smislu običnoga ljudskog izražavanja. Konačan sud o tome izreći će Crkva. Lektura: akad. Ante Stamać, Marina Čubrić, prof. Tisak: Denona d.o.o., Zagreb

Mališani dječjeg vrtića »DIDI« u Krašiću, sa svojim tetama iz vrtića, voditeljima i braćom, slavili su svetu Misu, a potom su izvodili božićne pjesme za svoje voditelje i goste u crkvi; dok mama svira na orguljama, sin pjeva »Tiha noć«, 22. prosinca 2010.

Mons. Josip Mrzljak predvodi misno slavlje na dan posvete glavnoga oltara s moćima bl. Alojzija Stepinca, u Varaždinskim Toplicama, 11. studenoga 2010.

Božji je narod ispunio prostranu crkvu sv. Martina u Varaždinskim Toplicama na dan posvete glavnoga oltara s moćima bl. Alojzija Stepinca, 11. studenoga 2010.

Vjernici župe sv. Marka – Makarska pohodili su Krašić, molili zajedno u crkvi te pohodili sobe u kojima je živio bl. Alojzije, 13. studenoga 2010.

ISPRIČAVAMO SE

Ivan Nepomuk Jemeršić, dugogodišnji župnik u Grubišnom Polju, rodoljub i dobrotvor; u zadnjem broju *Glasnika* pogrješkom je spomenuto da je bio i župnik u Kaniškoj Ivi.

24. kolovoza 2010. na mjesnom groblju u Krašiću dovršeno je uređenje nove grobnice u koju je položeno neraspadnuto tijelo krašićkoga župnika Josipa Vranekovića stavljeno u novi lijes

KUD Draganić prigodom blagoslova kipa bl. Alojzija Stepinca u Rastokima s radošću stoji uz Blaženikov kip, 11. srpnja 2010.